

Jaarstukken 2018 GR DG&J

d.d. 4 juli 2019

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (GR DG&J). De afzonderlijke onderdelen van de gemeenschappelijke regeling geven, elk op hun eigen terrein, invulling aan de aan hen toebedeelde taken. De Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) doet dit op het gebied van publieke en preventieve gezondheid, taken op het gebied van leerplicht en voortijdig schoolverlaten en op het gebied van Veilig Thuis. De Regionale Ambulance Voorziening Zuid-Holland Zuid (RAV) draagt zorg voor de ambulance dienstverlening. De Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) geeft voor de gemeenten invulling aan een aantal essentiële taken op het gebied van de jeugdzorg.

De GR DG&J heeft in 2018 de nodige voorbereidingen voor de nieuwe bestuursperiode getroffen. In het voorjaar van 2018 vonden de verkiezingen voor de gemeenteraden plaats en dat heeft geleid tot een gedeeltelijk gewijzigde samenstelling van het Algemeen Bestuur. Daarnaast waren er de gemeentelijke herindelingen in de Hoeksche Waard en Alblasserwaard. Die veranderingen vonden plaats in het najaar van 2018. Per 1 januari 2019 zijn de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard samengegaan in de gemeente Hoeksche Waard en zijn de gemeenten Molenwaard en Giessenlanden samen gegaan in de nieuwe gemeente Molenlanden.

Een andere belangrijke ontwikkeling was het samengaan van twee gemeenten uit onze regio, Leerdam en Zederik, met de Utrechtse gemeente Vianen. De nieuwe gemeente Vijfheerenlanden die zo ontstond is onderdeel geworden van de provincie Utrecht en het gevolg daarvan was de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik uit de gemeenschappelijke regeling. In goed overleg met de gemeenten zijn heldere en sluitende afspraken gemaakt rond de uittreding en de financiële gevolgen daarvan. De overgang, waarvan één van de belangrijke uitgangspunten continuïteit van zorg was, is verder soepel verlopen.

De verschillende gemeentelijke herindelingen hebben er toe geleid dat de GR DG&J met ingang van 1 januari 2019 werkzaam is voor nog 10 gemeenten in Zuid-Holland-Zuid. In het eerste half jaar van 2019 zullen de gevolgen daarvan op de bestuurssamenstelling en de governance worden verwerkt en zal de gemeenschappelijke regeling op de nieuwe situatie worden aangepast.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

In 2018 is het beleid ingezet om nadrukkelijke langs de lijn van de "merken" van de dienst te communiceren met de inwoners van Zuid-Holland Zuid. De merken GGD, Leerplicht en voortijdig Schoolverlaten (LVS) en Veilig Thuis (VT) spreken voor inwoners immers veel meer dan Dienst Gezondheid en Jeugd. DG&J blijft overigens wel de bestuurlijke naam en de naam van de rechtspersoon.

Er is in 2018 een begin gemaakt met de voorbereidingen voor de nieuwe lokale nota's gezondheidsbeleid, die in de loop van 2019 door alle gemeenten moeten worden opgesteld. Er zijn gesprekken gevoerd met de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid onder de titel "toekomstverkenning" Aan de hand van de landelijke ontwikkelingen en beschikbare (regionale) epidemiologische data over (de gemeenten in) onze regio zijn elf belangrijke thema's voor de gemeenten aangedragen als opmaat naar de lokale nota publieke gezondheid. De algemene ambitie van gemeenten, ketenpartners en DG&J is het versterken van de preventie op het terrein van gezondheid. 2018 was ook het jaar waarin het Meldpunt Uitbraken Infectieziekten (MUIZ) met succes werd geïmplementeerd bij een grote meerderheid van de zorginstellingen in Zuid-Holland Zuid.

Per 1 januari 2018 trad de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang in werking, met grote gevolgen voor houders van kinderopvangvoorzieningen en toezichthouders van de GGD. Het toezicht op de Wmo werd in samenspraak met gemeenten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en centrumgemeente Dordrecht verder vorm gegeven.

Verder is in 2018 sterk in gezet op de realisatie van het programma "samen voor gezond" en het versterken van de taken op het gebied van de OGGZ.

Per 1 januari 2018 is Veilig Thuis als een apart organisatieonderdeel (en programma) gepositioneerd bij de DG&J. De overgang is na een intensieve voorbereidingsperiode goed verlopen. In november 2018 is het meerjarenperspectief Veilig Thuis 2019-2022 opgesteld. Het kabinet heeft in overleg met betrokken partners besloten om de komende jaren echt het verschil te maken in de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Dit heeft o.a. geleid tot de gewijzigde wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. In het meerjarenperspectief Veilig Thuis 2019-2022 is deze ontwikkeling en de gevolgen daarvan op de organisatie uitgewerkt en aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming.

De consulenten Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten spannen zich in om ieder kind en jongere een passende plek in de samenleving te geven. Onderwijs is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Als het volgen van onderwijs (tijdelijk) niet mogelijk is zijn de inspanningen van LVS gericht op het zo snel mogelijk vinden van een (andere) passende plek in het onderwijs, de zorg en/of op de arbeidsmarkt. Het voorkomen en oplossen van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten waren in 2018 speerpunten van LVS.

In 2018 is besloten om ook voor de periode na 2019 over te gaan tot aanbesteding van de regionale basistaken Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken vanuit het brede perspectief van "zorg voor Jeugd" en wordt de verbinding gezocht tussen JGZ, jeugdzorg, het lokale veld en de andere taken van de dienst als bijvoorbeeld leerplicht.

De DG&J kan terugkijken op een goed jaar. Alle relevante beleidsdoelstellingen zijn gehaald, taken zijn conform planning uitgevoerd en het jaar wordt afgesloten met een positief rekeningresultaat.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

Het afgelopen jaar stond voor de RAV in het teken van grote wijzigingen. Wijzigingen die de RAV goed heeft doorstaan en ook onmiskenbaar een bijdrage zullen leveren aan de performance en duurzaamheid van onze ambulancedienst.

Om te beginnen is de samenvoeging met de meldkamer in Rotterdam in mei 2018 goed verlopen. De continuïteit van zorg aan de inwoners van Zuid-Holland Zuid bleef gegarandeerd. De ACE- certificering kon worden gehandhaafd en heeft ertoe geleid dat ook Rotterdam Rijnmond zich gaat inspannen om dit kwaliteitsniveau voor meldkamerprocessen te realiseren.

In 2018 is tevens een definitief politiek besluit genomen inzake de overgang van Leerdam en Zederik naar de provincie Utrecht. Hiermee werd de regio Zuid-Holland Zuid wat kleiner in oppervlakte en moet de ambulancepost Meerkerk op termijn worden gesloten. Inmiddels is de financiering toegezegd voor de herbouw elders binnen de nieuwe grenzen van Zuid-Holland Zuid en zijn de besprekingen met een projectontwikkelaar in gang gezet voor nieuwbouw in Schelluinen. Ook heeft de RAV de ambulancepost in Papendrecht verplaatst naar het Land van Matena in dezelfde gemeente. Niet alleen werd deze nieuwe post groter, maar ook is het nieuwe hoofdkantoor van de ambulancedienst vanuit Zwijndrecht hier naartoe verhuisd. Om tegemoet te komen aan de verbetering van

aanrijtijden heeft de RAV tevens besloten in Streefkerk een satellietpost te positioneren, zodat ook voor deze wat meer afgelegen regio de responspercentages kunnen verbeteren.

Op de valreep van 2018 kon tenslotte in de derde week van december de nieuwe Coöperatie Ambulancezorg ZHZ U.A. notarieel worden opgericht. Samen met twee gedegen partners in de keten van de acute zorg, het Erasmus Medisch Centrum en het Albert Schweitzerziekenhuis, heeft de DG&J hiermee de samenwerking met deze twee ziekenhuizen op gebied van ambulancezorg duurzaam verankerd, waardoor innovatie en expertise-overdracht, maar ook duurzame inzetbaarheid van personeel kunnen worden gegarandeerd. Per 1 april 2019 is de overdracht van personeel, dat in dienst is getreden na 1 april 2018, en middelen naar de nieuwe Coöperatie geëffectueerd.

Alles overziend is 2018 voor de RAV een succesvol jaar geweest en kan de ambulancezorg Zuid-Holland Zuid tegen voornoemde achtergrond goed voorbereid en gedegen toegerust de toekomst tegemoet.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

In 2018 is gestart met de uitvoering van het Meerjarenperspectief. Het tempo waarmee de transformatie zijn beslag krijgt houdt geen gelijke tred met de toegenomen vraag. Een en ander heeft er toe geleid dat in 2018 middels twee begrotingswijzigingen circa € 12 miljoen euro door gemeenten is bijgedragen bovenop het uitgangsniveau van het Rijksbudget.

De omvang van deze extra bijdragen zet de begrotingen van gemeenten ernstig onder druk. In dat kader is afgesproken te komen tot een Omdenknotitie waarin mogelijke maatregelen worden aangereikt om meer grip te krijgen op de kosten van jeugdhulp.

Besluitvorming daaromtrent wordt verwacht in de loop van 2019. De inhoudelijke lijn van het meerjarenperspectief wordt vooralsnog doorgezet. In de loop van 2019 worden ook de resultaten bekend van het landelijk onderzoek naar de gestegen vraag en kosten van de jeugdhulp, aan welk onderzoek onze regio actief meewerkt. De verwachting is dat mede naar aanleiding hiervan er een aanpassing van de Rijksbijdrage plaatsvindt.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	8
1.1. Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)	8
1.2. Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	9
1.3. Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)	10
1.4. Recapitulatie financiën.....	11
2. Programmaverantwoording	11
2.1. Dienst Gezondheid en Jeugd.....	11
2.1.1. Publieke Gezondheid.....	12
2.1.2. Veilig Thuis.....	18
2.1.3. Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	25
2.1.4. Jeugdgezondheidszorg	28
2.1.5. Bestuur en organisatie	30
2.2. Regionale Ambulance Voorziening	34
2.2.1. Programma Ambulancehulpverlening	34
2.2.2. Programma Meldkamer Ambulancezorg	38
2.3. Serviceorganisatie Jeugd.....	41
2.4. Algemene dekkingsmiddelen	53
3. Verplichte paragrafen	55
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	55
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	59
3.3 Financiering	60
3.4 Bedrijfsvoering	62
3.5 Rechtmatigheid	66
3.6 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).....	67
4. Jaarrekening 2018	71
4.1. Balans GR DG&J	72
4.2. Het overzicht van baten en lasten.....	74
4.3. Taakvelden	76
4.4. Emu-saldo.....	76
4.5. Toelichtingen.....	77
4.5.1. Grondslagen waardering en resultaatbepaling GR DG&J.....	77
4.5.2. Toelichting op de balans per 31 december 2018.....	79
4.6 Wet normering inkomens topfunctionarissen (WNT)	88
4.7 Subsidierelaties	90
5. Vaststelling	91

6. Controleverklaring	92
Bijlage 1 Inwoner- en leerlingenbijdrage 2018.....	98
Bijlage 2 Verantwoording subsidie gemeente Dordrecht.....	99
Bijlage 3 Verantwoording subsidie gemeente Nissewaard.....	100
Bijlage 4 Taakvelden.....	101
Bijlage 5 Beleidsindicatoren.....	104
Bijlage 6 GR DG&J 2018 inclusief toerekening overhead naar programma's	105

1. Samenvatting

In dit hoofdstuk wordt kort per onderdeel een inhoudelijke samenvatting gegeven en wordt tevens beknopt het financieel behaalde resultaat toegelicht.

In het voorjaar van 2018 vonden de verkiezingen voor de gemeenteraden plaats en dat heeft geleid tot een gedeeltelijk gewijzigde samenstelling van het Algemeen Bestuur. Daarnaast waren er de gemeentelijke herindelingen in de Hoeksche Waard en Alblasserwaard. Die veranderingen vonden plaats in het najaar van 2018. Per 1 januari 2019 zijn de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard samengegaan in de gemeente Hoeksche Waard en zijn de gemeenten Molenwaard en Giessenlanden samengegaan in de nieuwe gemeente Molenlanden.

Een andere belangrijke ontwikkeling was het samengaan van twee gemeenten uit onze regio, Leerdam en Zederik, met de Utrechtse gemeente Vianen. De nieuwe gemeente Vijfheerenlanden die zo ontstond is onderdeel geworden van de provincie Utrecht en het gevolg daarvan was de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik uit de gemeenschappelijke regeling.

1.1. Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

Door de DG&J wordt uitvoering gegeven aan een breed spectrum van taken op het gebied van publieke en preventieve gezondheidszorg (GGD-taken) en aan taken op het gebied van leerplicht en voortijdig schoolverlaten en Veilig Thuis (VT).

Er is in 2018 een begin gemaakt met de voorbereidingen voor de nieuwe lokale nota's gezondheidsbeleid, die in de loop van 2019 door alle gemeenten moeten worden opgesteld. Er zijn gesprekken gevoerd met de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid onder de titel "toekomstverkenning" Aan de hand van de landelijke ontwikkelingen en beschikbare (regionale) epidemiologische data over (de gemeenten in) onze regio zijn elf belangrijke thema's voor de gemeenten aangedragen als opmaat naar de lokale nota publieke gezondheid. De algemene ambitie van gemeenten, ketenpartners en DG&J is het versterken van de preventie op het terrein van gezondheid. Verder is in 2018 sterk in gezet op de realisatie van het programma "samen voor gezond" en het versterken van de taken op het gebied van de OGGZ. In 2018 een belangrijke bijdrage aan de sluitende aanpak personen met verward gedrag geleverd. Een belangrijke ontwikkeling in de bescherming van kwetsbare inwoners tegen infectieziekten was de uitrol van het Meldpunt Uitbraken Infectieziekten bij een groot aantal zorginstellingen in de regio. De Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD) was tevens actief betrokken bij het ontwikkelen van een antwoord op het toenemende infectierisico als gevolg van de dalende vaccinatiebereidheid. Tot slot was 2018 was het eerste jaar waarin de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang van kracht was, met verstrekkende gevolgen voor de sector en het daarop gehouden toezicht.

Per 1 januari 2018 is VT als een apart organisatieonderdeel (en programma) gepositioneerd bij de DG&J. De overgang is na een intensieve voorbereidingsperiode goed verlopen. Tevens is per 1 september 2018 één integrale crisisdienst operationeel. Daarnaast is eind 2018 het meerjarenperspectief Veilig Thuis 2019-2022 opgesteld. Het kabinet heeft in overleg met betrokken partners besloten om de komende jaren echt het verschil te maken in de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Dit heeft o.a. geleid tot de gewijzigde wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. In het meerjarenperspectief Veilig Thuis 2019-2022 is deze ontwikkeling uiteengezet en de gevolgen daarvan op de organisatie uitgewerkt en aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming. Tot slot is te zien dat het aantal meldingen verder stijgt (2017: 2.989 – 2018: 3.317).

Het in 2017 gestarte project MatchMakers heeft ook in 2018 verder zijn vruchten afgeworpen. De MatchMakers begeleidden jongeren zonder startkwalificatie en werk terug naar school, naar werk, naar zorg of een combinatie daarvan. Het afgelopen schooljaar werden meer kinderen/jongeren dan in 2017 weer naar school geholpen. De inspanningen om het aantal thuiszitters terug te dringen hebben we in 2018 voortgezet. Het aantal leerplichtige kinderen/jongeren dat niet was ingeschreven op een school (absoluut verzuim) of langer dan vier weken niet naar school ging (relatief verzuim) is gedaald. Dit onderstreept het belang van preventie.

In 2018 is besloten om ook voor de periode na 2019 over te gaan tot aanbesteding van de regionale basistaken Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken vanuit het brede perspectief van "zorg voor Jeugd" en wordt de verbinding gezocht tussen JGZ, jeugdzorg, het lokale veld en de andere taken van de dienst als bijvoorbeeld leerplicht.

2018 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.210.000. Dit resultaat ligt in de lijn van het positieve resultaat dat was afgegeven bij de 2de bestuursrapportage (burap) 2018. Destijds was de inschatting, dat 2018 met een positief resultaat van € 840.000 zou worden afgesloten. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat wordt voorgesteld om het grootste deel van het resultaat (€ 936.000) aan de gemeenten uit te keren.

1.2. Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

In 2018 heeft de RAV een tweetal belangrijke stappen gezet om aan de 15 minuten prestatienorm te voldoen. In het laatste kwartaal van 2018 zijn de nieuwe posten in Papendrecht en Streefkerk in gebruik genomen en zijn nieuwe roosters geïmplementeerd waarmee een uitbreiding van het aantal diensten met zo'n 10% is gerealiseerd. Een hele prestatie gezien de krapte op de arbeidsmarkt. Helaas heeft dit in 2018 nog niet geleid tot de gewenste verbetering van de aanrijtijden, vooral als gevolg van de opgelopen meldkamertijden.

In 2018 is het aantal ambulanceritten met 1,08% gestegen tot 36.039 ambulanceritten, waarbij onze hulpverleners in 93,5% van de spoedritten binnen 15 minuten ter plaatse waren. De doelstelling om in 98% van de A2-ritten binnen 30 minuten ter plaatse te zijn is met 99,2% ruimschoots gerealiseerd.

De implementatie van een systeem voor (digitale) ondersteuning van het zogenaamde uitgifteproces op de meldkamer kon door technische perikelen in 2018 niet worden gerealiseerd. Een doorrekening op basis van de productiecijfers van 2017 heeft laten zien dat potentieel een verbetering van het responspercentage van 1-2% mogelijk is. Naar verwachting zal dit systeem in 2019 alsnog in gebruik worden genomen.

Na de samenvoeging van de meldkamers in Zuid-Holland Zuid en Rotterdam Rijnmond was sprake van een verlenging van de verwerkingstijd van meldingen van ongeveer 15 seconden en een afname van de prestatiescores op het geprotocolleerde intakeproces. Dit was vooral te wijten aan het wennen aan de nieuwe systemen en omgeving. Inmiddels herstellen de prestaties op de meldkamer zich weer.

In financieel opzicht wordt het jaar 2018 afgesloten met een voordelig resultaat van € 100.809. Dit bestaat uit het positief resultaat Ambulancehulpverlening van € 238.625 en het nadelig resultaat Meldkamer Ambulancezorg van € 137.816. Het resultaat wordt verwerkt in de Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK).

De onzekerheden en risico's voor de RAV ZHZ worden verder in deze jaarstukken nader toegelicht.

1.3. Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

2018 was het jaar waarin we een start hebben gemaakt met de MJP-projecten, maar waarin tegelijkertijd de vraag naar jeugdhulp de lucht in schoot en er veel zware bestuurlijke thema's speelden. Met als kernbegrippen transformatie, binnen budget versus realistisch begroten en solidariteit. Ondanks al deze drukte, niet alleen bij gemeenten en de SOJ, maar ook bij de Stichting Jeugdteams ZHZ, jeugdhulpaanbieders en andere partners, is het toch gelukt een aantal MJP-projecten in samenwerking goed van de grond te tillen en daarmee de gewenste transformatie te versnellen.

De spanning tussen de stijgende vraag en de wens om kosten te beperken, leidde tot veel uitvoeringslast voor aanbieders, Stichting Jeugdteams en de SOJ. Al vroeg in het jaar moesten cliëntenstops worden ingesteld, met als gevolg dat voor het bieden van noodzakelijke hulp een beroep moest worden gedaan op de tijdsintensieve Nee, tenzij-regeling. In de loop van 2018 hebben we de procedure voor de Nee, tenzij-regeling samen met partners vereenvoudigd. Naast de energie die moest worden gestoken in het uitvoeren van de Nee, tenzij-regeling was ook het vinden van passende hulp voor de betrokken jeugdigen vaak lastig. Samen met de Alliantie en Expertisetafel (beide MJP-projecten) heeft de SOJ veel energie gestoken in het vinden van passende hulp voor deze jeugdigen.

Daarnaast hebben we samen met partners veel energie gestoken in een aantal MJP-projecten die de gewenste transformatie versnellen. Zo zijn in de pilot 'Veilig opgroeien is teamwork!' in Sliedrecht professionals van de Stichting Jeugdteams, VT, Gecertificeerde Instellingen en Raad voor de Kinderbescherming onder leiding van de SOJ aan de slag gegaan met een andere manier van samenwerken, waardoor zij eerder, sneller en in samenhang gezinnen kunnen ondersteunen waarin veiligheid onder druk staat. De betrokken professionals zijn enthousiast over de samenwerking met elkaar én met de gezinnen. In het MJP-project 'passend verbinden' heeft de SOJ veel energie gestoken in het verbinden van de jeugdhulp en het onderwijs. Ook hier is enthousiasme ontstaan over de mogelijkheden die samenwerking biedt. Dit heeft tot een drietal gezamenlijke doelen geleid die in 2019 worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Verder hebben we in 2018 een aantal MJP-projecten en voorstellen die we hadden gedaan voor het Transformatiefonds, namelijk Overbruggingszorg, Harmonicavoorziening, Alliantieteam en Expertisetafel, samengevoegd in het project 'Integrale overbruggingszorg'. Met dit project beogen we dat aanbieders integraal en ontschot passende hulp bieden aan jeugdigen met een complexe zorgvraag. Niet het (beschikbare) aanbod is leidend, maar de hulpvraag van jeugdige en gezin. Door de projecten samen te voegen, kunnen we de energie van de betrokken partijen beter richten.

Onze energie ging in 2018 daarnaast zitten in de uitvoering van het Open house inkoopmodel, dat met zich meebrengt dat gedurende het jaar nieuwe aanbieders beoordeeld moeten worden en met elke partij een nieuwe samenwerkingsrelatie moet worden opgebouwd. Verder hebben de zaken vanuit bezwaar en beroep veel van onze tijd gevraagd. We zijn dan ook blij dat nagenoeg alle gemeenten het voorstel voor wijziging van de Verordening jeugdhulp hebben overgenomen, die de begrippen normaliseren, de-medicaliseren en eigen kracht verder concretiseert, zodat de professionals van de Stichting Jeugdteams een stevigere basis hebben voor het al dan niet toekennen van jeugdhulp. Andere belangrijke uitvoeringstaken die vooral achter de schermen zijn uitgevoerd, maar die qua tijdsinvestering niet minder relevant waren, zijn de voorbereiding en uitvoering van de vervoersregeling en het optimaliseren van bekostigings- en informatieprocessen samen met de Stichting Jeugdteams en jeugdhulpaanbieders.

1.4. Recapitulatie financiën

Het financiële resultaat van de GR DG&J is drieledig.

De DG&J heeft een positief resultaat gerealiseerd van € 1.210.000. Bij de 2de bestuursrapportage (burap) 2018 was al aangegeven, dat over 2018 een positief resultaat werd verwacht van € 840.000. Ten opzichte van de 2de burap 2018 neemt het positieve saldo toe met € 370.000. De afwijking ten opzichte van de 2de burap 2018 (€ 370.000) bedraagt 1% van de totale begrote lasten.

Conform de nota risicomanagement en weerstandsvermogen, die is vastgesteld in de AB vergadering van 13 december 2018, wordt voorgesteld om van het positieve resultaat over 2018 € 274.000 toe te voegen aan de algemene reserve. De algemene reserve komt daarmee op het afgesproken maximum van € 500.000. Daarnaast wordt voorgesteld om het restant, € 936.000, af te rekenen met de gemeenten.

De RAV heeft een positief resultaat van € 101.000 gerealiseerd. Het resultaat 2018 zal ten gunste van de Reserve algemene kosten worden gebracht.

Het resultaat van de SOJ is, ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting € 1.524.000 nadelig. De begroting is voor het laatst bijgesteld bij de 1ste burap 2018. In de 2de burap met een tekort van € 1.500.000. De, in het Algemeen Bestuur d.d. 15 november 2018, vastgestelde 2de burap 2018 is niet meer vertaald in een wijziging van de begroting 2018, omdat de vereiste zienswijze procedure hiervoor over de jaargrens heen zou gaan. Het is wettelijk niet toegestaan om begrotingswijzigingen na afloop van het boekjaar vast te stellen. Het nadelig resultaat (€ 1.524.000) is, gelet op de ten aanzien van de SOJ geldende methodiek van resultaatbepaling, als vordering op de gemeenten in de jaarstukken 2018 verwerkt.

2. Programmaverantwoording

Binnen de GR DG&J zijn drie organisatieonderdelen samengebracht, namelijk: de Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) en de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV). In onderstaande programmaverantwoording treft u deze in de programma's 2.1, 2.2 en 2.3 aan.

2.1. Dienst Gezondheid en Jeugd

De DG&J sluit het jaar 2018, ten opzichte van de 2de burap, af met een positief resultaat van € 370.000. In onderstaande tabel is per sub-programma het resultaat weergegeven. In de kolom actuele begroting is de begroting na wijzigingen weergegeven. Het begrotingsprogramma van de DG&J bestaat uit een zestal sub-programma's. In dit hoofdstuk is per sub-programma een inhoudelijke en financiële verantwoording opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Publieke gezondheid	6.823	5.082	-1.740	6.659	4.853	-1.806	163	-229	-66
2. Veilig Thuis	4.915	6.680	1.765	4.832	6.748	1.916	83	68	151
3. Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	2.112	2.793	681	2.081	2.711	630	31	-82	-51
4. Jeugd(-gezondheids)zorg	10.814	10.837	22	10.839	10.857	18	-25	20	-5
5. Bestuur en organisatie	773	66	-707	674	36	-638	99	-30	69
6. Algemene dekkingsmiddelen	5.299	6.099	801	5.178	5.827	650	121	-272	-151
Saldo baten en lasten	30.735	31.558	822	30.264	31.033	770	472	-525	-53
Mutaties reserves	0	17	0	0	440	440	0	423	423
Gerealiseerd resultaat	30.735	31.575	822	30.264	31.474	1.210	472	-102	370

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 15 november 2018 (2e burap 2018).

Ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting 2018 (2e burap 2018) wijkt het jaarrekeningresultaat in positieve zin af. Dit positieve resultaat wordt hoofzakelijk veroorzaakt door een gedeeltelijke vrijval van de voorziening die is getroffen voor de reorganisatie 2013 (€ 137.000). De verwachte aanspraak op de voorziening valt lager uit. Daarnaast is van de Jeugdbescherming west Zuid-Holland (JBW) bij de integratie van VT Jeugd en de crisisdienst binnen de GR DG&J een vergoeding ontvangen voor opgebouwde dienstjubileum / ambtsjubileum rechten en opgebouwde verlofsaldi. Deze bijdrage was niet geraamd. Alhoewel de uitkering aan de betrokkenen pas in latere jaren aan de orde is kan dit bedrag vanuit de BBV-regelgeving niet worden gereserveerd en leidt derhalve tot een incidentele baat van € 110.000. Tot slot zijn er enkele kleinere afwijkingen waarbij voornamelijk de lagere kosten voor het kennisprogramma (€ 55.000) en de lagere kosten voor de beschik- en bereikbaarheidsdienst bij VT (€ 65.000) de belangrijkste verklaring vormen.

Voor een meer gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar afzonderlijke programma's.

2.1.1. Publieke Gezondheid

Wat gingen we doen?

In dit programma worden zeven maatschappelijke doelstellingen nagestreefd:

A. Het voorkomen van introductie en (verdere) verspreiding van infectieziekten en waar nodig het bestrijden van infectieziekten, waaronder SOA's en TBC. Het voorkomen van hygiëne problemen.
B. Het voorkomen van de introductie van import infectieziekten in het werkgebied en het beschermen van individuele reizigers tegen infectieziekten en andere gezondheidsrisico's.
C. Het adviseren over de gezondheidseffecten van milieuvraagstukken.
D. Het bevorderen van kwalitatief hoogwaardige kinderopvang voor een goede ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.
E. Het bevorderen van een gezonde leefstijl en gezondheid gedrag (preventieve publieke gezondheid). Het verbeteren van de (ervaren) fysieke en psychische gezondheid en het verminderen van de psychosociale problematiek van kwetsbare doelgroepen van 0 tot 100 jaar.
F. Het beschermen van de gezondheid van inwoners bij rampen en crises.
G. De OGGZ is gericht op de coördinatie van de preventieve Openbare Geestelijke Gezondheidszorg voor de gehele bevolking, preventieve zorg voor risicogroepen en zorg voor kwetsbare personen die zelf geen hulp zoeken zoals dak- en thuislozen en zorgwekkende 'zorgmijders'. Het Meldpunt Zorg en Overlast is in de regio Zuid-Holland Zuid belast met de uitvoering van OGGZ taken. Het Meldpunt Zorg en Overlast ZHZ is gericht op het aannemen/triageren van meldingen en coördineren van de zorg en hulpverlening aan de OGGZ doelgroep.

A. Infectieziektebestrijding en technische hygiënezorg

2018 was het jaar waarin het Meldpunt Uitbraken Infectieziekten MUIZ met succes werd geïmplementeerd bij een grote meerderheid van de zorginstellingen in ZHZ. Het meldpunt draagt bij aan een snel en gezamenlijk inzicht in de verspreiding van infectieziekten en bijzonder resistente micro-organismen (BRMO). Uitrol van MUIZ vond plaats in het kader van de deelname aan het zorgnetwerk antibioticaresistentie Zuid-West Nederland ZNW

ABR ZWN. De GGD neemt samen met de GGD'en van Rotterdam Rijnmond en Zeeland, ziekenhuizen en microbiologische laboratoria deel aan dit zorgnetwerk en heeft zitting in het regionaal coördinatieteam van het zorgnetwerk. Financiering van deze activiteiten vindt plaats uit subsidies van het ministerie van VWS.

De dalende vaccinatiebereidheid, nationaal en regionaal, zorgt voor een toenemend infectierisico. Artsen en andere gezondheidsprofessionals van de GGD waren in 2018 actief betrokken bij de ontwikkeling van strategieën om deze ontwikkeling te stoppen en om te keren.

B. Voorkómen import infectieziekten

Nederlanders reizen veel en graag ver. Het is belangrijk voor henzelf en voor de thuisblijvers dat zij op reis geen infectieziekten oplopen en die niet mee terug nemen naar huis. Door passende vaccinaties en profylaxe kan de publieke gezondheid maximaal worden beschermd tegen de import van (nieuwe) infectieziekten.

C. Medische milieukunde

De regio Zuid-Holland Zuid kent onder andere door de aanwezigheid van industrie en intensief verkeer belangrijke milieukundige gezondheidsrisico's voor zijn inwoners. De DG&J adviseert gemeenten over deze risico's en de aanpak ervan. Dit doet ze als onderdeel van een netwerk waartoe ook de Omgevingsdienst en de Veiligheidsregio behoren. Op grond van een samenwerkingsconvenant kan de DG&J daarbij eigen medisch milieukundige expertise inzetten, naast die van de GGD Rotterdam Rijnmond.

De gezondheidsbepalingen in de Omgevingswet betekenen een impuls voor integraal gezondheidsbeleid. De Omgevingswet biedt kansen voor gemeenten om preventief gezondheidsbeleid te voeren. Van gemeenten wordt verwacht dat zij gezondheidseffecten mee wegen bij de vorming van ruimtelijke beleid. De DG&J heeft, in nauwe samenwerking met andere betrokkenen, een adviserende rol bij bestuurlijke beslissingen over ruimtelijk beleid.

D. Toezicht Kinderopvang en Wmo

Het toezicht op de kinderopvang wordt uitgevoerd conform wettelijke kaders en op basis van contractafspraken met gemeenten. In 2018 werd het nieuwe toezicht op de kinderopvang ingevoerd. De landelijk aangestuurde wijzigingen in het toezicht zijn door de DG&J, in nauw overleg met de gemeenten, geïmplementeerd in de regio Zuid-Holland Zuid. Dit heeft veel extra inspanningen gekost van zowel de houders van kinderopvanglocaties als de toezichthouders. Voor die gemeenten die daarvoor hebben gekozen voert de DG&J toezicht uit op WMO voorzieningen binnen het met de gemeenten afgesproken kader. Dit toezicht is door de betrokken gemeenten apart gefinancierd.

E. Gezondheidsbevordering

De adviseurs vanuit de GGD staan samen met de gemeenten voor de uitdaging om tot en met 2019 uitvoering te geven aan de afgesproken speerpunten van 'Samen voor Gezond': mentale weerbaarheid, gezonde leefstijl, vitale ouderen en voorlichting aan kwetsbare zwangeren. Kwetsbare groepen staan daarbij centraal. De aanpak Samen voor Gezond richt zich op vier pijlers die bijdragen aan meer gezondheidswinst voor inwoners: voorlichting en educatie, signalering van (gezondheids)problemen, fysieke en sociale omgeving en beleid en regelgeving. De focus kan per gemeente verschillen.

F. Crisisorganisatie

De DG&J zorgt voor een operationele crisisorganisatie waarvan de leden getraind zijn conform het hiervoor opgestelde Opleiden, Trainen- Oefenplan (OTO-plan). In 2018 is een verder gaande integratie met de crisisorganisatie van de Veiligheidsregio gerealiseerd.

G. OGGZ

De Openbare Geestelijke Gezondheid Zorg (OGGZ) omvat zorg voor kwetsbare personen die zelf geen hulp zoeken zoals dak- en thuislozen, zorgschuw geworden mensen (de zogenaamde zorgwekkende 'zorgmijders') en personen met verward gedrag. Er is veelal sprake van meervoudige, complexe problematiek (zoals psychiatrie, verslaving, schulden, verwaarlozing, sociaal isolement en huisvestingsproblematiek).

Wat hebben we bereikt?

A. Infectieziektebestrijding en technische hygiënezorg

In 2018 werd 295 keer een melding van een meldingsplichtige infectieziekte bij de GGD gedaan. Er kwamen 101 meldingen van instellingen waar kwetsbare burgers verblijven, voornamelijk verpleeg- en verzorgingshuizen en in mindere mate kinderdagverblijven. Deze aantallen liggen op hetzelfde niveau als in 2017. In al deze gevallen voerde de GGD bron- en contactonderzoek uit. Daarnaast werden ruim 1.300 andere meldingen en vragen afgehandeld. Dit laatste aantal betreft een forse stijging ten opzichte van 2017 en kan worden verklaard door de versterkte positie van de GGD in het netwerk van medische professionals in de regio, onder andere als gevolg van de uitrol van MUIZ.

De verspreiding van infecties zoveel mogelijk voorkomen is een kerntaak van de GGD. In 2018 heeft de GGD daartoe hygiëne-inspecties uitgevoerd bij onder andere tattoo- en piercingshops en locaties voor maatschappelijke opvang. Tevens zijn hygiëne-adviezen gegeven bij publieksevenementen.

B. Voorkómen import infectieziekten

De reizigersspreekuren van de GGD kenden in 2018 een forse toename van het aantal klanten ten opzicht van 2017. Het aantal klanten steeg met 11% tot bijna 10.000. In 2018 is de GGD overleg gestart met specialisten van het Albert Schweizer Ziekenhuis om de bescherming tegen infectieziekten te verbeteren van mensen die om medische redenen niet kunnen worden gevaccineerd. Dit overleg moet in 2019 tot concrete afspraken leiden voor deze patiëntengroep.

C. Medische milieukunde

Vanaf eind 2015 volgen we, door deelname aan diverse overlegvormen, het dossier Chemours (Pfoa / GenX). Er zijn steeds meer overheidspartijen betrokken bij dit dossier zoals NVWA, ILT en waterschappen. Ook de GGD'en hebben een landelijke werkgroep ingesteld waaraan medisch milieukundig adviseurs deelnemen om onderling de laatste informatie uit te wisselen o.a. met het RIVM. De problematiek rondom "opkomende stoffen" is een landelijk onderwerp geworden. Er komen steeds nieuwe beleidsregels. Door deel te nemen aan het landelijke en het regionale netwerk konden onze bestuurders en de inwoners van Zuid-Holland Zuid proactief geïnformeerd worden.

De medisch milieukundig adviseurs hebben ook in 2018 op verzoek van de bestuurders informatie verstrekt aan gemeenteraden of tijdens informatie avonden aan burgers over diverse onderwerpen betreffende Gezondheid en Milieu. Op verschillende onderwerpen is er geadviseerd aan de gemeenten. Dit gebeurde veelal in samenspraak met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Basis informatie over dit onderwerp wordt zowel via onze website verstrekt als telefonisch aan de burgers die vragen hebben over milieuonderwerpen en hun gezondheid.

D. Toezicht Kinderopvang en Wmo

Het toezicht op de kinderopvang is in 2018 volgens afspraak met de gemeenten uitgevoerd. Hiermee voldoen we ook in 2018 aan de wettelijke verplichting van de 100% controle bij kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang. De Inspectie van het Onderwijs controleert gemeenten jaarlijks op deze prestatie. Per 2018 zijn veel nieuwe regels inwerking getreden (o.a. Innovatie Kwaliteit Kinderopvang, Personenregister, verplichte

inspecties bij locaties met Voorschoolse Educatie). In 2018 is in opdracht van een aantal gemeenten tijdens de toezichtbezoeken extra aandacht besteed aan naleving van de Meldcode. De rapportage hierover volgt in 2019.

De Dienst voerde voor 10 gemeenten het toezicht uit op WMO voorzieningen binnen een met gemeenten afgesproken kader. In 2018 is het toezicht verder geprofessionaliseerd en heeft een positieve evaluatie plaatsgevonden met betrokken gemeenten.

E. Gezondheidsbevordering

In iedere gemeente zijn lokale afspraken gemaakt over de aanpak in de gemeente en de speerpunten die van belang zijn.

Dit heeft geresulteerd in inzet op diverse thema's zoals:

- een gezondere omgeving voor jeugd als het gaat om alcohol, roken en voeding. Dit hebben we gedaan door in te zetten op: scholen en sportverenigingen. Maar ook door in te zetten op Stoptober, IkPas en de Rookvrije Generatie.
- advies over handhaving van leeftijdsgrenzen en een aanpak voor dronkenschap en doorschenken. Het uitgevoerde regionaal mystery shopping-onderzoek leverde input voor de te maken preventie- en handavingsplannen van de gemeenten.
- weerbare jongeren die gemakkelijker 'nee' kunnen zeggen tegen verleidingen als online grensoverschrijdend gedrag, roken, drinken en ongezond eten en beter in hun vel zitten. Dat doen we onder andere met Plezier op School, georganiseerd voor aanstaande brugklassers, en met deskundigheidsbevordering voor professionals over sexting.
- meer kennis en lokale afstemming, door de extra toestroom van statushouders sinds 2015. We hebben opgehaald wat professionals en statushouders nodig hebben. Naar aanleiding hiervan zijn trainingen georganiseerd voor professionals over de psychische gezondheid van statushouders en cultuursensitief werken.
- het leveren van een substantiële bijdrage aan de JOGG-gemeenten in onze regio door te fungeren als projectleider, of het ondersteunen van de projectleider in de uitvoering.
- vitaal en sociaal ouder worden, samen met ouderen-, welzijns- en zorgpartijen. Voorbeelden zijn het in beweging brengen en houden van ouderen en inzetten op een dementievriendelijke samenleving.
- een gezonde leefstijl voor kwetsbare zwangeren en kwetsbare jonge gezinnen.

F. Crisisorganisatie

De DG&J heeft ook in 2018 gezorgd voor de beschikbaarheid van een operationele crisisorganisatie.

Na een zorgvuldige voorbereiding zijn in 2018 de crisisteams van de VR/GHOR (Acute gezondheidszorg) en van de GGD (publieke gezondheidszorg) samengevoegd tot één crisisteam GGDGHOR ZHZ. In de zomer en de herfst zijn er oefeningen gehouden om de werkwijzen te beoefenen en elkaar te leren kennen.

G. OGGZ

In 2018 heeft de afdeling zorgregie OGGZ een forse toename gezien in het aantal unieke meldingen bij het meldpunt zorg en overlast. Inmiddels is duidelijk dat het om 2.100 unieke personen in de 10 gemeenten gaat. In het derde kwartaal van 2018 heeft deze toename er toegeleid dat we een verzoek hebben ingediend voor extra capaciteit. Deze capaciteit is zowel nodig bij het meldpunt (de melding ontvangen en triageren) maar uiteraard is daardoor ook meer capaciteit nodig om de regie op de casus uit te gaan voeren.

Eind 2018 is er dan ook een vacature gesteld voor 2 procesregisseurs om de bezetting te stabiliseren en de toename in meldingen juist en volledig te wegen. In 2019 wordt ook het triagemiddel de Zelfredzaamheidsmatrix ingezet en zullen alle procesregisseurs worden opgeleid om hun kennis en kunde verder te ontwikkelen.

Naast deze ontwikkeling hebben we in 2018 ook een forse toename gezien in het aantal meldingen rondom woningvervuiling. Ook hier zijn extra trajecten bij de gemeente aangevraagd om de aanvragen ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. In 2018 zijn de medewerkers extra getraind in hoarding en woningvervuiling. In 2019 zal, vanwege het vertrek van een van de medewerkers, ook geworven worden voor dit specialisme.

Indicatoren

	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2017	Realisatie 2018
A	Aantal vragen van professionals en meldingen van niet-meldingsplichtige ziekten	Gelijk aantal vragen en meldingen als in 2016	671	1.455
B	Aantal mensen dat het reizigersspreekuur bezoekt	Minimaal 7.000	8.741	9.756
C	Gemeenten waarderen door hen ontvangen medisch milieukundige adviezen positief	De grotere adviezen worden geëvalueerd	N.v.t.	KTO 2018
D	Kindcentra hebben een inspectierapport niet ouder dan 1 jaar	100%	100%	100%
E	Preventieve publieke gezondheid wordt vormgegeven in het Programma 'Samen voor gezond 2016-2019'	Uitvoering conform prestatie en resultaat afspraken in programma 'Samen voor gezond 2016-2019'.	Conform de gemaakte lokale afspraken in het programma Samen voor Gezond.	Conform de gemaakte lokale afspraken in het programma Samen voor Gezond.
F	Leden van het crisisteam zijn geoefend volgens het hiervoor opgestelde OTO-plan	Leden van het crisisteam volgen de geplande OTO-activiteiten.	100%	100%
G	Unieke meldingen Meldpunt Zorg en Overlast (OGGZ)	Aantal unieke meldingen op jaarbasis: 1.100	1.340	2.100

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Infectieziektebestrijding	957	357	-600	937	289	-648	20	-68	-48
SOA/sense	382	420	39	381	434	52	0	13	14
TBC	417	67	-349	408	78	-330	9	11	20
Reizigers	550	727	177	536	717	181	14	-10	4
Medische Milieukunde	200	7	-193	214	8	-206	-14	1	-13
Technische Hygiënezorg	209	50	-159	202	57	-146	7	6	14
Toezicht kinderopvang en WMO	623	952	330	596	880	284	26	-72	-46
Gezondheidsbevordering	1.729	987	-742	1.693	996	-697	36	9	45
Crisisorganisatie	182	103	-79	263	108	-155	-81	5	-76
OGGZ	1.574	1.411	-163	1.429	1.287	-142	145	-124	21
Saldo baten en lasten	6.823	5.082	-1.740	6.659	4.853	-1.806	163	-229	-66
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	6.823	5.082	-1.740	6.659	4.853	-1.806	163	-229	-66

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 15 november 2018 (2e burap 2018).

Bij bovenstaande cijfers moeten twee kanttekeningen worden geplaatst. Ten eerste zijn de lasten exclusief de overheadkosten. Ten tweede zijn de baten exclusief de inwonerbijdrage. Deze inwonerbijdrage vormt een deel van dekking van de in de tabel gepresenteerde lasten.

Resultaatanalyse

Ten opzichte van de begroting liggen de lasten in werkelijkheid 2% lager. De werkelijke baten laten ten opzichte van de begroting een nadeel zien van 5%. Hieronder wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op het saldo per onderdeel.

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I	Saldo
	Publieke Gezondheid		
A.	Infectieziektebestrijding	I	-48
B.	SOA/sense	I	13
C.	TBC	I	20
D.	Reizigers	I	4
E.	Medische Milieukunde	I	-13
F.	Technische Hygiënezorg	I	14
G.	Toezicht kinderopvang en WMO	I	-46
H.	Gezondheidsbevordering	I	45
I.	Crisisorganisatie	I	-76
J.	OGGZ	I	21
	Saldo Baten en lasten		-66
	Mutatie reserves		0
	Gerealiseerd resultaat		-66

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting

A. Infectieziektebestrijding

Het nadeel wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de inkomsten in werkelijkheid lager uitvallen dan begroot. In de begroting was de volledige subsidie voor de antibioticaresistentie (ABR) geraamd. Een deel van deze subsidie wordt doorgeschoven naar 2019 waardoor de inkomsten in werkelijkheid lager uitvallen.

B. SOA/sense

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

C. TBC

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

D. Reizigers

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

E. Medische Milieukunde

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

F. Technische Hygiënezorg

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

G. Toezicht Kinderopvang en WMO

Het uitvoeren van de inspecties verkeerde in 2018 nog in een ontwikkelfase. Hierdoor zijn er minder inspecties uitgevoerd en liggen de baten lager dan begroot. Hier staat tegenover dat de lasten lager liggen dan voorzien. Per saldo resulteert er een nadeel.

H. Gezondheidsbevordering

Het project "Samen voor Gezond" is in 2018 grotendeels uitgevoerd. Het restant is doorgeschoven naar 2019, het betreft hier een bedrag van € 93.000. Hierdoor zijn zowel de lasten als de baten lager ten opzichte van de begroting.

Daarnaast stijgen de baten met € 102.000, waardoor de totale baten een positief saldo laten zien van € 9.000. De stijging van de baten van € 102.000 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er meer projecten met cofinanciering zijn uitgevoerd.

De toename van de projecten met cofinanciering zorgen ook voor een stijging van de lasten, tezamen met enkele geringe voordelen op de lasten levert dit een nadeel op van € 57.000. Waardoor de lasten in totaliteit (inclusief het project "Samen voor Gezond") afnemen met € 36.000.

Het totale resultaat is € 45.000 positief.

I. Crisisorganisatie

Doordat een medewerker van het cluster bedrijfsvoering (overhead) volledig werkzaam is bij de crisisorganisatie zijn de werkelijke salariskosten verantwoord bij de crisisorganisatie. In de begroting was dit nog niet voorzien, waardoor er op dit programma een nadeel ontstaat. Hier staat tegenover dat bij het programma Algemene Dekkingsmiddelen een voordeel ontstaat. Per saldo heeft dit geen invloed op het jaarrekeningresultaat.

J. OGGZ

De baten vallen lager uit dan voorzien. Dit komt voornamelijk door het doorschuiven naar 2019 van de projectgelden die vanuit ZonMW zijn ontvangen. De projectgelden zijn beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van OGGZ.

Doordat de projectgelden nog niet volledig zijn ingezet vallen de lasten ook lager uit dan geraamd. Daarnaast vallen de ICT kosten lager uit. De doorontwikkeling op ICT gebied, om meer op data te kunnen sturen, is in 2018 deels uitgevoerd en wordt in 2019 verder opgepakt. In 2018 vallen hierdoor de ICT kosten lager uit.

2.1.2. Veilig Thuis

Wat gingen we doen?

In dit programma wordt de volgende maatschappelijke doelstelling nagestreefd:

Het zorgen voor bescherming bij kindermishandeling en huiselijk geweld, het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting en het verbeteren van de kwaliteit van leven van kwetsbare groepen in de samenleving.

Veilig Thuis (VT)

Geweld hoort "Nergens Thuis"; dat vindt iedereen maar toch zijn er in Nederland nog veel volwassenen en kinderen die te maken hebben met Huiselijk Geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis (VT) is één van de 26 Veilig Thuis organisaties in Nederland. VT zorgt voor een samenhangende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling: het gaat om één Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en

Kindermishandeling. Per 1 januari 2018 is VT als een apart organisatieonderdeel gepositioneerd bij de DG&J.

VT is gericht op actieve interventies in situaties waar de veiligheid in het geding is van kinderen en volwassenen in afhankelijkheidsrelaties. VT zet in op borging van de veiligheid en stabilisatie van de situatie. Zij doet dit in samenwerking met politie en de hulpverlening. Daarnaast is VT een 'expertisecentrum' waar kinderen, volwassenen, betrokkene(n) en professionals deskundige steun en advies krijgen bij hun vragen op het gebied van (vermoedens) van huiselijk geweld, ouderenmishandeling en kindermishandeling.

VT is de centrale ingang waar inwoners en professionals vermoedens en signalen van kindermishandeling en/of huiselijk geweld kunnen melden. De meldingen worden gewogen en beoordeeld, om vervolgens een interventie te plegen of toe te leiden naar passende hulpverlening. Als het nodig is vindt nader onderzoek door VT plaats. Dit houdt in dat VT informatie ophaalt, brengt en verzamelt, afspraken maakt met de melder, een eerste risicotaxatie maakt, urgentie bepaalt en de gegevens over de melding registreert. VT is gemakkelijk toegankelijk, zowel telefonisch als voor persoonlijk contact en er is sprake van 7 x 24 uur bereikbaarheid en beschikbaarheid.

De coördinatie van de Wet Tijdelijk Huisverbod ligt bij de procescoördinator van VT. Deze coördinatie gebeurt binnen en buiten kantooruren (in dat laatste geval in 2018 door ondersteuning Vivenz). VT houdt zich bezig met de coördinatie tussen strafketen en zorgketen, biedt de risicotaxatie aan slachtoffer en pleger, binnen en buiten kantooruren, vanaf de melding van de hulpofficier van justitie, rapporteert en adviseert de burgemeester en fungeert als eerste aanpreekpunt voor politie en zorginstanties (zoals AMW en DOK).

VT coördineert de uitvoering van de 'Geplande Screening huisverbod bij kindermishandeling'. Dit is een maatregel die kan worden ingezet bij kindermishandeling. Anders dan bij een 'regulier' huisverbod is er bij een Geplande Screening (nog) geen sprake van een incident. Er loopt dus ook nog geen justitieel traject als gevolg van een strafrechtelijke aangifte. Bij een Geplande Screening gaat het er om dat er sprake is van (een vermoeden van) een onmiddellijke dreiging. Met andere woorden: als er niet wordt ingegrepen dan volgt er een escalatie c.q. geweldsuitbarsting. In geval van een Geplande Screening wordt onderzocht of een tijdelijk huisverbod opgelegd kan worden. De Geplande Screening vormt dan ook een uitwerking van de door de wetgever mede beoogde (meer) preventieve inzet van het huisverbod bij huiselijk geweld en kindermishandeling.

Crisisdienst Zuid-Holland Zuid

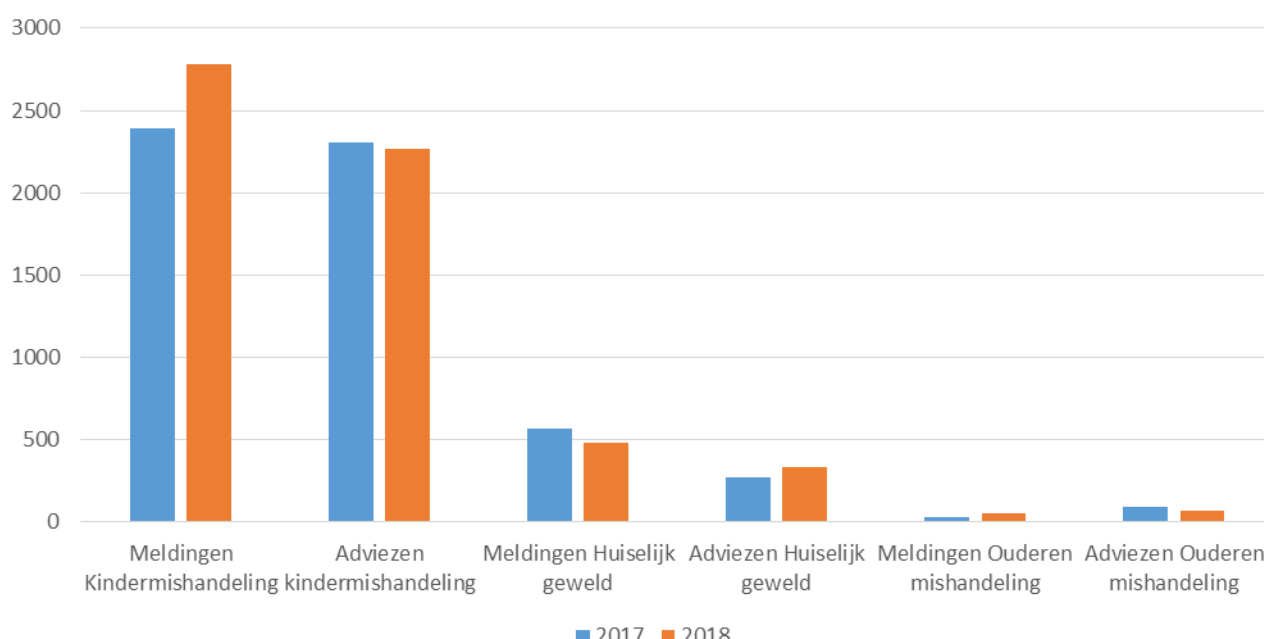
De crisisdienst Zuid-Holland Zuid is 24/7 bereikbaar voor inwoners en professionals. Wie met de crisisdienst belt krijgt direct een kundige medewerker aan de telefoon. Deze medewerker onderzoekt of de veiligheid van kinderen en/of volwassenen acuut gevaar loopt. Als dit niet het geval is adviseert de medewerker de beller over mogelijke vervolgacties. Er wordt indien nodig ruggespraak gehouden met, en gebruik van gemaakt, de expertise van de vertrouwensarts en/of de GZ-psycholoog van VT. Ook werkt men nauw samen met de crisisdienst van de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Mocht er directe actie nodig zijn dan gaat de medewerker van de crisisdienst zo snel mogelijk naar het adres van de betrokkenen of naar de plek waar deze op dat moment verblijft. De medewerker crisisdienst zorgt dat de crisis wordt gestabiliseerd en dat de primaire veiligheid teruggebracht wordt. Hierbij wordt zo veel als mogelijk gebruik gemaakt van het eigen netwerk van de cliënt. De medewerker crisisdienst stelt een veiligheidsplan op en draagt zo spoedig mogelijk over naar de reguliere zorg.

Wat hebben wij bereikt?

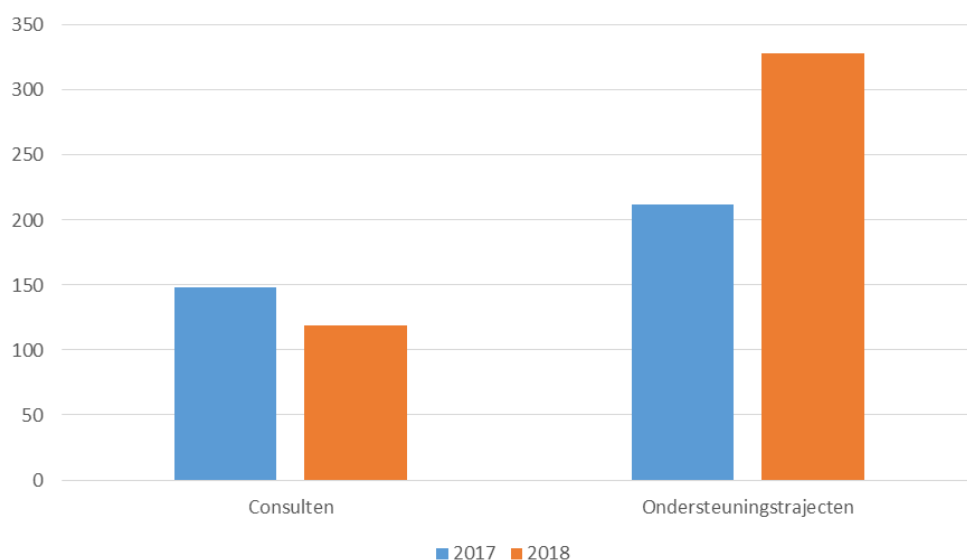
Veilig Thuis

In 2018 zijn er 3.317 meldingen (2.780 Kindermishandeling, 483 Huiselijk geweld en 54 Ouderenmishandeling) bij VT gedaan. Dit aantal laat ten opzichte van 2017 (2.989) een toename zien van 9,8%.

De jaarcijfers met betrekking tot de adviezen laat zien dat er in 2018 totaal 2.663 adviezen (333 x Huiselijk geweld, 2.264 x Kindermishandeling en 66 x ouderenmishandeling) door Veilig Thuis ZHZ zijn gegeven. Wanneer er gekeken wordt naar het aantal adviezen in 2017 (2.673 adviezen) is er een geringe afname te zien ten opzichte van 2017.

Daarnaast zijn er door VT in 2018 119 consulttrajecten uitgevoerd en 328 ondersteuningstrajecten voor de lokale teams.

Een groeiend aantal meldingen wordt na triage door VT (risicotaxatie) overgedragen aan het lokale veld (de hulpverlening). De uitvoering binnen de wettelijke termijnen (5 werkdagen triagetermijn en 10 weken onderzoekstermijn) en conform kwaliteitseisen is in 2018 gerealiseerd.

Het laatste kwartaal 2018 stond voor VT in het teken van scholing en training ter voorbereiding op de verbeterde meldcode, bijbehorende "radar" functie en het geactualiseerde handelingsprotocol. Het Triage-Instrument voor VT is in 2018 doorontwikkeld tot een nieuwe versie. Dit instrument sluit uiteraard naadloos aan bij alle ontwikkelingen in het kader van de verbeterde meldcode die per januari 2019 van kracht zijn.

Procescoördinatie Wet tijdelijk huisverbod

In 2018 heeft VT 38 coördinaties gehad voor een huisverbod. Er zijn in 2018 45 screeningen uitgevoerd.

Voorlichting ouderen- en kindermishandeling

VT legt professionals en vrijwilligers en inwoners het belang van bestrijding van ouderen- en kindermishandeling uit, wat het is en wat men ter voorkoming er van kan doen. In 2018 is hier onder andere invulling aan gegeven door het geven van trainingen. In totaal zijn er 18 voorlichtingen gegeven aan: Ambulancedienst, Geestelijke Gezondheidszorg, Gemeente, Jeugdteam/ Wijkteam/ Sociaal Team/CJG, Juridisch loket, Maatschappelijke Dienstverlening, Onderwijs, Politie/ OM, PSZ/KDV/BSO/Gastouder en Ziekenhuis.

De voorlichtingen hadden betrekking op de thema's: Huiselijk geweld, Kindermishandeling, Meldcode, Ouderenmishandeling en Werkwijze VT. Vanwege de verbeterde meldcode en het aangepaste handelingsprotocol voor VT is er in december van 2018 een regiobijeenkomst georganiseerd. In samenwerking met de toneelgroep "De Wilde Kastanje" zijn professionals uit de regio Zuid-Holland Zuid meegenomen in wijzigingen per januari 2019. In totaal hebben er 324 deelnemers aan deze bijeenkomst deel genomen.

Crisisdienst Zuid-Holland Zuid

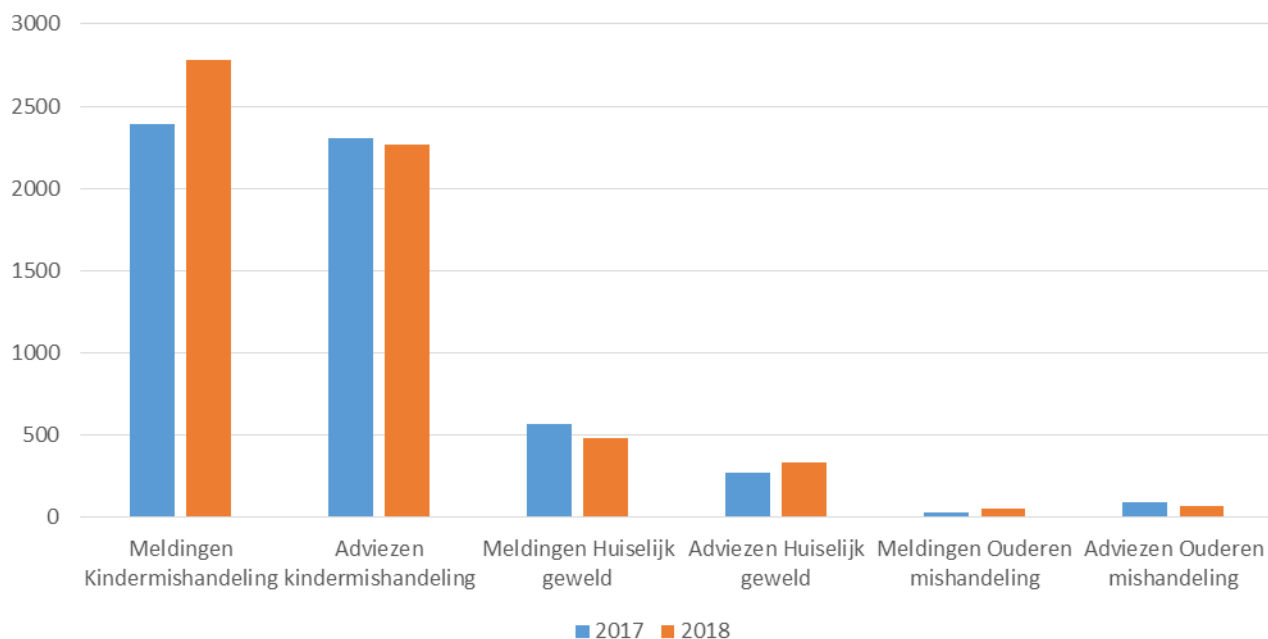
De regio heeft de ambitie neergelegd om te komen tot één integrale crisisdienst van 0 tot 100-jarigen voor de gehele regio Zuid-Holland Zuid. Met één toegang, één telefoonnummer, met een eenduidig en integraal triage-instrument en behoud van kwaliteit die de afzonderlijke diensten nu leveren. Eén crisisdienst voor inwoners en professionals waar 24/7 bezetting aanwezig is en die snel en efficiënt kan inspringen waar nodig. Per 1 september is dit gerealiseerd in de nieuwe crisisdienst Zuid-Holland Zuid, bereikbaar via nummer 0800 – 1471.

In 2018 is er nauw samengewerkt met Vivenz waardoor zowel de doelgroep 0-18 als de doelgroep 18+ goed bediend kon worden. In 2018 is het volgende bereikt:

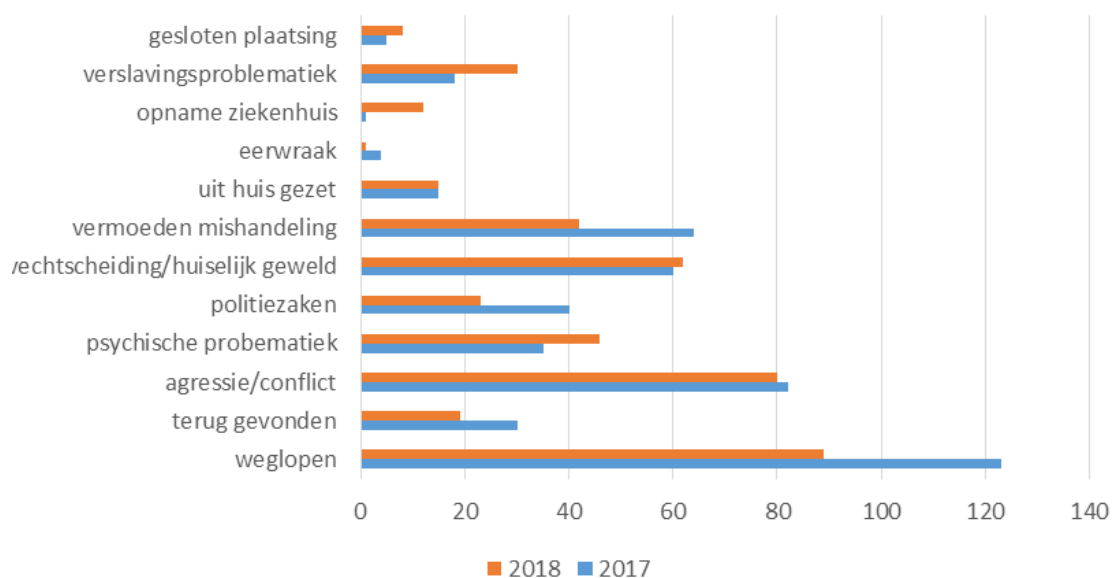
Jeugdigen (0-18 jaar):

In 2018 zijn er 426 aanvragen voor begeleiden van een crisis met betrekking tot jeugdigen gedaan. Hierbij waren 515 kinderen betrokken.

De aanvragen zijn gedaan door: Jeugd/wijkteam, Familie, Politie, Triage van VT, Trivium, Ziekenhuis, GGZ, Zorginstelling en School.

De aanvragen hadden betrekking op:

Volwassenen (18-100+):

Het aantal volwassen meldingen in 2018 bedroeg 80. Het vervolg op deze meldingen was als volgt:

- In 22 van de volwassen meldingen bleek geen verdere hulpverlening nodig.
- In 58 meldingen is er vervolghulp ingezet door:

	2018 ¹
Veilig Thuis	30
Wijk/Sociaalteam	13
Netwerk Huislijk geweld	1
Jeugdhulpverlening	1
Overige GGZ	3
Politie	3
Huisarts	2
Vrouwenopvang	2
MEE	1
WMO loket	1
Reclassering	1

De aanvragen hadden betrekking op:

	2018 ¹
Huiselijk geweld	29
Angst/Paniek/Verwarring	10
Huisverbod	26
Dakloosheid/weggelopen	5
Bedreiging/mishandeling door derden	6
(Dreiging van) suïcide/zelfverwonding	3
Bedreiging/mishandeling gericht op derden	1

Indicatoren

	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2017	Realisatie 2018
A	Meldingen Veilig Thuis ZHZ	Aantal meldingen op jaarbasis: 3.000	2.989	3.317
B	Doorlooptijden Veilig Thuis ZHZ	Triage: binnen 5 werkdagen	90%	85% ²
		Onderzoek afgerond binnen 10 weken	82%	84%
C	Verhouding samenwerkingspartners / gemeenten		30/70	20/80
D	Tevredenheid samenwerkingspartners / gemeenten	Cijfer (schaal 1 op 10): 7,5		Onderzoek wordt afgerond in 2019

¹ 2018 is het eerste jaar dat wij de gegevens kunnen leveren.

² Vanwege de voorbereiding op de veranderingen per januari 2019 is het percentage binnen 5 dagen iets afgenomen in vergelijking met 2017.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Veilig Thuis Volwassenen	975	1.481	505	971	1.450	479	4	-31	-27
Veilig Thuis Jeugd	3.250	4.203	953	3.200	4.290	1.090	50	87	137
Crisisdienst	690	997	307	661	1.009	348	29	12	41
Saldo baten en lasten	4.915	6.680	1.765	4.832	6.748	1.916	83	68	151
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	4.915	6.680	1.765	4.832	6.748	1.916	83	68	151

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 15 november 2018 (2e burap 2018).

Bij bovenstaande cijfers moeten twee kanttekeningen worden geplaatst. Ten eerste zijn de lasten exclusief de overheadkosten. Ten tweede zijn de baten exclusief de inwonerbijdrage. Deze inwonerbijdrage vormt een deel van dekking van de in de tabel gepresenteerde lasten.

Resultaatanalyse

Ten opzichte van de begroting liggen de lasten in werkelijkheid 2% lager. De werkelijke baten wijken ten opzichte van de begroting 1% af in positieve zin. Hieronder wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op het saldo per onderdeel.

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I*	Saldo
	Veilig Thuis		
A.	Veilig Thuis Volwassenen	I	-27
B.	Veilig Thuis Jeugd	I	137
C.	Crisisdienst	I/S	41
	Saldo Baten en lasten		151
	Mutatie reserves		0
	Gerealiseerd resultaat		151

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting

A. Veilig Thuis Volwassenen

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

B. Veilig Thuis Jeugd

Van de Jeugdbescherming west Zuid-Holland (JBW) is bij de integratie van VT Jeugd en de crisisdienst binnen de GR DG&J een vergoeding ontvangen voor opgebouwde dienstjubileum / ambtsjubileum rechten en opgebouwde verlofsaldi. Deze bijdrage was niet geraamd. Alhoewel de uitkering aan de betrokkenen pas in latere jaren aan de orde is kan dit bedrag vanuit de BBV-regelgeving niet worden gereserveerd en leidt derhalve tot een incidentele baat van € 110.000.

Voor het overige wordt het voordeel verklaard, doordat de kosten voor de gedragswetenschapper in de begroting zijn voorzien bij VT Jeugd, in werkelijkheid zijn de lasten verantwoord bij de crisisdienst. Hierdoor ontstaat er bij VT Jeugd een voordeel en bij de crisisdienst (zie punt C. hierna) een nadeel. Per saldo heeft dit geen invloed op het jaarrekeningresultaat.

C. Crisisdienst

Het voordeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere personeelslasten. Ondanks dat de kosten voor de gedragswetenschapper hier zijn verantwoord, terwijl in de begroting deze kosten waren voorzien bij VT Jeugd (zie punt B. hiervoor), nemen de

personeelslasten af. Het voordeel ontstaat voornamelijk doordat de kosten voor de beschik- en bereikbaarheidsdienst lager uitvallen.

2.1.3. Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt

Wat gingen we doen?

In dit programma wordt de volgende maatschappelijke doelstelling nagestreefd:

De DG&J zet erop in om het recht op onderwijs te waarborgen. We bieden perspectief op onderwijs of een passend leerwerktraject, zodat de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren benut worden.

Leerplicht

In maart 2017 is landelijk gestart met de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Bij deze aanpak staat vooral de terugleiding van jongeren naar het onderwijs centraal. Hierbij wordt ook ingestoken op samenwerking met partners uit het veld, zoals de scholen, de jeugdhulpverlening en anderen. Door Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS) is hier vanaf 2017 invulling aan gegeven. LVS wil dat elk kind en jongere die het kan, naar school gaat en een startkwalificatie haalt. Als dit niet lukt, gaan de consulenten in nauwe samenwerking met ouders en netwerkpartners op zoek naar een ander passend traject.

Kwalificatieplicht

Bij behandelen van de brede casuïstiek van LVS, 18- en 18+, is de insteek altijd gericht op het behalen van een startkwalificatie voor zoveel mogelijk jongeren.

Thuiszitters

De invoering van passend onderwijs moet op termijn leiden tot minder (of geen) thuiszitters. Ook hier speelt de samenwerking tussen diverse partijen een belangrijke rol. In 2018 werden diverse initiatieven genomen om deze samenwerking te versterken. Op 1 november 2017 is door samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gemeenten, stichting jeugdteams, JGZ, een ouderplatform en LVS het regionale thuiszitterspact getekend. In het Pact is vastgelegd dat de betrokken organisaties eraan werken dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zit zonder passend aanbod van onderwijs of zorg.

Kwetsbare jongeren

De Regionale Meld- en Coördinatie functie voortijdig schoolverlaten (RMC) heeft de taak gekregen om alle (oud-)leerlingen uit Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal onderwijs tussen 16 en 23 jaar te monitoren. Naar verwachting zal per 1 januari 2019 wetgeving in werking treden op basis waarvan de RMC gegevens van leerlingen uit Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs met uitstroomprofiel arbeidsmarkt en dagbesteding kan uitwisselen met partners. Sinds 2017 zijn voorbereidingen getroffen om voor deze doelgroep een passend aanbod in de regio te ontwikkelen.

Aandacht voor werk

Een onbekend aantal jongeren in onze regio tussen 23 jaar (einde kwalificatieplicht) en 27 jaar (minimumleeftijd participatiewet) gaat niet naar school, heeft geen werk of dagbesteding en geen uitkering. In 2017 is gestart met de aanpak MatchMakers voor deze doelgroep. De aanpak MatchMakers voorziet in een intensieve, outreachende aanpak. Zij worden actief in de thuisomgeving benaderd. Deze aanpak is nodig omdat de doelgroep zonder actieve benadering het risico loopt langdurig buiten de boot te vallen uitkeringsafhankelijk te worden.

Wat hebben we bereikt?

Product/activiteit /project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Leerplicht	Alle leer- en kwalificatieplichtige jongeren nemen deel aan het onderwijs.	De eerste inzet bij verzuimaanpak is dat getracht wordt de jongere terug te krijgen op school, zo nodig met behulp van andere netwerkpartners. In het afgelopen schooljaar zijn er 2.100 meldingen van relatief verzuim afgehandeld. Daarnaast controleren wij of alle kinderen van vijf tot achttien jaar ingeschreven staan bij een school. In het afgelopen schooljaar zijn er 45 meldingen van absoluut verzuim afgehandeld.
	Toetsen beroep op vrijstelling en beslissen over vervangende leerplicht binnen daarvoor geldende termijnen.	Bij de behandeling van een beroep op vrijstelling van de leerplichtwet maakt LVS altijd een afweging tussen de reden van de aanvraag en het onderwijsbelang van het kind. In het afgelopen schooljaar zijn 344 beroepen op vrijstelling en 43 verzoeken voor vervangende leerplicht binnen daarvoor geldende termijnen afgehandeld.
	Het voorkomen en terugdringen van langdurig verzuim (thuiszitten) in de regio.	In het afgelopen schooljaar werden meer kinderen/jongeren weer naar school geholpen. Het aantal kinderen/jongeren dat langer dan drie maanden thuiszit is gedaald van 51 naar 40. Dit onderstreept het belang van preventie. LVS, gemeenten, onderwijs, jeugdteams, jeugdgezondheidszorg en ouderorganisaties werken gezamenlijk aan een breed pakket van maatregelen om kinderen weer naar school te begeleiden.
RMC/VSV	De doelstelling van het kabinet is het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters verder terug te brengen naar maximaal 22.500 in 2019. De aanpak van voortijdig schoolverlaten in en door de regio zorgt ervoor dat het Vsv-percentage onder het landelijk gemiddelde ligt. Het Vsv percentage in het schooljaar 2017-2018 was 1,80%.	In het afgelopen schooljaar zijn door LVS consulenten 86 kwetsbare jongeren van het vmbo benaderd in het kader van overstap naar het mbo. Tijdens de zomeractie zijn 261 jongeren tussen de achttien en drieëntwintig jaar die het mbo zonder startkwalificatie hadden verlaten en geen vervolgtraject hadden benaderd en teruggeleid naar een opleidingstraject en arbeidstraject.

Indicatoren

In het kader van interne sturing zijn meetgegevens ontwikkeld. In de verantwoording wordt gerapporteerd over de realisatie van deze indicatoren overeenkomstig onderstaand model.

	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2017	Realisatie 2018
A	Percentage absoluut verzuimers in beeld	100%	90%	98%
B	Aantal afgehandelde meldingen van relatief verzuim	2.200	2.100	2.100
C	Aantal verleende vrijstellingen van de Lpw		397	387
D	Aantal thuiszitters	0	39	32
E	Percentage voortijdig schoolverlaters verminderen	1,5%	1,6%	1,8%

Verplichte indicatoren

Onderstaande tabel bevat de vanuit het BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die betrekking hebben op het sub-programma onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt. De gepresenteerde waarden zijn gemiddelde waarden voor de 17 Zuid-Holland Zuid gemeenten. In bijlage 5 zijn alle indicatoren die van toepassing zijn op de GR DG&J weergegeven.

Product	Beoogde maatschappelijk effect	Beleidsindicator (omschrijving)	Bron	Waarde beleidsindicator	
Leer-plicht	Jongeren nemen deel aan het onderwijs	Absoluut verzuim per 1000 leerlingen	DUO	Schooljaar 2017-2018	0
	Jongeren nemen deel aan het onderwijs	Relatief verzuim per 1000 leerlingen	DUO	Schooljaar 2017-2018	27,3
RMC/VSV	Jongeren nemen deel aan het onderwijs	% voortijdig schoolverlaters	DUO	Schooljaar 2016-2017	1,6%

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Leerplicht	1.131	1.447	316	1.135	1.451	317	-4	5	1
RMC/VSV	981	1.347	366	946	1.260	314	35	-87	-52
Saldo baten en lasten	2.112	2.793	681	2.081	2.711	630	31	-82	-51
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	2.112	2.793	681	2.081	2.711	630	31	-82	-51

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 15 november 2018 (2e burap 2018).

Bij bovenstaande cijfers moeten twee kanttekeningen worden geplaatst. Ten eerste zijn de lasten exclusief de overheadkosten. Ten tweede zijn de baten exclusief de inwonerbijdrage. Deze inwonerbijdrage vormt een deel van dekking van de in de tabel gepresenteerde lasten.

Resultaatanalyse

Ten opzichte van de begroting liggen de lasten in werkelijkheid 1% lager. De werkelijke baten wijken ook beperkt af ten opzichte van de begroting, in werkelijkheid liggen de baten 3% lager ten opzichte van de begroting. Hieronder wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op het saldo per onderdeel.

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I*	Saldo
	Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt		
A.	Leerplicht	I	1
B.	RMC / VSV	I/S	-52
	Saldo Baten en lasten		-51
	Mutatie reserves		0
	Gerealiseerd resultaat		-51

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting

A. Leerplicht

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

B. RMC / VSV

Het nadelig resultaat voor 2018 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de ontvangen ESF subsidie voor het project MatchMakers lager ligt dan waarbij de begroting vanuit was gegaan. De subsidie voor de gehele looptijd van het project (2015-2018) bedraagt € 350.000, waar uit was gegaan van € 400.000. Met de verstrekker van de subsidie is overeengekomen, dat het project met één jaar wordt verlengd, waardoor de resterende subsidie (€ 50.000) ten gunste van 2019 gaat komen.

2.1.4. Jeugdgezondheidszorg

Wat gingen we doen?

In dit programma wordt de volgende maatschappelijke doelstelling nagestreefd:

Het realiseren van een stevige en verbindende jeugdgezondheidszorg in de regio Zuid-Holland Zuid ten behoeve van jeugdigen en hun gezinnen.

Het basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) wordt uitgevoerd door het Consortium Rivas/Careyn. Uitgangspunt daarvoor is de 'regionale uitvoeringsovereenkomst jeugdgezondheidszorg 2018-2019'. De GGD is accounthouder. De uitvoering van de JGZ wordt halfjaarlijks schriftelijk verantwoordt en besproken in directie- en bestuurlijk overleg.

Wat hebben wij bereikt?

Resultaten voor 2018:

- Realisatie doelstellingen Uitvoeringsovereenkomst JGZ 2018-2019;
- Voorbereiding op nieuwe decentrale financiering Rijksvaccinatieprogramma (RVP);
- Vaststellen uitvoeringskader JGZ 2020 en voorbereiding aanbesteding JGZ 2020;
- Aanvraag, beschikking en vaststelling van subsidie regionaal basispakket JGZ;
- Advisering aan gemeenten op basis van:
 - halfjaaroverzicht lokaal maatwerk;
 - halfjaaroverzicht in samenwerking DG&J (LVS/IZB/GB/crisisorganisatie) met JGZ;
- Uitvoeren accountmanagement JGZ.

Indicatoren

Prestatie-indicator		Normering	Realisatie 2017	Realisatie 2018
Basispakket JGZ <i>Maatschappelijk beoogd effect: bevorderen, beschermen en beveiligen van de gezondheid en de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen van 0- 19 jaar, zowel individueel als op populatieniveau.</i>				
A	Bereik (aantallen)*		40.449	38.180
B	Bereik (percentage)**		92,9	89,9
C	Non bereik (aantallen)**		3.085	4.289
D	Non bereik (percentage)**		7,1	10,1
E	Klanttevredenheid ouders	Cijfer (schaal 1 op 10):		KTO 2018
F	Tevredenheid samenwerkingspartners / gemeenten	Cijfer (schaal 1 op 10):		KTO 2018
Rijksvaccinatie-programma <i>Maatschappelijk beoogd effect: Het RVP heeft tot doel de bevolking te beschermen tegen verschillende ernstige infectieziekten.</i>				
A	Vaccinatiegraad: het percentage van alle kinderen dat op de dag dat ze 2 jaar worden alle RVP-vaccinaties heeft gekregen.	92 tot 99 procent (verslagjaar 2016)	87,4	Maakt RIVM juni 2019 bekend
B	Klanttevredenheid ouders	Cijfer (schaal 1 op 10):		KTO 2018

*Op basis van 8 contactmomenten (op leeftijd 0, 1, 2, 3, 5, 10, 12 en 14 jaar); voor de leeftijden waarop meerdere contactmomenten zijn (0, 1 en 3 jaar), is het contactmoment gekozen met het hoogste bereik.

**Op basis van het aantal kinderen dat gezien is bij de contactmomenten en het aantal kinderen in het Digitaal Dossier op peildatum 1-1-2018.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Jeugdgezondheidszorg	10.498	10.522	23	10.523	10.542	19	-25	20	-5
Jeugd Preventie Team	316	315	-1	316	315	-1	0	0	0
Saldo baten en lasten	10.814	10.837	22	10.839	10.857	18	-25	20	-5
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	10.814	10.837	22	10.839	10.857	18	-25	20	-5

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 15 november 2018 (2e burap 2018).

Bij bovenstaande cijfers moeten twee kanttekeningen worden geplaatst. Ten eerste zijn de lasten exclusief de overheadkosten. Ten tweede zijn de baten exclusief de inwonerbijdrage. Deze inwonerbijdrage vormt een deel van dekking van de in de tabel gepresenteerde lasten.

Resultaatanalyse

Alleen de lasten wijken in werkelijkheid af van de begroting. Deze afwijking is verwaarloosbaar klein. Hieronder wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op het saldo per onderdeel.

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I*	Saldo
	Jeugdgezondheidszorg		
A.	Jeugdgezondheidszorg	I	-5
B.	Jeugd Preventie Team	I	0
	Saldo Baten en lasten		-5
	Mutatie reserves		0
	Gerealiseerd resultaat		-5

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting

A. Jeugdgezondheidszorg

Het betreft een beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

B Jeugd Preventie Team

Zowel de lasten als de baten wijken niet al ten opzichte van de begroting. De uitvoering ligt bij de SOJ. De ontvangen bijdrage is doorbetaald aan de SOJ.

2.1.5. Bestuur en organisatie

Met de wijzigingen in de BBV zijn de lasten die betrekking hebben op het ondersteunen van het bestuur en de organisatie onderdeel geworden van de overheadkosten, deze kosten worden afzonderlijk verantwoord bij paragraaf 2.4 algemene dekkingsmiddelen. Op het programma bestuur en organisatie resteren alleen nog de baten en lasten van het kennisprogramma. De naam "bestuur en organisatie" sluit hierdoor niet meer aan bij de inhoud van het programma. Bij de begroting 2020 wordt de naam van dit programma daarom gewijzigd in "kennisprogramma".

Wat gingen we doen?

In dit programma wordt de volgende maatschappelijke doelstelling nagestreefd:

Het uitvoeren van de wettelijke taak (Wet publieke gezondheid) om op basis van epidemiologische analyses gemeenten inzicht te geven in diverse aspecten van de gezondheidstoestand en gezondheid bevorderende en –bedreigende factoren van de inwoners in Zuid-Holland Zuid en daarover te adviseren.

Het kennisprogramma geeft richting aan de kennisontwikkeling op preventie in de publieke gezondheid en de overige taakvelden van de DG&J. Uiteindelijk is het doel van het programma een continue en samenhangende lijn van onderzoek en kennisontwikkeling te waarborgen ten behoeve van beleid en praktijk, waarbij het verbinden en ontsluiten van kennis centraal staan.

In 2018 zijn de speerpunten uit het uitvoeringsprogramma 2017-2018 uitgevoerd.

1. Monitor en Toekomstverkenning

Wat
Rapportage Kindermonitor 0 -12
Actualisatie en rapportage toekomstverkenning 2018
Up-to-date databank
Online inwonerspanel (3 à 4 keer per jaar bevragen)

2. Ontwikkellijnen kennisprogramma

Ontwikkellijn	Wat
Positieve gezondheid	▪ Longitudinale ontwikkeling gezondheid statushouders ▪ Uitwerken van positieve gezondheid voor publieke gezondheid ▪ Kennisgroep positieve gezondheid ▪ Eenzaamheid
Jeugd heeft de toekomst	▪ Onderzoek drugsgebruik ▪ Ontwikkelen Staat van de Jeugd ZHZ
Gezondheidsbescherming	▪ Antibiotica resistentie ▪ Kennisontwikkeling omgevingswet ▪ Seksuele gezondheid in ZHZ ▪ Verhogen vaccinatiegraad (strategieontwikkeling)
Wmo en maatschappelijke zorg	▪ Kennisateliers armoede in AV en HW ▪ Kwetsbare ouderen ▪ Evaluatieonderzoek VT/JT/JGZ ▪ (vervolg)onderzoek verwarde personen

Wat hebben wij bereikt?

In 2018 zijn bijna alle activiteiten binnen de ontwikkellijnen van het kennisprogramma ingezet en zijn enkele projecten afgerond. Vanuit de werkgroep vaccinatiegraad (van GGD en JGZ) is een vragenlijst uitgezet naar ons inwonerpanel om meer inzicht te krijgen in het vaccinatiegedrag van inwoners van regio ZHZ. De respons op de vragenlijst was, mede gezien het publieke debat hierover, groot. In het verlengde hiervan zijn drie focusgroepen met inwoners georganiseerd. Afgeronde activiteiten zijn o.a. de Toekomstverkenning, het focusgroep onderzoek onder statushouders en een datascience project in samenwerking met JADS (Jheronimus Academy of Data Science) en GGD Hart van Brabant. In dit laatste project is een voorspelling gemaakt van zelfredzaamheid op wijkniveau voor de gemeenten Dordrecht en Den Bosch. Dit onderzoek heeft een beleidstool opgeleverd die in 2019 verder wordt ontwikkeld.

Naast bovengenoemde ontwikkellijnen zijn in 2018 vanuit de reguliere monitoring- en onderzoekstaken analyses uitgevoerd op de data van de Kindmonitor, die najaar 2017 zijn verzameld. De resultaten van de Kindmonitor zijn in september 2018 via een dashboard (op www.hoegezondiszhz.nl) naar buiten gebracht. Het dashboard is een vernieuwende en klantvriendelijke manier om gegevens te presenteren.

Daarnaast is in 2018 veel tijd besteed aan het bespreken van de toekomstverkenning in onze gemeenten, waarbij gemeenten prioriteiten hebben aangegeven voor de komende jaren. Ook het inwonerpanel is in 2018 enkele keren bevraagd (waaronder over vaccinatiegraad).

In 2018 zijn tot slot verschillende 'onderzoeken in opdracht' uitgevoerd. Vanuit de langer lopende subsidies van Doe ff Gezond, Gezond Nieuw Lekkerland en MatchMakers is ca. € 20.000 inderdiend voor epidemiologie en daar bovenop € 46.000 vanuit offerte-onderzoek (signalerende huisbezoeken Oud-Beijerland, Strijen en Korendijk, JOGG Zwijndrecht en JOGG Binnenmaas, factsheets voor de VR ZHZ en VRR, de evaluatie Prezorg 2018 en een onderzoek naar WMO zorgmijders in Binnenmaas).

Indicatoren

Prestatie-indicator		Normering	Realisatie 2017	Realisatie 2018
A	Klanttevredenheid samenwerkingspartners / gemeenten	Cijfer (schaal 1 op 10):		KTO 2018

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en organisatie	773	66	-707	674	36	-638	99	-30	69
Saldo baten en lasten	773	66	-707	674	36	-638	99	-30	69
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	773	66	-707	674	36	-638	99	-30	69

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 15 november 2018 (2e burap 2018).

Bij bovenstaande cijfers moeten twee kanttekeningen worden geplaatst. Ten eerste zijn de lasten exclusief de overheadkosten. Ten tweede zijn de baten exclusief de inwonerbijdrage. Deze inwonerbijdrage vormt een deel van dekking van de in de tabel gepresenteerde lasten.

Resultaatanalyse

Ten opzichte van de begroting liggen de lasten in werkelijkheid 13% lager. De werkelijke baten zijn ten opzichte van de begroting 45% lager. Dit lijken aanzienlijke percentages, maar de hoogte wordt voornamelijk veroorzaakt door de geringe financiële omvang van dit programma. Hieronder wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op het saldo.

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I*	Saldo
	Bestuur en organisatie		
A.	Bestuur en organisatie	I	69
	Saldo Baten en lasten		69
	Mutatie reserves		0
	Gerealiseerd resultaat		69

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting

A. Bestuur en organisatie

De lasten liggen voornamelijk lager doordat de kosten voor het kennisprogramma lager liggen, dan bij de begroting was voorzien.

Daarnaast wordt het verschil verklaard door een financieel technische aanpassing ten opzichte van de begroting. De interne personele inzet vanuit het kennisprogramma voor de gezondheidsbevordering (onderdeel van Programma Publieke gezondheidszorg) was in de begroting als een inkomst voorzien en is in werkelijkheid verantwoord als een correctie op de lasten. Hierdoor nemen de lasten en de baten af. Per saldo heeft dit geen invloed op het jaarrekeningresultaat.

2.2. Regionale Ambulance Voorziening

De Ambulancedienst ZHZ is verantwoordelijk voor ambulancezorg in de regio Zuid-Holland Zuid. Die verantwoordelijkheid betreft ook de Meldkamer Ambulancezorg, waar de Regionale Ambulance Voorziening (RAV) met Politie en Brandweer samenwerkt. Ambulancezorg wordt volledig gefinancierd door de Nederlandse zorgverzekeraars.

2.2.1. Programma Ambulancehulpverlening

Wat gingen we doen?

Product	Activiteit
Ambulance hulpverlening	1 Aannemen, beoordelen en verwerken van spoedeisende hulpvragen
	2 Verzorgen van ambulanceritten in de Regio Zuid-Holland Zuid vanuit een 24x7 beschikbaarheid
	3 Beschikbaarheid voor calamiteiten in de Regio Zuid-Holland Zuid (opgeschaalde zorg)

Wat hebben we bereikt?

In 2018 is het aantal ambulanceritten met 1,08% gestegen tot 36.039 ambulanceritten, waarbij onze hulpverleners in 93,5% van de spoedritten binnen 15 minuten ter plaatse waren. Daarmee kon de doelstelling om in 95% van de A1-ritten binnen 15 minuten ter plaatse te zijn niet worden gerealiseerd. De doelstelling om in 98% van de A2-ritten binnen 30 minuten ter plaatse te zijn is met 99.2% wel ruimschoots gerealiseerd.

Belangrijke oorzaak voor het achter blijven van de A1-ritten is dat het 'referentiekader spreading & beschikbaarheid 2016' (RIVM) pas per medio september 2018 gerealiseerd kon worden. De benodigde uitbreiding in formatie en bezetting en de nieuwe huisvesting waren hiervoor randvoorwaardelijk en waren niet eerder gerealiseerd. Een andere factor van betekenis is de samenvoeging van de meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam. Deze samenvoeging is medio mei 2018 succesvol gerealiseerd, echter heeft de schaalvergroting ten opzichte van de oude situatie in Zuid-Holland Zuid en de organisatorische en operationele problemen bij de ambulancezorg Rotterdam Rijnmond geleid tot een toename van verwerkingstijden op de nieuwe meldkamer. Ultimo 2018 waren de verwerkingstijden weer nagenoeg op het niveau van voor de samenvoeging. Wel signaleert de RAV een toename van het aantal verzoeken om burenhulp aan de ambulancezorg in de regio Rijnmond. De capacitaire en personele problematiek is in die regio van dermate omvang dat de continuïteit van zorg en patiëntveiligheid in het gedrang komen en de inzet van buurregio's met regelmaat noodzakelijk is.

Daarnaast is reeds in 2017 onderzocht of verbetering mogelijk is door digitale ondersteuning van het uitgifteproces op de meldkamer ambulancezorg, dat wil zeggen bij het inzetten en spreiden van de ambulancecapaciteit door de centralist op de meldkamer. Een doorberekening op basis van de productiecijfers van 2017 laat zien dat we potentieel een verbetering van het responspercentage van 1-2% kunnen realiseren. De implementatie van deze tool op de meldkamer was gepland in de tweede helft van 2018 maar helaas niet gerealiseerd. Deze is nu voorzien voor het eerste kwartaal van 2019.

Om een betere spreading van de ambulancecapaciteit over onze regio te kunnen realiseren zijn een tweetal nieuwe ambulanceposten gebouwd in Papendrecht en in de Molenwaard. De beide locaties zijn respectievelijk in oktober en september opgeleverd.

Een andere factor waardoor de aanrijtijden onder druk stonden was de toename van verkeerscongestie in de regio. Diverse grote verkeersaders kennen dagelijkse files met veel vertraging. Hoewel de RAV als hulpdienst gebruik mag maken van ontheffingen en vrijstellingen dient dit veilig en conform de brancherichtlijn te gebeuren met een duidelijke maximum snelheid.

Daarnaast had de RAV te maken met de toenemende congestie binnen de keten van acute zorg, met name de wachttijden op de spoedeisende hulp en 'volle' ziekenhuizen gedurende de griepperiode heeft de nodige impact op de prestaties gehad door lange wachttijden en de noodzaak om patiënten in sommige gevallen ver buiten de regio te moeten presenteren.

Een grote kostenpost binnen het opleidingsbudget betreft de initiële scholing van nieuwe medewerkers. Niet alleen de opleidingskosten zelf zijn hoog, maar ook het feit dat medewerkers gedurende hun opleiding enkele maanden (4-9) niet zelfstandig inzetbaar zijn. Deze uren vormen het grootste deel van deze kostenpost. Voor 2018 heeft de RAV aanvullende financiering hiervoor vanuit de zorgverzekeraars ontvangen.

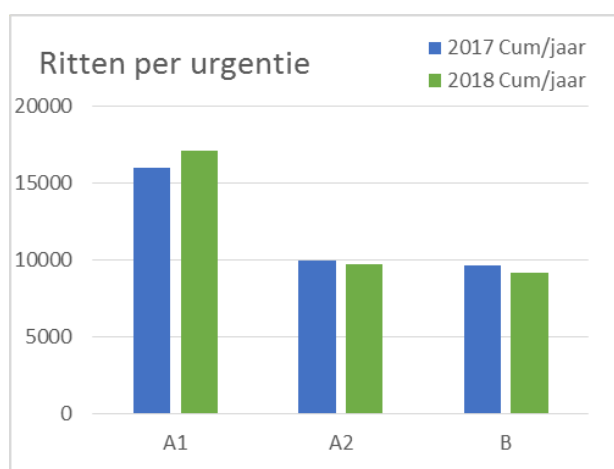
In 2018 is na lange voorbereiding de interne scholingscatalogus voor de operationele medewerkers binnen de RAV gerealiseerd. Hiermee wordt voldaan aan de behoefte om naast de verplichte trainingen en assessments meer vraaggestuurd onderwijs aan te kunnen bieden. Effectuering van dit programma is voorzien voor 2019.

Productie 2018

In onderstaande tabel is het aantal ritten van heel 2018 afgezet tegen het resultaat van 2017, gespecificeerd op urgentie.

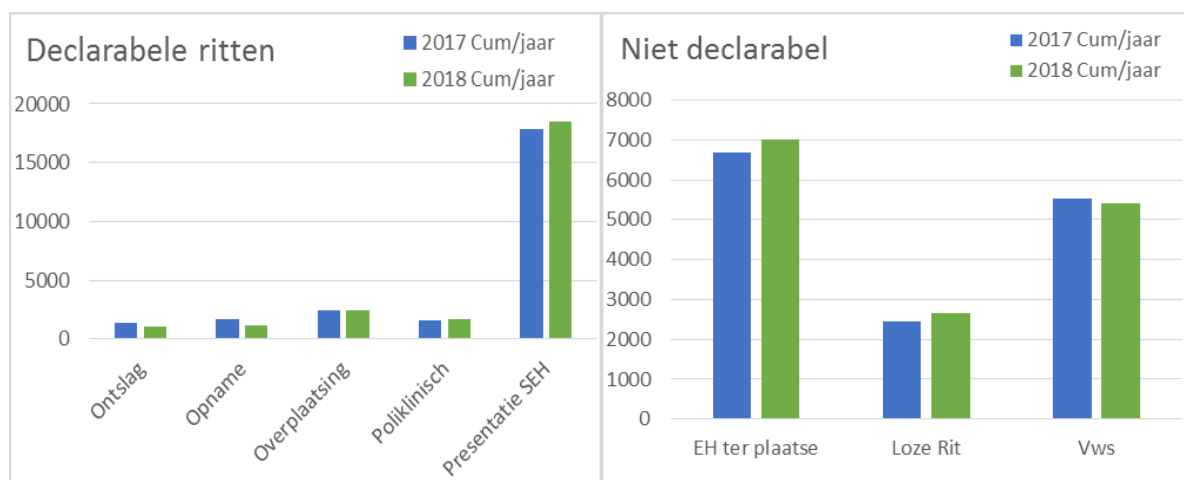
Ritten	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Vershil
Totaal	41.191	41.451	+0,63%
A1	16.041	17.100	+6,60%
A2	10.146	10.056	-0,89%
B	15.004	14.295	-4,73%

De productie dit jaar laat ten opzichte van 2017 een overall stijging zien van 0,63%.

Kritische succesfactoren

Kritische succesfactor	Prestatie indicator	Normering 2018	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Duiding
Productie	Aantal declarabele ritten		26.527	26.374	Daling -0,58% t.o.v. 2017 (1)
	Totaal aantal ritten (inclusief en overige niet-declarabele ritten)		41.195	41.451	Stijging 0,62% t.o.v. 2017
Kwaliteit ambulancevervoer	Spoedvervoer A1 < 15 minuten (bij rittenstijging < 3%)	95%	93,6%	93,5%	☹️ (2)
	Spoedvervoer A2 < 30 minuten	98%	98,9%	99,2%	😊
	Afwikkeling formele klachten zonder tussenkomst klachtencommissie	95%	100%	100%	😊
	Calamiteitsmeldingen IGZ		0	0	(3)
Veiligheid Management Systeem	Verbetervoorstellen		32	30	
	Incidentmeldingen		50	55	(4)
Betrokkenheid personeel	Ziekteverzuim	4%	3,7%	4,46%	☹️ (5)

- (1) Het aantal declarabele ritten betreft het totaal aantal A1, A2 en B- ritten, echter zonder de niet-declarabele (bijv. loze of voorwaardenscheppende -) ritten. We meten een afname van het aantal declarabele ritten met 0,58%.
- (2) De responspercentages laten nog een hele lichte achteruitgang zien t.o.v. 2017. De overeengekomen 95% wordt nog niet behaald. De verwerkingstijden op de meldkamer liggen sinds de samenvoeging hoger waardoor er 10-15 seconden meer nodig zijn voor het A1-vervoer en ongeveer 20-25 seconden voor het A2-vervoer. We zien daarnaast een toename aan geleverde burenhulp aan de regio Rotterdam Rijnmond en hebben te maken gehad met een ongebruikelijk drukke zomerperiode. Dat vertaalt zich terug in de prestaties. Andere oorzaken zijn de congestie binnen

de keten van acute zorg, en dan met name de wachttijden op de spoedeisende hulp, de toenemende verkeerscongestie en de verschuiving van A1 naar A2-ritten. A2-ritten nemen doorgaans meer tijd in beslag. Met de ingebruikname van de nieuwe standplaats in Streefkerk en de uitbreiding van de beschikbaarheid lag het responsepercentage in het laatste kwartaal van 2018 wel 0,6% hoger van in dezelfde periode vorig jaar, maar dit was niet voldoende om een verbetering over het hele jaar te kunnen laten zien. Met aanvullende (digitale) ondersteuning van het zogenaamde uitgifteproces op de meldkamer verwachten wij vanaf het 1^e kwartaal van 2019 wel een aanzienlijke verbetering van het responspercentage te kunnen realiseren.

- (3) Calamiteiten en incidenten kennen geen norm, maar willen we vanzelfsprekend tot een minimum beperken. Registratie daarvan, net als verbetervoorstellen, wordt van groot belang gevonden om daarmee de kwaliteit van de dienstverlening en de bedrijfsvoering te verbeteren.
- (4) Incidenten binnen de ambulancezorg betreffen onwenselijke voorvallen in het proces van ambulancedienstverlening en van de meldkamer. Een incident wordt ingedeeld in een risicoklasse. Het hoogste risico betreft die met betrekking tot medewerker- of patiëntveiligheid. Denk aan een incident bij het toedienen van medicijnen. Op basis van de melding van incidenten worden beleid, procedures en protocollen aangescherpt.
- (5) De gestelde norm van 4% is exclusief zwangerschapsverlof. Het gerapporteerde cijfer van 4,46% is inclusief zwangerschapsverlof, omdat het percentage exclusief door een registratiefout in het systeem tijdelijk niet beschikbaar is. Wel waren er in 2018 3 medewerkers met zwangerschapsverlof, in totaal 252 ziekte dagen. Hoewel niet exact vast te stellen op dit moment zit het ziekteverzuim excl. zwangerschap dicht in de buurt bij het streefcijfer van 4%.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
RAV Ambulancedienst	13.144	17.346	4.202	13.355	17.623	4.268	-211	277	66
Saldo baten en lasten	13.144	17.346	4.202	13.355	17.623	4.268	-211	277	66
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	13.144	17.346	4.202	13.355	17.623	4.268	-211	277	66

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 5 juli 2018 (1e burap 2018).

**Met ingang van 2018 mag de overhead niet meer aan de programma's worden toegerekend. Deze dient in een afzonderlijk begrotingsprogramma te worden gepresenteerd. Indien rekening wordt gehouden met de overhead bedragen de begrote lasten € 17,2 mln, werkelijke lasten € 17,5 mln, de begrote baten € 17,5 mln en de werkelijke baten € 17,8 mln.

De belangrijke afwijkingen van de begroting van de ambulancevoorziening zijn de volgende:

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I*	Saldo
	RAV Ambulancedienst		
A.	Extra baten initiële opleidingen	I	336
B.	Malus aanrijtijden	I	-170
C.	Bijdrage kosten coöperatie partners	I	85
D.	Baten uit detacheringen	I	73
E.	Vrijval voorziening PLB-uren	I	49
F.	Initiële opleidingskosten	I	-336
G.	Lagere afschrijvingskosten	I	27
	Overige kleine afwijkingen	I	2
	Saldo Baten en lasten		66
	Mutatie reserves		0
	Gerealiseerd resultaat		66

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting:

- A. Over 2018 is door de zorgverzekeraars extra budget beschikbaar gesteld voor initiële opleidingen. In 2018 zijn veel nieuwe medewerkers ingestroomd en opgeleid om invulling te kunnen geven aan het hogere aantal te leveren diensten conform referentiekader 2017.
- B. Op basis van de prestaties in 2018 (93,5% van de A1-ritten binnen 15 minuten ter plaatse in plaats van de norm 95%) hebben de zorgverzekeraars besloten een malus van 50% van de vrije margegelden op te leggen.
- C. In 2018 is de Coöperatie Ambulancezorg ZHZ opgericht. Hiervoor is externe expertise ingehuurd op diverse aspecten, zoals juridisch, fiscaal, projectleiding, notarieel etc. Een deel van deze kosten is conform afspraak door de coöperatiepartners, EMC en ASZ, betaald.
- D. In 2018 zijn diverse medewerkers gedetacheerd geweest waardoor de overige opbrengsten hoger zijn uitgevallen dan begroot.
- E. In 2018 is de voorziening PLB-uren (Persoonlijk Levensfase Budget) opnieuw berekend. Dit heeft een kleine vrijval tot gevolg.
- F. In 2018 zijn veel nieuwe medewerkers ingestroomd en opgeleid om invulling te kunnen geven aan het hogere aantal te leveren diensten conform referentiekader 2017. Nieuwe operationele medewerkers doorlopen een opleidingstraject van 6 (chauffeurs) tot 9 (verpleegkundigen) maanden, voordat zij zelfstandig op de ambulance dienst mogen doen. De initiële opleidingskosten bestaan dan ook niet alleen uit de kosten voor de opleiding, maar ook uit de loonkosten voor deze periode. De hogere kosten zijn door de zorgverzekeraars vergoed (zie A).
- G. Omdat de posten Papendrecht en Streefkerk later in gebruik zijn genomen dan gepland vallen de afschrijvingskosten voor 2018 lager uit dan begroot.

NB: In bovenstaande cijfers is geen rekening gehouden met de eenmalige uitkering als gevolg van nieuwe cao ten bedrage van € 265.000. Dit omdat dit recht pas op 1 januari 2019, met de inwerkingtreding van de cao, is ontstaan.

2.2.2. Programma Meldkamer Ambulancezorg

Wat gingen we doen?

In dit deel staat waar het programma meldkamer verantwoordelijk voor is.

Product	Activiteit	
Meldkamer Ambulancezorg	1	Zorgindicatie, zorgtoewijzing en zorgcoördinatie
	2	Regievoering op paraatheid van ambulances op basis van dynamisch ambulancemanagement

Wat hebben we bereikt?

De samenvoeging van de meldkamers van Rijnmond en Zuid-Holland Zuid is na twee momenten van uitstel inmiddels medio mei 2018 gerealiseerd. De belangrijkste oorzaak van het uitstel ligt in de implementatieproblemen met het nieuwe C2000 communicatiesysteem. Het ministerie van J&V heeft dan ook de kosten vergoed die hiermee samenhangen. Het realiseren van de samenvoeging op het huidige (oude) C2000 was noodzakelijk en vereiste een aantal last-minute aanpassingen in techniek en werkwijze gedurende en na de samenvoeging.

De eerste maanden na de samenvoeging waren de verwerkingstijden aanzienlijk hoger dan in de situatie voor de samenvoeging waarbij de meldkamer voor Zuid-Holland Zuid nog in Dordrecht was gehuisvest. Aanleiding hiervoor is de schaalvergroting, de veel

prominentere scheiding tussen de diverse kolommen (ambulance, brandweer & politie), het wennen van de meldkamerprofessionals aan een nieuwe werkomgeving met een groot aantal nieuwe systemen.

Er is nadrukkelijk gekozen om vanuit het oogpunt van efficiency te werken met een geïntegreerde intake van meldingen, maar tegelijk vanuit het oogpunt van regionale verantwoordelijkheden en afspraken met de financiers van de RAV voor een gescheiden proces van uitgifte. Zeker gezien de problemen die bestaan op het gebied van beschikbaarheid van ambulancezorg in de regio Rotterdam Rijnmond was het noodzakelijk om de regie over de eigen capaciteit van de RAV zo goed mogelijk te kunnen blijven voeren.

Op het gebied van triage (de intake van meldingen via 112, ProQA) heeft de RAV zich in 2018 verzekerd van commitment van ambulancezorg Rotterdam Rijnmond (AZRR) om uiterlijk eind 2019 de gehele meldkamer als ACE te laten certificeren (zie 4.2.1).

Samen met de AZRR is één medisch manager ambulancezorg (arts) aangesteld, speciaal voor de meldkamer ambulancezorg van de samengevoegde meldkamer. Ook is overeengekomen dat de RAV gaat over het gevoerde inhoudelijke (medische) beleid en de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond enkel de beheerstaken uitvoert. Het realiseren van een gezamenlijke SLA tussen beide RAV-en en de meldkamer is tegen verwachting in niet gelukt.

Kritische succesfactoren

Kritische succesfactor	Prestatie indicator	Normering 2018	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Duiding
	Intake AMPDS ProQa 1)	92%	94,5%	n.v.t.	😊 (1)

- 1) AMPDS ProQA zorgt er voor dat 112-meldingen volgens een strak schema van vraag en antwoord worden afgehandeld, zodat zo snel mogelijk duidelijk is hoe spoedeisend een melding is en welke inzet noodzakelijk is. Hierdoor kan, afhankelijk van de aard van de melding, al binnen 30 seconden tot 2½ minuut een beeld worden gevormd van de toestand van de patiënt, en kan passende medische zorg worden gestuurd. Dat kan een ambulance zijn, maar ook een rapid responder (solo-verpleegkundige) of een verwijzing naar de huisarts(-enpost). Het AMPDS ProQA-systeem is een evidence-based triagesysteem met een eigen kwaliteitssysteem. Zo wordt het systeem constant verfijnd en geeft het de professionele gebruiker inzicht in de eigen ontwikkelpunten. De score wordt bepaald door het terugluisteren van gevoerde 112-gesprekken en het toetsen van deze gesprekken aan het uitvraagprotocol. In 2018 is de scoringsmethodiek aangepast en worden er geen naleefpercentages meer gebruikt. In plaats daarvan wordt per categorie (hoge naleving, conform, lage naleving en geen naleving) aangegeven hoe er gescoord is. Ook met deze methode van scoren is door onze centralisten in 2018 op Ace-niveau gepresteerd.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018*			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
RAV Meldkamer	1.600	1.425	-175	1.594	1.456	-138	6	31	37
Saldo baten en lasten	1.600	1.425	-175	1.594	1.456	-138	6	31	37
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.600	1.425	-175	1.594	1.456	-138	6	31	37

*Het betreft hier de begroting na alle wijzigingen, ofwel de begroting zoals deze is vastgesteld in het AB van 5 juli 2018 (1e burap 2018).

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I*	Saldo
	RAV Meldkamer		
A.	Baten uit detacheringen	I	31
B.	Overige bedrijfslasten	I	6
	Saldo Baten en lasten		37
	Mutatie reserves		0
	Gerealiseerd resultaat		37

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting:

- A. In de baten uit detacheringen is een incidentele bate opgenomen van 23K voor opleidingskosten 2017 die alsnog bij de politie in rekening konden worden gebracht. Daarnaast waren de opbrengsten iets hoger, omdat het aantal centralisten dat voor de samenvoeging aan de politie werd gedetacheerd groter was dan voorzien.
- B. De kosten voor het beheer van de Meldkamer Dordrecht (jan t/m mei 2018) zijn iets lager uit gevallen dan begroot.

Per saldo is het resultaat van de meldkamer minder negatief dan vooraf verwacht, een tekort van € 137.000 tegenover een verwacht tekort van € 175.000.

Met betrekking tot de meldkamer lopen er nog 2 discussiepunten die invloed kunnen hebben op het resultaat:

1. Centralisten MKA in dienst bij de politie: Vanuit de meldkamer Dordrecht zijn er nog centralisten in dienst bij de politie die werken voor de MKA ZHZ. Al begin 2017 is getracht hierover het gesprek aan te gaan met de politie, omdat de salarissen conform de cao politie hoger liggen dan conform de cao ambulancezorg. Onze financiering is gebaseerd op deze laatste cao en derhalve niet toereikend. Tot nu toe is het niet gelukt tot een oplossing hiervoor te komen. Insteek vanuit de RAV is deze centralisten in dienst te nemen omdat:
 - a. Er dan geen sprake is van verschil in beloning voor hetzelfde werk
 - b. De werkgeversverantwoordelijkheid geborgd is
 - c. Er geen sprake is van een btw-risico
2. Beheerskosten landelijke ICT-infrastructuur: tot zeer recent was de politie niet in staat aan te geven wat de beheerskosten voor de landelijke ICT-voorziening voor de Meldkamer Rotterdam zouden zijn. In december 2018 is een brief ontvangen van de politie die hier duidelijkheid over gaf, maar deze voldoet niet aan het bestuurlijke uitgangspunt dat de Meldkamer Rotterdam niet duurder mocht worden. Zowel over de prijs per meldtafel, als over het aantal meldtafels, bestaat nog geen overeenstemming.

In het bovenstaande resultaat is vanuit het voorzichtigheidsbeginsel al wel rekening gehouden met de hogere kosten voor beide onderwerpen.

2.3. Serviceorganisatie Jeugd

De Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) ondersteunt de gemeenten in Zuid-Holland Zuid bij de uitvoering van hun taken in het kader van de Jeugdwet. De gemeenten hebben hiervoor bevoegdheden gedelegeerd en gemandateerd aan de Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd. De kernactiviteiten van de SOJ bestaan uit het sturen op, ontwikkelen en contracteren van de uitvoering van de jeugdhulp.

Wat gingen we doen?

De SOJ voert namens de deelnemende gemeenten de gedelegeerde en gemandateerde taken uit de Jeugdwet uit. Hiervoor heeft de SOJ in 2018 de volgende activiteiten verricht:

- de Stichting Jeugdteams, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen gecontracteerd,
- de uitgevoerde jeugdhulp, jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering bekostigd,
- de uitvoering gemonitord en
- met de uitvoering van de projecten uit het Meerjarenperspectief jeugdhulp ZHZ bijgedragen aan de transformatie van de jeugdhulp.

Wat hebben we bereikt?

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Contracteren van de jeugdhulp	Contractering vindt plaats middels het open house model. Dit model maakt het mogelijk tussentijds (elk kwartaal) aanbieders, die voldoen aan de criteria, te contracteren, contractvoorwaarden aan te passen en nieuwe zorgvormen toe te laten.	In 2018 zijn er 131 aanbieders gecontracteerd waarvan 89 aanbieders ook een contract hadden in 2017. 42 Nieuwe aanbieders zijn bij de start in 2018 of tussentijds ingestroomd. Dit is exclusief de aanbieders die via het Landelijk Transitie Arrangement zijn gecontracteerd. Elk kwartaal hebben er inhoudelijke contractwijzigingen plaatsgevonden. Zo zijn in 2018 de registratie- en facturatie-eisen aangescherpt en is het zorgaanbod uitgebreid met forensische GGZ en vaktherapie.
	Noodzakelijke zorg blijft geboden bij cliëntenstops.	In 2018 hadden 78 aanbieders in de loop van het jaar een cliëntenstop en is er in totaal voor afgerond 2.400 jeugdigen gebruik gemaakt van de Nee, tenzij-regeling met een totale budgettaire omvang van 10,5 miljoen euro.
	Het bekostigingsproces verloopt zo optimaal mogelijk, onder andere door bij het optimaliseren gebruik te maken van ervaringen van aanbieders en cliënten.	Ter verbetering van het werken met zorgprofielen is in het 4 ^e kwartaal van 2018 gestart met het optimalisatieproces zorgprofielen. Het proces is 'lean' gemaakt door onnodige stappen te schrappen. De SOJ heeft het werkproces voor de Nee, tenzij regeling verbeterd en daarmee de administratieve last

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
		voor zowel jeugdprofessionals als aanbieders verlaagd.
	Er is een Alliantie van jeugdhulpaanbieders die zorgt voor maatwerkoplossingen voor kinderen die complexe hulp nodig hebben die niet in de regio voorhanden is.	2018 is gebruikt om de juiste werkwijze van de Alliantie te ontwikkelen, vast te stellen en een plan van aanpak op te stellen (inclusief kritische succesfactoren). In deze periode is regelmatig afgestemd met de SOJ. De Alliantie wordt operationeel in 2019 en zal nauw samenwerken bij de uitvoering van de projecten Overbruggingszorg en Harmonicavoorziening.
	Optimale samenwerking van onderwijs en aanbieders van jeugdhulp bij Ernstige enkelvoudige dyslexie (EED) en een verlaagd prevalentiecijfer EED.	In samenwerking met de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs in de regio is door de inzet van poortwachters het prevalentiecijfer EED en daarmee ook het beroep op jeugdhulp hiervoor, teruggebracht naar 3,6%. Poortwachters adviseren scholen ter optimalisatie van het leesonderwijs. EED-aanbieders behandelen op school en voeren voortgangsgesprekken met jeugdige, ouders én school. Daarnaast hebben de SOJ en samenwerkingsverbanden gezamenlijk de contractbeheergesprekken met EED-aanbieders gevoerd.
	Er is voorzien in vervoer van jeugdigen van en naar jeugdhulplocaties.	Er is een vervoersregeling opgesteld en aanbestedingsprocedure doorlopen. De organisatie Stroomlijn is gecontracteerd voor de uitvoering van de vervoersregeling. Verder is een handboek opgesteld voor de Stichting Jeugdteams voor het toekennen van individueel vervoer.
Bekostigen van de jeugdhulp	Jeugdhulpaanbieders en Stichting Jeugdteams zijn in staat te voldoen aan de vraag naar jeugdhulp.	<i>Zie de financiële paragraaf in deze jaarstukken.</i>
Monitoren van de uitvoering van de jeugdhulp	De SOJ en gemeenten beschikken over sturings- en beleidsinformatie over de uitvoering van de jeugdhulp.	Eind 2018 heeft de SOJ gekozen voor een her-implementatie van de business intelligence (BI) omgeving die beter aansluit op de toekomstvisie op het gebied van data-gestuurd werken en sturing vanuit 3D perspectief. De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) heeft eind 2018 dezelfde keuze gemaakt voor deze implementatie. Dit resulteert in een gezamenlijk dataplatform. Gemeente Dordrecht participeert in dit traject en de verwachting is dat ook andere

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
		gemeenten in de toekomst hierbij aansluiten. Daarnaast zijn in 2018 voorbereidingen getroffen om in 2019 de informatie verder te kunnen duiden en vertalen naar rapportages, factsheets en dashboard en deze door gebruik van een gezamenlijk dataplatform voor de Drechtsteden vanaf medio 2019 op een structurele wijze te combineren, presenteren en analyseren ten behoeve van 3D-beleid (1 gezin, 1 plan). Verder heeft de SOJ continu gewerkt aan het verder optimaliseren en professionaliseren van de interne werkprocessen. Ook zijn de voorbereidingen getroffen voor het in 2019 zoveel als mogelijk conformeren aan de richtlijnen van het Zorginstituut Nederland op het gebied van de beschikbare uitvoeringsvarianten, landelijke berichtenverkeer en het landelijk administratieprotocol met als doelstelling de administratieve last te verminderen en te beperken.
Bijstellen van de Verordening Jeugdhulp, Nadere regels en Beleidsregels op basis van jurisprudentie, uitvoeringspraktijk en beleidsontwikkelingen ten behoeve van de deelnemende gemeenten	De aangepaste Verordening Jeugdhulp, Nadere regels en Beleidsregels is vastgesteld door de deelnemende gemeenten.	Vaststelling heeft plaatsgevonden in 16 van de 17 gemeenten (peildatum eind februari 2019). In Dordrecht is de Verordening Jeugdhulp (nog) niet door de gemeenteraad vastgesteld, vanwege een inhoudelijke kwestie.
Uitvoeren van projecten uit het Meerjarenperspectief jeugdhulp ZHZ (MJP)	Transformatie van de jeugdhulp en vermindering van de kosten, door een gebundelde inzet op drie niveaus: 1) elke gemeente voert een lokaal plan van aanpak uit voor een betere inrichting van het (preventieve) voorveld en de verbinding met het bredere sociale domein; 2) gemeenten en de SOJ zorgen voor meer lokale sturing op de taakuitvoering van de jeugdprofessionals in de (sociale) teams; 3) De SOJ voert verschillende MJP-projecten uit om de regionale specialistische zorgmarkt te transformeren, waardoor jeugdigen en gezinnen effectiever worden ondersteund en (sneller) de passende hulp ontvangen.	1 en 2) Gemeenten hebben zich in 2018 georiënteerd op de juiste inrichting van het (preventieve) voorveld en de wijze waarop dit moet worden verbonden met het bredere sociale domein. In een aantal gemeenten heeft dit in 2018 tot een eerste opzet van een plan geleid. Bij een aantal andere gemeenten gebeurt dit medio 2019. Onderdeel van deze plannen is de lokale aansturing van de jeugdprofessionals. 3) Projecten: <u>Informatiebehoefte gemeenten:</u> is afgerond. Samen met gemeenten is een factsheet ontwikkeld die 3 keer per jaar wordt uitgebracht. <u>Passend onderwijs en verbinding jeugdhulp:</u> De SOJ heeft samen met alle stakeholders tijdens de Doe-Dag de gezamenlijk

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
		vastgestelde 3 hoofddoelen uitgewerkt in concrete acties. De 3 hoofddoelen zijn: (1) versterken van het signaleren op scholen, (2) organiseren van een vaste schakel op elke school om de toegang tot jeugdhulp te vergemakkelijken en (3) aanbieden van jeugdhulp op (de) school(locatie). De acties zijn met een kleine afvaardiging verder geoperationaliseerd. De samenwerkingsverbanden gaan verder met de acties voor de vaste schakel (doel 2). De SOJ werkt de acties voor jeugdhulp op school (doel 3) uit. De acties voor signalering (doel 1) worden in 2019 uitgewerkt. Implementatie van de acties volgt in 2019. <u>Middelen naar de voorkant</u>: in 2018 zijn er financiële middelen aan de Stichting Jeugdteams beschikbaar gesteld voor inzet extra van fte's in de lokale teams. Eind 2018 is als richting voor het vervolg gevonden dat er meer middelen naar de voorkant worden overgeheveld waarbij gemeenten meer ruimte krijgen om met behulp van de lokale plannen meer maatwerk te realiseren. Specifiek geldt voor deze middelen dat deze bestemd zijn voor de inzet van extra expertise aan de voorkant/het wijk- of sociaal- of jeugdteam. Dit kan door het uitbreiden van GGZ-expertise, de inzet van MBO'ers voor LVB-problematiek of extra jeugdprofessionals. De gemeente bepaalt zelf wat het beste past bij de eigen vraag. <u>Veilig opgroeien is teamwerk</u>: in Sliedrecht is een pilot gestart. Ketenpartners hebben een gezamenlijk werkproces ontwikkeld en voeren dat in de praktijk uit. <u>Aanpassing Nee, tenzij-regeling</u>: het proces is vereenvoudigd, zodat er minder administratieve handelingen uitgevoerd hoeven te worden. <u>Analyse aanpak versterking zelfredzaamheid en dagbesteding</u>: herijking van het project is nodig in 2019. <u>Perspectiefbenadering</u>: de uitwerking is gepland voor 2019 in relatie tot herijking van het MJP. <u>Expertiseteam</u>: uitwerking is afhankelijk van projecten volgend uit Transformatiefonds (overbruggingszorg, Alliantie en harmonisatievoorziening). Naar

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
		verwachting volgt uitwerking vanaf het 2^e kwartaal van 2019. <u>Instroom en doorstroom naar de WLZ</u>: project is afgesloten, omdat uitwerking niet relevant is gebleken. <u>Contractmanagement 2.0</u>: uitwerking is voorzien in 2019.
Uitvoeren van projecten in het kader van het transformatiefonds	Versnelling van de transformatie van de jeugdhulp.	Er is een pilot Integrale sector-overstijgende overbruggingszorg ontwikkeld. Deze start in 2019. De regie over dit project en drie andere projecten uit het MJP (Harmonicavoorziening, Alliantieteam en Expertisetafel) wordt gevoerd door een groep van vertegenwoordigers uit de vier projecten.
Faciliteren gemeenten voor bezwaar en beroep	Verbeteren van de kwaliteit en het proces van de (primaire) besluiten. De ingekomen bezwaarschriften zijn behandeld door de bezwaarschriftencommissie Jeugd ZHZ. De bezwaarschriftencommissie Jeugd ZHZ heeft een eigen jaarverslag gemaakt over 2018. De ingekomen (hoger) beroepschriften zijn behandeld. Bij de behandeling van beroepschriften is de SOJ juridisch ondersteund door het Juridisch Kenniscentrum van het Servicecentrum Drechtsteden.	In 2018 zijn er in totaal 29 bezwaarschriften ingekomen. Van de 29 zijn er 6 bezwaarschriften ingetrokken, 2 niet-ontvankelijk verklaard, 5 gegrond verklaard, 1 ongegrond verklaard, nog 14 bezwaarschriften openstaand die worden behandeld in 2019 en 1 bezwaarschrift richtte zich tegen de gang van zaken. Er stonden nog 17 bezwaarschriften open uit 2017. Daarvan zijn er 16 in 2018 door de bezwaarschriftencommissie behandeld. De resultaten zijn als volgt: 3 ingetrokken, 1 niet-ontvankelijk, 5 gegrond, 7 ongegrond en nog 1 openstaande zaak. In 2018 zijn er 10 beroepschriften bij de rechtbank Rotterdam en 3 hoger beroepschriften bij de Centrale Raad van Beroep ingekomen. Van de 10 beroepschriften is er 1 ongegrond verklaard door de rechtbank Rotterdam, daartegen loopt nu hoger beroep. De overige beroepen staan nog open. Van de hoger beroepen staan er nog 2 van de 3 open. Van 1 is er tijdens de mondelinge behandeling tot een schikking gekomen. Van de 6 beroepschriften die in 2017 zijn ingekomen, zijn er in 2018 4 uitspraken geweest; 2 ongegrond en 2 gegrond. Er zijn er nog 2 in behandeling bij de rechtbank Rotterdam.

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Borgen van inbreng cliëntervaringen	Het Jeugd ervaringsdeskundigen team (JET) geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de SOJ. De ervaringen van cliënten met jeugdhulp zijn kwantitatief en kwalitatief gemeten	Het JET heeft maandelijks overlegd met de SOJ en meerdere themabijeenkomsten in de regio bezocht. Het JET heeft de SOJ geadviseerd over verschillende onderwerpen, zoals: overbruggingszorg, passend onderwijs, Cliënt ervaringen onderzoek, zorgprofielen en inkomenstoets. De voorbereidingen van de uitvoering van het Cliënt ervaringen onderzoek (CEO) dat in 2019 wordt uitgevoerd, zijn getroffen. Met een nieuwe aanpak wordt geprobeerd de respons te verhogen en bruikbare informatie te verkrijgen.

Kritische succesfactoren

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2017	Realisatie 2018
Minder jeugdigen hebben jeugdhulp nodig die door de regionale zorgmarkt wordt geboden (bijvoorbeeld doordat dit door de inzet van het lokale team wordt voorkomen)	Aantal jeugdigen in zorg	Daling	11.076	11.688
Minder jeugdigen hebben verlenging van de geboden jeugdhulp nodig, omdat de geboden jeugdhulp afdoende is en de gestelde doelen zijn bereikt	Aantal jeugdigen met herindicatie	Daling	21% van de instroom in de regionale zorgmarkt	36% van de instroom in de regionale zorgmarkt
De gemiddelde kosten van de jeugdhulp per jeugdige dalen, omdat er minder lang of minder dure zorg hoeft worden ingezet om de doelen van de cliënten te realiseren	Gemiddelde kosten per jeugdige	Daling	€ 7.274	€ 7.783 De kostenstijging wordt vooral veroorzaakt doordat in 2018 een groot deel van de zorg die landelijk werd gecontracteerd (Landelijk Transitie Arrangement), is overgeheveld naar de regio (regionale zorgmarkt). Dit betreft jeugdigen met relatief veel jeugdhulp.

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2017	Realisatie 2018
Clënten bereiken de doelen van de jeugdhulp die zij samen met de hulpverlener hebben gesteld	Doelrealisatie (0-meting in 2018)	Stijging	Niet gemeten	Volgt uit Spiegelrapportage CBS in 2019
Clënten zijn tevreden over de geboden jeugdhulp	Clënttevredenheid (0-meting in 2018)	Stijging	Niet gemeten	Volgt uit Spiegelrapportage CBS in 2019
Zo min mogelijk cliënten komen niet opdagen of haken af voor de afgesproken jeugdhulp	Uitval (0-meting in 2018)	Daling	Niet gemeten	Volgt uit Spiegelrapportage CBS in 2019

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Producten	108.718	109.023	305	110.427	110.731	305	-1.709	1.709	0
Saldo baten en lasten	108.718	109.023	305	110.427	110.731	305	-1.709	1.709	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	108.718	109.023	305	110.427	110.731	305	-1.709	1.709	0

*Met ingang van 2018 mogen de overhead en de algemene dekkingsmiddelen niet meer aan de programma's worden toegerekend. Deze dienen in een afzonderlijk begrotingsprogramma te worden gepresenteerd. Indien rekening wordt gehouden met de overhead en de algemene dekkingsmiddelen bedragen de begrote baten en lasten € 112,4 mln en de werkelijke baten en lasten € 113,9 mln. Waarbij bij de baten rekening is gehouden dat het tekort van € 1,5 mln wordt opgehaald bij de gemeenten.

De primaire begroting was nog zonder prijsindexatie, exclusief toename rijksbudget extra jeugdhulp taken en inclusief reductie tekort volgens het Meerjarenperspectief (MJP). De actuele begroting, zoals hierboven gepresenteerd is exclusief de extra middelen van 1,5 mln zoals opgenomen in de 2^e burap.

Resultaatanalyse

In onderstaande tabel worden inzicht gegeven in de financiële resultaten over 2018, hierbij is wel rekening gehouden met de overheadkosten en de algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen * € 1.000,-	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Raming na wijziging (1e burap)	Prognose 2e burap	Realisatie 2018 -/- Prognose 2e burap	Realisatie 2018 -/- realisatie 2017
Regionale zorgmarkt	85.397	75.246	83.811	85.600	-203	10.151
LTA	5.813	10.486	5.500	5.300	513	-4.673
PGB	5.510	5.326	5.700	5.600	-90	184
Stichting Jeugdteams	13.707	13.265	13.707	13.707	-0	442
Serviceorganisatie (minus doorbelaste kosten)	3.483	3.164	3.669	3.669	-186	319
Totaal lasten	113.910	107.487	112.387	113.876	34	6.423
Baten (exclusief doorbelaste kosten SO)	113.910	107.487	112.387	113.876	34	6.423
Resultaat	0	0	0	0	0	0
Aantal unieke cliënten Regionale zorgmarkt en PGB	11.722	11.063				659
Kosten per cliënt op pp 2017	7.755	7.283				472

NB: Het negatieve resultaat 2018 van € 1,5 mln (ten opzichte van de begroting) zal bij de definitieve jaarstukken in overeenstemming met de methodiek van resultaatbepaling als bate en vordering op de gemeenten worden opgenomen.

Samenvatting resultaat en aandachtspunten

Samenvatting resultaat

Het resultaat is conform de prognose bij de tweede bestuursrapportage. Hierbij is de post LTA € 0,5 mln. hoger uitgekomen, dit wordt gecompenseerd door lagere kosten op de andere onderdelen.

Het resultaat is € 1,5 mln. nadelig ten opzichte van de raming na wijziging bij de 1ste burap. In overeenstemming met de methodiek van resultaatbepaling is het resultaat als vordering op de gemeenten opgenomen. De begrotingswijziging van € 1,5 mln. bij de 2de burap is niet doorgevoerd, omdat de zienswijze procedure over de jaargrens heen zou gaan. Het is wettelijk niet toegestaan begrotingswijzigingen na afloop van het boekjaar vast te stellen. Het totale tekort ten opzicht van de rijksmiddelen bedraagt € 11,6 mln. De cumulatieve macrokorting op de rijksbijdrage is overigens 15% (inclusief indexatie ca € 18 mln.).

Het nadelige resultaat ten opzichte van de prognose in 2de burap is 34k. Dit is een afwijking van 0,03 procent. Vanuit de post LTA is € 5 mln. overgeheveld naar de regionale zorgmarkt.

Ten opzichte van 2017 zijn de kosten in 2018 met € 6,4 mln. gestegen. Voor de helft hiervan (€ 3,2 mln.) is extra rijksbijdrage ontvangen voor prijsindexatie en extra taken. De echte stijging bedraagt dus € 3,2 mln. Hiervan is € 0,4 mln. besteed aan versterking van de jeugdteams.

Nee tenzij regeling

Wegens ontoereikende budgetten is een groot bedrag aan jeugdhulp via de Nee tenzij regeling in opdracht gegeven. De Nee tenzij regeling is een regeling waarbij een aanbieder, welke geen ruimte meer heeft in zijn budget, een jeugdige toch in zorg mag nemen als de zorg niet uitstelbaar is en er bij een andere aanbieder geen (budget)ruimte is. Dit heeft geleid tot een forse administratieve belasting voor alle betrokkenen en maakt de uitkomst veel minder voorspelbaar ten opzichte van een situatie van vaste budgetten zonder Nee tenzij regeling. Het volume van de Nee tenzij regeling is € 10,8 mln. in 2018.

Overproductie

De door de zorgaanbieders gemaakte zorgkosten zijn € 1,6 mln. hoger dan in de jaarrekening opgenomen wegens niet vergoedde overproductie boven budget. Vorig jaar was dat € 3,1 mln. Aanbieders hebben hier ten opzichte van vorig jaar scherper op gestuurd. Verwacht mag worden dat de zorgaanbieders die het betreft druk zullen uitoefenen om de overproductie alsnog vergoed te krijgen. Een aantal aanbieders hadden hun bedrijfsvoering niet voldoende goed op orde en als gevolg hiervan te laat een cliënten stop hebben ingesteld. Overigens zijn er ook veel aanbieders die hun budget niet hebben besteed. De totale onderbesteding van de toegekende budgetten bedraagt € 3,5 mln. Een belangrijke oorzaak is het te vroeg invoeren van een cliënten stop en de Nee tenzij regeling.

Voorspelbaarheid

De realisatie is nagenoeg gelijk aan de prognose. De prognose was mede gebaseerd op de prognose van aanbieders. Op aanbieder niveau zijn er grote verschillen tussen jaarverantwoording en hun prognose. Op totaalniveau hebben de plussen en minnen elkaar gecompenseerd.

Vooruitblik financieel

De regionale zorgvraag is het afgelopen jaar gegroeid. Er zijn nog geen landelijke cijfers over 2018 beschikbaar. Het is onzeker of de vraag in 2019 verder zal toenemen.

Aangezien er niet vergoede overproductie is van € 1,6 mln., is het denkbaar dat dit het kostenniveau in 2019 verhoogt. Daarnaast is het denkbaar dat de gegroeide vraag naar jeugdhulp zich doorzet. De besluitvorming over de maatregelen uit de 'Omdenknotitie' (Plan van aanpak grip op jeugdhulp) zullen waarschijnlijk nog een beperkt effect sorteren in 2019.

Inmiddels is bekend gemaakt dat het Rijk landelijk 350 mln. beschikbaar stelt voor jeugdhulp in 2019 en de jaren erna 190 mln. VNG en Rijk zijn nog in overleg over de tekorten jeugdhulp. VNG had 490 mln. gevraagd.

Landelijk onderzoek kosten stijging jeugdhulp

In opdracht van het Ministerie is een landelijk onderzoek uitgevoerd naar de stijgende jeugdhulpvraag. Onze regio heeft hierin geparticipeerd met de gemeente Papendrecht. Oorzaken die genoemd zijn betreffen onder andere het open einde karakter van de jeugdwet, dichtbij de burger georganiseerd en laagdrempelig, keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid voor de jeugdige en het gezin beperken de invloed op begrenzing van het zorggebruik, beperkte invloed op medische verwijzingen (50%), slot op toegang tot de Wlz, geen optimale jeugdbeschermingsketen en meer jeugdhulp vanuit onderwijs en opvang. Bij twee kleine gemeenten die succesvol zijn gebleken in het beheersen van de kosten is naar voren gekomen dat deze gemeenten het gesprek over wat passende jeugdhulp is niet uit de weg gaan en gemaakte keuzes consistent uitvoeren. Daar waar invloed genomen kan worden zijn (verdere) voorstellen ontwikkeld in de 'Omdenknotitie' (Plan van aanpak grip op jeugdhulp).

Afwijkingen ten opzichte van de prognose 2de burap en realisatie 2017

Regionale jeugdhulpmarkt

De post is € 0,2 mln. lager dan de prognose bij de 2de burap. Per zorgcategorie zijn er sterk verschillende ontwikkelingen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling in 2018 ten opzichte van 2017 opgenomen per jeugdhulp categorie van de gecontracteerde zorgaanbieders (in post regionale zorgmarkt zit verder nog Veilig Thuis, taxikosten en niet gecontracteerde (buitenregionale) zorg). Deze ontwikkeling in bedragen en cliënten is gebaseerd op de van zorgaanbieders ontvangen declaraties. Zorgaanbieders zijn voor het eerst ver genoeg bij met declareren zodat ook op specifieke sub-zorgcategorieën de ontwikkeling van de jeugdhulp met voldoende betrouwbaarheid in beeld kan worden gebracht. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste zorg categorieën opgenomen. Over 2018 was 5% nog niet gedeclareerd bij opmaak van de jaarrekening (7 mei 2019). Deze is als extrapolatie op alle zorgcategorieën opgenomen. Aangenomen is dat deze nog niet gedeclareerde waarden voor circa 20 procent nieuwe cliënten betreft.

Categorie	Sector	2017		2018		Verschil BSN		Verschil €	
		Aantal	€	Aantal	€	Aantal	%	€	%
Verblijf	Gesloten Jeugdhulp	41	2.088.004	36	1.745.967	-5	-12%	-342.037	-16%
	Gezinshuis + Pleegzorg	781	9.401.492	770	10.652.029	-11	-1%	1.250.537	13%
	Overig	542	13.951.645	544	15.892.082	2	0%	1.940.437	14%
Totaal Verblijf		1.364	25.441.141	1.350	28.290.078	-14	-1%	2.848.937	11%
Justitiële maatregel	JB/JR	1.720	9.431.729	1.840	10.176.281	120	7%	744.552	8%
Totaal Justitiële maatregel		1.720	9.431.729	1.840	10.176.281	120	7%	744.552	8%
Ambulant	AWBZ	1.068	7.435.401	1.513	10.376.677	445	42%	2.941.276	40%
	BGGZ	1.841	1.513.123	1.239	1.109.415	-602	-33%	-403.708	-27%
	SGGZ	5.249	15.453.324	6.171	19.404.615	922	18%	3.951.291	26%
	J&O Behandeling	1.426	9.733.747	1.361	9.761.386	-65	-5%	27.639	0%
Totaal Ambulant		9.584	34.135.595	10.284	40.652.093	700	7%	6.516.498	19%
Eindtotaal		12.668	69.008.465	13.474	79.118.452	806	6%	10.109.987	15%

Bij beoordeling van bovenstaande tabel dient rekening te worden gehouden met het feit dat in 2018 voor € 5 mln. euro is overgeheveld van LTA naar de regionale zorgmarkt. Deze komt terug in de categorieën SGGZ ambulant en Verblijf overig. LTA cliënten zijn relatief dure cliënten en hebben een opwaarts effect op de kosten per cliënt.

Buiten bovenstaande LTA verschuiving valt vooral de stijging AWBZ ambulant op. Er is een sterke stijging zichtbaar op begeleiding en dagbehandeling. Verder wordt de stijging mede veroorzaakt door het feit dat er nauwelijks nog jeugdigen tot de Wlz (Wet langdurige zorg) worden toegelaten. Dit is bij de VNG onder de aandacht gebracht. VNG bespreekt dit met het Rijk.

Ook de categorie Gezinshuis + pleegzorg stijgt sterk. De kosten zijn gestegen door het verhogen van het pleegzorgtarief naar de landelijke richtlijn hiervoor. Voor 2019 is uit hoofde van de compensatieregeling Voogdij € 1,0 mln. ontvangen op basis van de realisatie 2017 (t-2 systematiek).

Ten slotte stijgt ook de categorie justitiële maatregel fors. Deze stijging betreft naast reguliere jeugdbescherming en jeugdreclassering voor een belangrijk deel preventieve jeugdbescherming als voorloper van een onder toezichtstelling. Middels een pilot in de gemeente Sliedrecht, die verder uitgerold zal worden, wordt gepoogd en verwacht dat deze categorie teruggedrongen kan worden.

De twee resterende (niet in bovenstaande tabel opgenomen) belangrijke zorgcategorieën zijn VT en taxivervoer. Het taxivervoer is, zoals reeds toegelicht in de 2de burap, zeer sterk toegenomen in 2018 ten opzichte van 2019. De stijging bedraagt 0,7 mln. Veilig Thuis is conform begroting. Vanaf 2019 is VT niet meer opgenomen in de begroting van de SOJ.

Bovenstaand is op geaggregeerd niveau inzicht gegeven op welke categorieën welke kostenstijging zich voordoet. Deze informatie is overigens op individueel niveau van de jeugdige beschikbaar. Dit zegt alleen minder over de oorzaken van de stijgende jeugdhulpvraag. Deze zijn moeilijk te achterhalen met meer dan 10.000 jeugdigen die jeugdhulp ontvangen in onze regio, waarbij elke casus een unieke situatie op zich is. Meer duiding dan als verwoord onder het kopje 'Landelijk onderzoek kostenstijging jeugdhulp' is thans niet te geven.

LTA

Het LTA (Landelijk Transitie Arrangement) komt € 0,5 mln. hoger uit dan de prognose bij de 2de burap. Op basis van de tussentijdse rapportage van de VNG bleek dat de LTA uitgaven licht zouden dalen. Helaas zijn ze juist gestegen. Ten opzichte van vorig jaar is 5 mln. overgeheveld van LTA naar de Regionale zorgmarkt. Gecorrigeerd voor deze overgang is het LTA verder door gestegen met € 0,3 mln. ten opzichte van 2017. Het LTA is een voor ZHZ niet te beïnvloeden post. De contracten worden gesloten door de VNG, contractbeheer en monitoring wordt uitgevoerd door de VNG en gemeenten moeten de werkelijke kosten betalen.

PGB

De post PGB is € 0,1 mln. lager dan de prognose bij de 2de burap en € 0,2 mln. hoger dan vorig jaar. Vorig jaar was er een eenmalige bate van € 0,3 mln. over voorgaande jaren. Dit betekent dat de kosten ten opzichte van vorig jaar met € 0,1 mln. zijn gedaald.

Kosten per cliënt regionale zorgmarkt en PGB

De kosten per cliënt (Regionale zorgmarkt en PGB) zijn toegenomen van € 7.283 in 2017 naar € 7.755 in 2018 (+6,5%). Het aantal unieke cliënten (cliënten die in meerdere domeinen zorg krijgen tellen maar één keer mee) is met 659 gestegen (+6,0%). Deze stijging wordt voor 307 cliënten veroorzaakt door overgang van LTA cliënten naar het RTA (regionale zorgmarkt). Deze 307 cliënten vertegenwoordigen een waarde van circa € 5 mln. Dit is een belangrijke oorzaak van de gestegen kosten per cliënt. Zonder deze overgang bedragen de kosten per cliënt € 7.526. Verder is de definitie van het aantal cliënten gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Vorig jaar was het aantal cliënten gebaseerd op de verstrekte opdrachten aan zorgaanbieders en de looptijd van de opdracht. Door de van zorgaanbieders beschikbaar gekomen informatie is nu ook rekening gehouden met de werkelijk start en einde / stop zorg. Dit leidt tot een lager aantal jeugdigen in zorg en een stijging van de kosten per cliënt.

Stichting Jeugdteams

Deze post is conform prognose en begroting. De werkelijke kosten zijn € 0,2 mln. lager. De onderbesteding is volgens afspraken toegevoegd aan het eigen vermogen van de Stichting Jeugdteams. Vorig jaar waren er juist meer kosten gemaakt. Het verlies is toen ten laste van eigen vermogen gebracht. De bestedingen ten opzichte van budget verschillen per gemeente. Conform afspraken wordt op basis van werkelijke inzet per gemeente afgerekend (geen solidariteit op jeugdteam taken). De afrekening is opgenomen in de bijdragentabel.

Serviceorganisatie

De kosten (na aftrek doorbelasting van voor derden gemaakte kosten) van de Serviceorganisatie zijn € 0,2 mln. lager dan begroot. Hieronder is een specificatie van de kosten van de Serviceorganisatie opgenomen.

(bedragen x € 1,-)

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Personeelskosten eigen personeel	1.595.000	1.542.626	-52.374
Personeel van derden	300.000	309.491	9.491
Uitbestede ICT Dienstverlening en overige ICT kosten	950.000	903.385	-46.615
Dienstverlening SCD	225.000	253.599	28.599
Overige kosten	599.000	474.123	-124.877
Totale kosten	3.669.000	3.483.224	-185.776

De personeelskosten eigen personeel zijn iets lager dan begroot als gevolg van een nagekomen bate vorig jaar. De bezetting (20,3 fte ultimo 2018) is gedurende 2018 conform begroting geweest. De post personeel van derden is conform begroting. De dienstverlening van SCD is iets hoger vanwege meer kosten voor juridische dienstverlening voor bezwaar en beroep. De overige kosten zijn 125k lager. Dit betreft opbrengsten voor gemaakte kosten en stelposten voor advieskosten en onvoorzien zijn niet benut.

Baten

De baten zijn conform de prognose bij de 2de burap en € 1,5 mln. hoger dan de vastgestelde begrotingswijziging bij de 1ste burap.

Gemeentelijke bijdragen

In onderstaande tabel zijn de definitieve gemeentelijke bijdragen voor 2018 opgenomen.

Gemeenten	1. Stg. Jeugdteams	2. Zorginkoop	Extra middelen ZI	Zorginkoop inclusief begrotings- wijziging	3. Zorginkoop LTA	4. PGB	5. Gecertifi- ceerde instellingen	6. Gesloten Jeugdhulp	7. Uitvoerings- kosten SOJ	Totaal
Alblasserdam	619.427	3.222.485	-	3.222.485	252.899	239.717	420.719	72.384	151.552	4.979.183
Binnenmaas	496.158	2.746.647	-	2.746.647	215.556	204.320	358.595	61.696	129.173	4.212.145
Cromstrijen	263.724	1.204.553	-	1.204.553	94.533	89.605	157.263	27.057	56.650	1.893.385
Dordrecht	4.067.102	22.327.272	-	22.327.272	1.752.234	1.660.900	2.914.988	501.522	1.050.040	34.274.059
Giessenlanden	255.339	1.482.165	-	1.482.165	116.320	110.257	193.507	33.293	69.705	2.260.586
Gorinchem	1.065.039	5.958.317	-	5.958.317	467.606	443.232	777.902	133.837	280.217	9.126.150
Hardinxveld-Giessendam	376.983	2.373.454	-	2.373.454	186.268	176.558	309.872	53.313	111.622	3.588.070
Hendrik-Ido-Ambacht	685.282	3.682.570	-	3.682.570	289.006	273.942	480.786	82.719	173.189	5.667.496
Korendijk	280.191	1.243.991	-	1.243.991	97.628	92.539	162.412	27.943	58.504	1.963.208
Leerdam	657.758	3.879.890	-	3.879.890	304.492	288.621	506.548	87.151	182.469	5.906.928
Molenwaard	774.660	4.142.333	-	4.142.333	325.088	308.143	540.812	93.046	194.812	6.378.895
Oud-Beijerland	482.615	3.053.391	-	3.053.391	239.629	227.138	398.642	68.586	143.599	4.613.601
Papendrecht	783.407	4.397.803	-	4.397.803	345.137	327.147	574.165	98.785	206.826	6.733.272
Sliedrecht	776.027	4.326.146	-	4.326.146	339.514	321.817	564.810	97.175	203.456	6.628.945
Strijen	227.662	1.226.768	-	1.226.768	96.276	91.258	160.164	27.556	57.694	1.887.378
Zederik	273.049	1.524.121	-	1.524.121	119.612	113.378	198.985	34.235	71.679	2.335.058
Zwijndrecht	1.306.392	7.272.752	-	7.272.752	570.762	541.012	949.511	163.363	342.034	11.145.824
Totaal	13.390.817	74.064.657	-	74.064.657	5.812.559	5.509.584	9.669.681	1.663.662	3.483.224	113.594.184

Het verschil met de totale lasten van 113.910k wordt verklaard door het JPT dat voor 316k is opgehaald bij de DG&J.

2.4. Algemene dekkingsmiddelen

Door de wijziging van de BBV voorschriften mogen baten en lasten als overhead en de algemene baten niet meer toegerekend worden aan de verschillende programma's.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Financiering	0	0	0	1	0	-1	-1	0	-1
Vpb heffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	9.459	9.459	1	8.995	8.994	-1	-464	-465
Overhead	13.096	106	-12.990	12.988	311	-12.677	108	205	313
Saldo baten en lasten	13.096	9.565	-3.531	12.990	9.306	-3.684	106	-259	-153
Mutaties reserves	0	17	17	0	440	440	0	423	423
Gerealiseerd resultaat	13.096	9.582	-3.513	12.990	9.746	-3.243	106	164	270

Bovenstaande cijfers bevatten hoofdzakelijk de overheadkosten en de algemene dekkingsmiddelen. De overige lasten zijn op de programma's verantwoord. De algemene dekkingsmiddelen zijn veelal de inwonerbijdrage, welke dient ter dekking van de lasten op de andere programma's.

Resultaatanalyse

Ten opzichte van de begroting wijken in werkelijkheid zowel de baten als de lasten in positieve zin gering af (lasten 1% en baten 2%). Hieronder wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op het saldo per onderdeel.

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	S/I*	Saldo
	Algemene dekkingsmiddelen		
A.	Financiering	I	-1
B.	Vpb heffing		0
C.	Onvoorzien		0
D.	Algemene dekkingsmiddelen	I	-465
E.	Overhead	I	313
	Saldo Baten en lasten		-153
	Mutatie reserves	I	423
	Gerealiseerd resultaat		270

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting

A. B. C. Financiering, Vpb heffing en Onvoorzien

Om te voldoen aan de BBV voorschriften moeten deze posten worden gepresenteerd in zowel de begroting als in de jaarstukken. Zowel in de begroting als in de jaarstukken zijn op deze posten verantwoorde baten en lasten nihil tot zeer gering.

D. Algemene dekkingsmiddelen

De verlaging van de baten ten opzichte van de begroting kent een tweetal oorzaken, welke verband houden met de voorzieningen die zijn gevormd voor de reorganisaties die in 2013 en 2015 hebben plaatsgevonden.

De voorziening die is gevormd voor de reorganisatie die in 2013 heeft plaatsgevonden is in 2018 met € 137.000 verlaagd. Doordat één medewerker een nieuwe baan heeft gevonden is de verwachte aanspraak op de voorziening naar beneden bijgesteld.

In de jaarstukken 2017 is aangegeven, dat de verwachte aanspraken vanuit de reorganisatie 2015 met € 423.000 verlaagd kunnen worden. Hiermee samenhangend kunnen de vordering op de gemeenten en de reserve verlaagd worden. Voor dit laatste was een officieel besluit nodig van het algemeen bestuur. Bij de behandeling van de jaarstukken 2017 in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 5 juli 2018 is dit besluit genomen. In de jaarstukken 2018 is het besluit verwerkt. Enerzijds valt de vordering op de gemeenten vrij, waardoor er hier een nadeel ontstaat. Anderzijds valt de reserve vrij wat bij de mutaties op de reserves een voordeel oplevert. Per saldo heeft bovenstaande geen effect op het jaarrekeningresultaat.

Daarnaast is bij de SOJ de werkelijke inwonersbijdrage op dit programma naar beneden bijgesteld, omdat de overheadkosten bij de SOJ lager liggen dan voorzien in de begroting.

E. Overhead

Het resultaat op de overhead is als volgt over de verschillende onderdelen te verdelen:

- DG&J € 128.000
- RAV -/- € 1.000
- SOJ € 186.000

Op de afwijkingen van de DG&J en de SOJ volgt hieronder een toelichting.

Voor de DG&J laten de overhead lasten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van € 128.000. Doordat een medewerker van het cluster bedrijfsvoering (overhead) volledig werkzaam is bij de crisisorganisatie zijn de werkelijke salariskosten verantwoord bij de crisisorganisatie (zie programma Publieke Gezondheid). In de begroting was dit nog niet voorzien, waardoor er nu een voordeel ontstaat op de overhead. Hier staat tegenover dat er bij crisisorganisatie een nadeel ontstaat. Het gaat om een bedrag van € 82.000. Per saldo heeft dit geen invloed op het jaarrekeningresultaat. Daarnaast is in 2018 beperkt gebruik gemaakt van de inkoopcapaciteit van het SCD. Hierdoor vallen de lasten lager uit. Tot slot zijn er nog enkele kleine voordelen.

Voor de SOJ is het voordeel op de overhead € 186.000. Dit voordeel is reeds toegelicht in paragraaf 2.3 Serviceorganisatie Jeugd, onderdeel resultaatanalyse (onderdeel serviceorganisatie).

Mutatie reserves

Zie de toelichting bij onderdeel D.

3. Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

Kaders

In het AB van 13 december 2018 is de nota risicomangement en weerstandvermogen vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe risico's binnen de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) worden geïnventariseerd, gekwalificeerd beheerst en waar nodig gekwantificeerd.

Beleid omtrent weerstandsvermogen

Voor het bepalen van een gewenst weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's. De DG&J maakt gebruik van het volgende model om de risico's te rangschikken.

Kans dat het risico zich voordoet	Financiële impact			
	4 x > € 2 mln	3 € 2 mln < x < € 0,5 mln	2 € 0,5 mln < x < € 0,1 mln	1 x < € 0,1 mln
4 zeer grote kans >75%	16	12	8	4
3 grote kans 50-75%	12	9	6	3
2 middelgrote kans 25-50%	8	6	4	2
1 kleine kans < 25%	4	3	2	1

In onderstaande tabel zijn de geïnventariseerde risico's weergegeven. Ook is aangegeven of het risico incidenteel dan wel structureel is en of er ten opzichte van de vorige rapportage wijzigingen zijn opgetreden. Deze risico's omvatten slechts dat deel van de totaal door de DG&J in kaart gebrachte risico's welke gekwantificeerd kunnen worden en 'resteren' na het nemen van beheersmaatregelen (vermijden/verzekeren/voorzien).

	Omschrijving	Kans	Omvang	Incidenteel/ structureel	Risicobedrag	Gewijzigd*
1	Batenraming	2	2	S	€ 200.000	Nee
2	Bedrijfsvoering	3	2	I	€ 150.000	Nee
3	Claims-restrisico's	1	2	S	€ 150.000	Nee
	Totaal				€ 500.000	

*aangegeven wordt of er ten opzichte van de vorige inventarisatie (gerealiseerd bij het opstellen van de begroting 2019) een wijziging van risico's is opgetreden.

Hieronder volgt een toelichting per risico.

1. Batenraming

De producten van de DG&J worden hoofdzakelijk gefinancierd uit inwoner- en directe gemeentelijke bijdragen. Een deel van de inkomsten hebben een fluctuerend karakter, zoals de subsidies in het kader van VT, OGGZ/Maatschappelijke zorg, de opbrengst van de polikliniek (ca. € 0,5 miljoen) en inspecties toezicht Kinderopvang. Hierdoor is er een gering risico dat de realisatie van deze baten afwijkt van de raming.

2. Bedrijfsvoering/primair proces

Onder dit risico wordt verstaan de mogelijke extra inzet van mensen en middelen indien er een hoger dan voorzien beroep wordt gedaan op de dienstverlening in brede zin (VT, GGD, LVS en hiermee samenhangende ondersteuning) van de DG&J.

3. Claims

De DG&J kent een grote verscheidenheid aan producten. Om de kwaliteit hiervan te borgen worden de nodige inspanningen geleverd, mede in het kader van de HKZ-certificatie. Risico's op fouten (miscommunicatie, foutieve registraties) en hieruit mogelijk voortkomende schadeclaims zijn echter nooit in zijn geheel uit te sluiten.

Weerstandsvermogen

De DG&J heeft een weerstandsvermogen van € 226.000.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

	Risico's RAV	Kans op voordoen	Geschatte omvang	Risico	Incid. / struct.	Risico bedrag
1	Landelijke meldkamer	4	1	4	I	€ 50.000
2	WAZ	1	4	4	I	PM
Maximaal benodigd weerstandsvermogen						€ 50.000

Toelichting op risico's

1. Landelijke meldkamer

Een eerste stap naar de landelijke meldkamer samenwerking (LMS) is de samenvoeging van de beide meldkamers ZHZ en Regio Rijnmond. Deze is medio 2018 gerealiseerd. De meldkamer Rotterdam is de eerste meldkamer in Nederland die is aangesloten op de landelijke ICT-voorziening van de LMS.

Uitgangspunt voor de samenvoeging was dat de nieuwe meldkamer niets meer mag kosten dan tot nu toe. Of dit uitgangspunt overeind kan blijven is maar helemaal de vraag. In december 2018 is pas een brief van de LMS ontvangen ten aanzien van de kosten voor de landelijke ICT-voorziening. Deze kosten lijken aanzienlijk hoger uit te vallen dan voor de samenvoeging. Er is hiertegen bezwaar aangetekend, maar het is nog niet bekend of dit effect zal hebben.

Het risico van hogere kosten voor de landelijke ICT is alleen van toepassing voor 2019. Per 1-1-2020 wordt het beheer van de meldkamer overgedragen aan de LMS en wordt de financiering direct vanuit VWS geregeld.

2. Wet ambulancezorg (WAZ)

Binnenkort wordt de TWAZ vervangen door een nieuwe wet ambulancezorg (WAZ); naar verwachting per 1 januari 2021. Hoogst waarschijnlijk wordt de uitvoering aanbesteed, al dan niet Europees. Indien de vergunning naar een andere aanbieder gaat, stoppen de activiteiten van RAV. Uitgangspunt is dat personeel, ambulances en panden dan over gaan naar de nieuwe partij die de aanbesteding heeft gewonnen. Om zo goed mogelijk geprepareerd te zijn op de nieuwe aanbesteding en het verkrijgen van de ambulance-vergunning voor onze regio is de Coöperatie Ambulancezorg ZHZ opgericht, waarin de activiteiten van de RAV worden ondergebracht. Hiermee is onafhankelijkheid van bestuur geborgd en wordt vorm gegeven aan samenwerking in de keten met het Albert Schweitzer Ziekenhuis en het Erasmus Traumacentrum als partners.

Weerstandsvermogen

De Ambulancedienst beschikt niet over eigen vermogen. De activiteiten van de Ambulancedienst worden gefinancierd door de zorgverzekeraars op basis van door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) voorgeschreven tarieven en beleidsregels. Indien er in enig jaar een overschot of tekort ontstaat wordt dit verantwoord in de bestemmingsreserve 'reserve aanvaardbare kosten' (hierna: RAK). De ambulancediensten mogen de bestemmingsreserve RAK niet als uitkeerbare winst ten gunste van eigenaars / aandeelhouders beschouwen.

Het verloop van de reserves is in onderstaand overzicht weergegeven. Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Reserves	Saldo 01-01- 2018	Resultaat 2017	Toevoeging cf. overzicht baten en lasten	Onttrekking cf. overzicht baten en lasten	Resultaat 2018	Vermindering i.v.m. afschr. op activa	Saldo 31-12- 2018
Bestemmingsreserve RAK Meldkamer	790.014				-137.816		652.198
Bestemmingsreserve RAK Ambulance	1.815.947				238.626		2.054.573
Totaal	2.605.961				100.809		2.706.770

De bestemmingsreserves RAK (CPA en Ambulance) zijn bestemd voor de egalisatie van voor- en nadelige resultaten als gevolg van afwijkingen in de exploitatie ten opzichte van het budget. Het resultaat voor de ambulance is nog onder voorbehoud van de afrekening FLO/VOP die nog niet definitief vaststaat.

De risico's inzake het weerstandsvermogen worden beperkt doordat alle uitgaven in een jaar moeten passen binnen de beleidsregels van de NZA en de begroting zoals overeengekomen met de zorgverzekeraars. Daarnaast is er zowel met de NZA als met de zorgverzekeraars periodiek overleg. Uitgaven buiten de begroting worden ter goedkeuring voorgelegd aan de betreffende partijen.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

Weerstandsvermogen

De Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) heeft geen weerstandsvermogen/reserves. Tegenvallers (en meevallers) ten opzichte van de begroting komen, zoals opgenomen in de bijdragenverordening, ten laste (ten gunste) van de deelnemende gemeenten.

Risicobeheersing

De financiële risico's focussen zich primair op de ontwikkeling van de zorgvraag in relatie tot het budget. De begroting 2019 en verder is gebaseerd op het verwachte kostenniveau van 2018 zonder aanvulling voor het opvangen van een stijgende zorgvraag en de hogere vergoeding voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Het opnemen van een begroting gebaseerd op het kostenniveau 2018 is thans de belangrijkste beheersmaatregel. Het belangrijkste resterende risico zit in groei van de vraag naar jeugdhulp enerzijds en de effecten van de maatregelen en projecten aan de voorkant anderzijds. In aanvulling hierop zal de eerder genoemde 'omdenkennotitie' nieuwe perspectieven bieden om de groei van de vraag naar jeugdhulp een halt toe te roepen en om te buigen naar een lagere vraag. De groei van het aantal jeugdigen bedroeg over de jaren 2015-2017 landelijk 7 procent tegen ruim 4 procent in onze regio. Ook in 2018 is een stijgende trend zichtbaar in de zorgvraag. De jaarrekening is uitgekomen op de prognose bij de 2e bestuursrapportage. Hierbij wordt opgemerkt dat voor € 1,6 mln. niet aan wel geleverde zorg is vergoed. Aanbieders hebben aangegeven eerder een cliënten stop in te roepen en gebruik te maken van de Nee tenzij regeling.

In de begroting worden gemeenten geadviseerd rekening te houden met een risicomarge van 5 procent van de gemeentelijke bijdrage zoals die is opgenomen in deze begroting. Binnen de Serviceorganisatie zijn alle risico's, zowel financieel als niet financieel, voor alle processen in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een omvangrijke lijst. Op alle risico's zijn beheersmaatregelen geformuleerd. Deze worden periodiek geëvalueerd en indien nodig

bijgesteld. Afgezien van de financiële risico's met betrekking tot de zorgvraag hebben de overige risico's een lage uitkomst op kans maal impact. Het voert te ver om de volledige lijst met risico's en beheersmaatregelen op te nemen.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat de gemeenschappelijke regelingen een aantal kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarstukken. Naast de door het BBV voorgeschreven kengetallen is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

Kengetallen:	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
netto schuldquote	-0,96%	-0,04%	0,32%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-0,96%	-0,04%	0,32%
solvabiliteitsratio	3,79%	4,73%	6,70%
structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%
weerstandsratio	3,7	3,2	5,2

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de DG&J ten opzichte van de eigen middelen. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GR DG&J heeft een netto schuldquote van 0,32%. Dit betekent dat ruim onder de norm wordt gebleven, wat mede komt doordat de GR DG&J op dit moment geen langlopende leningen heeft aangetrokken.

Doordat de verstrekte leningen zeer beperkt zijn, er is alleen een lening verstrekt aan de Stichting Breedband € 41.255 per 31.12.2018, zijn de kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen gelijk aan elkaar.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het ratio is de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal en geeft aan in hoeverre het bezit op de balans is afbetaald. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. De GR DG&J heeft een ratio van 6,81% wat zou aangeven dat het bezit van de GR DG&J zwaar belast is met schuld. Gezien de wijze waarop de afrekening met zorgaanbieders van de SOJ plaatsvindt, ontstaat per balansdatum een hoge schuld. Tegenover deze schuld staat een hoge liquide positie. Dit betekent dat de GR DG&J tegenover de schulden voldoende liquide middelen heeft staan.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

Weerstandsratio

Het weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GR DG&J. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, de post onvoorzien en de stille reserves. De GR DG&J heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de

reserves, ofwel € 2,9 miljoen. Gezien de financiële omvang van de risico's, € 550.000, leidt dit tot een weerstandsratio van 5,2. Echter, aangezien de reserve van de RAV (€ 2,6 miljoen) niet ingezet mag worden ten behoeve van de DG&J, dient het weerstandsratio te worden genuanceerd. De DG&J heeft € 0,25 miljoen aan reserves waarvan € 26.064 aan bestemmingsreserves. Concreet betekent dat € 0,25 miljoen aan algemene reserve resteert. Hier staat voor € 0,50 miljoen aan risico's tegenover. Dit betekent dat de DG&J beperkte ruimte heeft om onvoorziene risico's op te kunnen vangen.

De SOJ heeft geen reserves/weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen.

Kengetallen in relatie tot de financiële positie

De GR DG&J hoeft tot op heden geen langlopende leningen af te sluiten om haar activiteiten te financieren. Het niet hoeven afsluiten van langlopende leningen heeft een gunstig effect op de netto schuldquote en op de begroting. De begroting wordt niet belast met langlopende renteverplichtingen vanuit aangetrokken langlopende geldleningen.

Zoals bij de solvabiliteitsratio aangegeven, ontstaat er door de wijze waarop de afrekening met zorgaanbieders van de SOJ plaatsvindt, per balansdatum een hoge schuld. Tegenover deze schuld staat echter een hoge liquide positie. Dit betekent dat de GR DG&J tegenover de schulden voldoende liquide middelen heeft staan. Hierdoor is de lage ratio op dit moment niet zorgwekkend. Daarnaast is in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgelegd in hoeverre de GR DG&J reserves mag aanhouden. Hierdoor wordt een verbetering van de ratio door een toename van de reservepositie beperkt. Tevens zorgt dit ervoor dat de GR DG&J in beperkte mate haar risico's kan afdekken. Hier staat tegenover dat mogelijke tekorten ten laste van de deelnemende gemeenten kunnen worden gebracht.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De DG&J heeft beperkte investeringen in gebouwen en installaties. Op de vaste activa wordt lineair afgeschreven. De jaarlijkse kapitaal- en onderhoudslasten zijn in de jaarstukken verwerkt.

De RAV heeft een vijftal ambulanceposten in eigendom (Papendrecht, Streefkerk, Klaaswaal, Meerkerk en Zwijndrecht). Voor het groot onderhoud van de laatste drie posten is per post een meerjarenonderhoudsbegroting aanwezig. Deze begrotingen zijn financieel doorvertaald in de voorziening onderhoud gebouwen. Met de recente oplevering van Papendrecht en Streefkerk is de meerjarenonderhoudsbegroting aan een herziening toe. Omdat in 2019 de post Meerkerk zal worden afgestoten en Klaaswaal ingrijpend verbouwd wordt ervoor gekozen de huidige begroting nog even aan te houden en in 2020 een nieuwe onderhoudsbegroting op te stellen.

Een primaire vereiste bij het verzorgen van ambulancevervoer is een wagenpark, dat betrouwbaar is en voldoet aan alle (wettelijke) eisen, maar bovenal ook zo veel mogelijk comfort biedt aan onze patiënten. In 2017 heeft een Europese aanbesteding van het wagenpark plaatsgevonden. Conform een vervangingsschema worden in 5 jaar alle ambulances vervangen.

Voor de apparatuur op de ambulances geldt dat deze jaarlijks wordt gecertificeerd conform onderhoudscontracten door externen. Vervanging van apparatuur geschiedt na 10 jaar en is als zodanig voorzien in de meerjareninvesteringsbegroting.

De SOJ heeft geen kapitaalgoederen.

3.3 Financiering

In december 2018 heeft het Algemeen Bestuur het vernieuwde financieringsstatuut vastgesteld. In het financieringsstatuut zijn de doelstellingen van de financiële functie aangegeven en uitgewerkt:

- beheersen, beperken en spreiden van financiële risico's;
- zorgdragen voor effectief en efficiënt kas- en saldobeleer;
- zorgdragen voor een goed relatiebeheer;
- opereren binnen de kaders zoals die zijn gesteld in de wet Fido;
- realiseren van gedegen informatiestromen.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat een gemeenschappelijke regeling per jaar maximaal met kort geld (looptijd korter dan één jaar) mag financieren. Volgens de Wet Fido bedraagt deze limiet 8,2% van het totaal van de exploitatiebegroting voor een gemeenschappelijke regeling. Gezien de omvang van de begroting 2018 (ca. € 140,4 miljoen) betekende dit dat de GR DG&J haar financiële huishouding voor maximaal circa € 11,3 miljoen met kort geld mocht financieren. In 2018 heeft er geen kort geld financiering plaatsgevonden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. De GR DG&J heeft echter in 2018 geen opgenomen leningen, waardoor deze norm niet van toepassing is.

Kredietrisico's

De GR DG&J heeft geen uitzettingen (o.a. verstrekte geldleningen) of leningen waarop door haar een borgstelling is afgegeven. Er wordt derhalve ook geen kredietrisico gelopen.

Financiering

In de met de BNG afgesloten Financieringsovereenkomst fungeert de rekening van de RAV als hoofdrekening. Daarnaast zijn twee rekeningen opgenomen ten behoeve van de SOJ. Eén rekening bevat het inkomend- en uitgaand betalingsverkeer van de SOJ zelf; de andere rekening houdt verband met betalingen en afrekeningen zoals deze door Stipter worden verstrekt.

Vanwege een structurele overliquiditeit zijn er geen kasgeldleningen aangetrokken.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GR DG&J. Naast de BNG wordt een rekening aangehouden bij de ABN AMRO bank.

Administratieve Organisatie

Via een DVO zijn de treasury-activiteiten belegd bij het SCD, welke met name zijn gericht op het reguliere betalingsverkeer van de GR DG&J.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat decentrale overheden een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mogen houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. In de tabel hieronder staat per

kwartaal aangegeven wat het gemiddelde positieve banksaldo was. Hieruit blijkt dat in 2018 het drempelbedrag van € 1.053.000,- niet is overschreden.

(bedragen x € 1.000)

bedragen x € 1.000

1. Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2018:				
Begrotingstotaal		€ 140.350		
Wettelijk percentage		0,75%		
Drempelbedrag		€ 1.053		
2. Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2018:				
	1 ^{ste} kwartaal	2de kwartaal	3 ^{de} kwartaal	4 ^{de} kwartaal
Gemiddeld positieve banksaldi	€ 698	€ 624	€ 6	€ 135

In 2018 heeft de ministeriële beleidsdoorlichting schatkistbankieren plaats gevonden. De Minister van Financiën heeft besloten deze beleidsdoorlichting te combineren met de evaluatie van de wijziging van de Wet Fido, die ook voor 2018 gepland stond. Naar verwachting zal de beleidsdoorlichting inclusief de kabinetsreactie in het voorjaar van 2019 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

De GR DG&J heeft het beheer van haar bankrekeningen en financiering belegd bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De BNG-rekening van de RAV fungeert hierbij als hoofdrekening. Binnen het financieringsstelsel van de GR, worden de investeringen door de RAV gefinancierd door DG&J.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

De SOJ heeft twee bankrekeningen binnen de Bank Nederlandse Gemeenten. Eén voor de SOJ zelf, waar de bijdragen van de gemeenten op worden ontvangen, dan wel de SOJ haar betalingen van doet, en één rekening voor betalingen die verbandhouden met de voorschotten en afrekeningen, zoals deze door Stipter worden verstrekt.

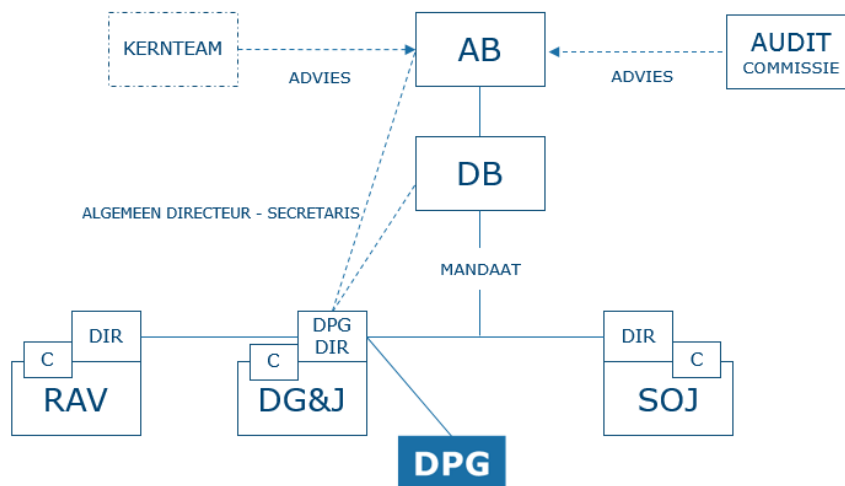
3.4 Bedrijfsvoering

DGJ

Organisatie

De GR DG&J is een gemeenschappelijke regeling waar twee organisatieonderdelen onder vallen, te weten Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) en de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). De Regionale Ambulancevoorziening (RAV) valt formeel onder de DG&J, echter gezien haar specifieke begrotings- en financieringsstructuur is ervoor gekozen om de RAV apart te presenteren.

De structuur is als volgt:

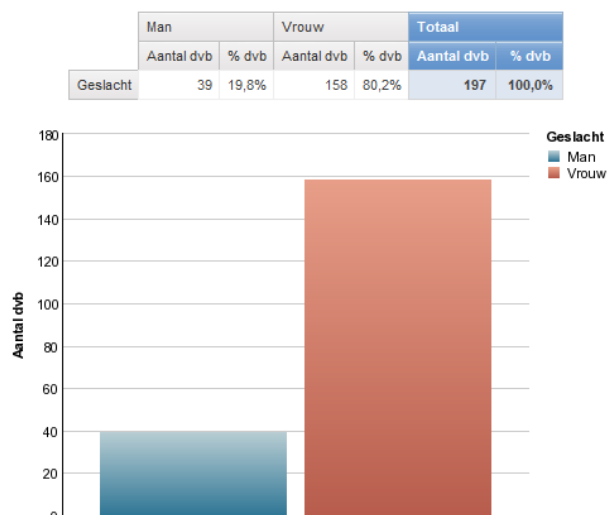
De directeur DG&J is algemeen directeur en secretaris van de GR, alsmede de Directeur Publieke gezondheid.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

De DG&J bestaat uit vier clusters te weten: VT, Dienstverlening (DV), Bedrijfsvoering en Control (BV) en Regie, Onderzoek & Advies (ROA). De vier clustermanagers vormen samen met de directeur het Managementteam.

Personeel

De formatie van de DG&J is ultimo 2018 ca. 167 fte. groot. De bezetting is als volgt onder te verdelen:

Ziekteverzuim

Het streven is om de verzuimcijfers van de DG&J op of onder het landelijk gemiddelde verzuimpercentage (VNG) te brengen. Dat percentage lag in 2017 op 5,4% en valt naar verwachting in 2018 iets lager uit. Door de inzet van een aantal maatregelen (waaronder de begeleiding van een verzuimcoach) is het ziekteverzuim in 2018 verder gedaald maar ligt dit over het gehele jaar genomen nog wel iets hoger dan het (verwachte) landelijk gemiddelde. In het laatste kwartaal van 2018 zitten we hier overigens al wel onder met een percentage van 4,09%

In 2019 wordt onverkort ingezet op het verder terugdringen van dit percentage.

Ziekteverzuim 2016	Ziekteverzuim 2017	Ziekteverzuim 2018	Meldingsfrequentie 2018
5,89 %	7,70 %	5,52 %	0,84

Financiën

De coöperatie vorming van de RAV is in 2018 voorbereid en vroeg inzet ten aanzien van het oplossen van vraagstukken rond inbreng en verantwoordelijkheden.

Het proces rondom het uittreden van Leerdam en Zederik uit de GR DG&J vroeg zowel bestuurlijk, inhoudelijk als financieel veel aandacht. Veelvuldig zijn (her) berekeningen gemaakt over de impact van de uittreding op het brede takenpakket van de GR DG&J en de doorvertaling hiervan naar maatregelen die wij moeten nemen om dit op te vangen. Een belangrijk tussenresultaat is de vaststelling van de uittreedsom door het Algemeen Bestuur in december 2018.

In diezelfde vergadering is ook een volledige actualisatie van de financiële beleidsstukken vastgesteld.

Kwaliteit en audits

In februari 2018 is door Lloyds in het kader van de HKZ certificering een 'transitiebezoek' uitgevoerd waarin ook VT en de crisisdienst zijn meegenomen. De aandachtspunten die door Lloyds zijn benoemd, hebben we voortvarend opgepakt. In mei 2018 hebben we het HKZ certificaat weer ontvangen.

Communicatie

De vastgestelde merkenstrategie is gedegen voorbereid en is begin 2019 concreet uitgerold door onder andere aanpassing van logo's, balie, briefpapier, de e-mail extensies en opbouw van de website.

Automatisering (ICT)

De inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) per 25 mei 2018 trok ook een behoorlijke wissel op de capaciteit. In paragraaf 3.6. wordt uitvoering ingegaan op de AVG.

Huisvesting

Eind 2018 is de 4de etage van het pand aan de Karel Lotsyweg verbouwd voor de inhuizing van de SOJ. Hierdoor hebben we op een natuurlijke wijze een sterkere verbinding met de SOJ gekregen en wordt de beschikbare ruimte efficiënter benut.

Regionale Ambulance Voorziening

Op basis van het nieuwe onderzoek van het RIVM is voor 2017 en 2018 een uitbreidingsprogramma afgesproken. Door krapte op de arbeidsmarkt voor met name verpleegkundigen is dat een flinke uitdaging.

Onderstaande projecten zijn opgestart, met als doel daar waar mogelijk processen (kosten)efficiënter en minder kwetsbaar in te richten:

Projecten:	Status:
• Herpositionering RAV • Harmonisatie roosters • Projectleiding bedrijfsbureau • Migratie ICT/IM • Onderzoek voorwaarden paramedic • Het project Informatiebeveiliging NEN7510 • Het project Aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld	- Coöperatie is opgericht - Gerealiseerd - Gerealiseerd - Uitgesteld tot 2021 - Afgerond - Certificering behaald - Project afgerond, ingebed in organisatie
• Bouw van een nieuwe locatie Papendrecht en Alblasserwaard-Noord	Gerealiseerd

Serviceorganisatie Jeugd

Algemeen / organisatiestructuur

De Serviceorganisatie is een kleine regie organisatie voor de Jeugdzorg in ZHZ. De kaders voor de bedrijfsvoering zijn vastgelegd in het Inrichtingsplan. De organisatie van de Serviceorganisatie is volledig ingericht. De Serviceorganisatie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Directie/algemeen
- Inkoop en contractmanagement
- Beleid
- Informatievoorziening
- Financiën

Administratieve organisatie

De processen zijn beschreven en opgenomen in het handboek van de Serviceorganisatie. Periodiek worden de processen en beschrijvingen daarvan geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Informatisering en automatisering (Informatievoorziening)

De processen en in het bijzonder het berichtenverkeer met zorgaanbieders en overige partijen is volledig ingericht. De Serviceorganisatie volgt hierbij de landelijke standaarden en behoort tot de top van de best practices in Nederland. Alhoewel de decentralisatie van de jeugdhulp tot een aanzienlijke administratieve last voor zorgaanbieders heeft geleid, is de administratieve last in ZHZ tot het minimaal mogelijke beperkt gehouden. De speerpunten voor 2019 en verder zijn het genereren van waardevolle informatie voor de sturing door gemeenten vanuit 3D perspectief enerzijds en verder ontwikkelen van gestandaardiseerde informatie voor de sturing van zorgaanbieders anderzijds. Hiervoor zijn onlangs de eerste dashboards in Power BI ingericht en in 2019 zal de informatievoorziening verder gestandaardiseerd worden door verdere inrichting van een generiek BI dataplatform en verdere ontwikkeling van diverse dashboards. Hiervoor is binnen de SOJ dedicated een FTE gereserveerd en er wordt op dit gebied nauw samengewerkt met leveranciers en partners om de doelstellingen te realiseren.

Financiële informatiepositie en stuurbaarheid

Declaratiegegevens zijn essentieel voor de financiële informatie positie, de 3D informatie voor de sturing door gemeenten en de stuurbaarheid van de zorgmarkt op duur en intensiteit door de Serviceorganisatie. Waar de eerste jaren declaraties sterk achterbleven, wordt nu door strakke sturing en het niet meer verstrekken van voorschotten (wel onderhanden werk financiering), veel vaker tijdig gedeclareerd door zorgaanbieders. Hier is in 2018 veel bereikt. Voor 2019 is in de contractvoorwaarden als mogelijkheid opgenomen een korting op de tarieven toe te passen bij te late declaraties. Randvoorwaarde hierbij is dat de achterstanden bij het administratief afhandelen van de beschikkingen door de jeugdteams nog verder worden weggewerkt. Zonder beschikking kan namelijk niet gedeclareerd worden.

Personeel

Bezetting ultimo 2018	Formatie 2019	Formatie 2020
23,5	23	23

De bezetting per ultimo 2018 is inclusief inhuur en detachering 23,5 fte. Voor 2019 en 2020 is een bezetting van 23 fte voorzien.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim 2018	Geraamd ziekteverzuim 2019	Geraamd ziekteverzuim 2020
9,63 %	6,0 %	2,0 %

Het verzuim (exclusief zwangerschapsverlof) over 2018 is 9,63 procent. Bij twee medewerkers is nog steeds sprake van langdurig ziekteverzuim. Dat zal naar verwachting ook voor een deel in 2019 nog zo zijn. Exclusief deze twee medewerkers is het ziekteverzuim zeer laag.

Kansen en bedreigingen

De kansen zijn met name gelegen in de effecten van de transformatieprojecten aan de 'voorkant' en de maatregelen welke in de 'omdenknotitie' zullen worden opgenomen. De belangrijkste bedreiging is dat deze effecten later zichtbaar worden of uitblijven dan wel worden overschaduwed door een grotere stijging van de jeugdhulpvraag (zie ook paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing).

Governance

In de 2de burap van 2018 werd nog uitgebreid op het onderwerp 'governance' gerapporteerd. Conclusie was toen dat het specifieke governancetraject, dat in 2017 werd gestart, als afgerond mocht worden beschouwd. Tegelijkertijd werd vastgesteld dat 'governance' meer is dan alleen structuur. In 2018 werd ook op het gebied van (tijds) bestuurlijke informatievoorziening, planning en het creëren van draagvlak voortgang geboekt. Aanbevelingen uit ons eigen traject, maar ook uit het regionale project 'Grip op de GR', zijn opgevolgd.

Uiteindelijk krijgt een deel van het governancetraject zoals dat in 2017 en 2018 werd doorlopen zijn beslag in een wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Eerder werd besloten om die wijziging niet op 1 januari 2019 gereed te hebben zoals aanvankelijk was gepland, maar om de wijziging in 2019 over te laten aan de 10 nieuwe colleges, zodat de wijziging medio 2019 kan worden vastgesteld.

Een ander onderwerp onder de noemer 'governance' is de verzelfstandiging van het onderdeel Regionale Ambulancevoorziening in een coöperatie U.A. In 2018 werd

besluitvorming over de oprichting van de coöperatie afgerond. Eind 2018 werd de Coöperatie Ambulancezorg Zuid-Holland Zuid U.A. formeel opgericht. Medio 2019 is de coöperatie operationeel. Voor onze gemeenschappelijke regeling is de coöperatie dan een 'verbonden partij', waarvan de DG&J een van de leden is. De DG&J blijft tot 2021 de vergunninghouder voor het verlenen van ambulancezorg in de regio.

3.5. Rechtmatigheid

Volgens artikel 28 BBV moeten begrotingsoverschotten en tekorten goed herkenbaar in de jaarstukken worden verantwoord. De GR DG&J heeft ervoor gekozen deze verantwoording op te nemen bij de producten in de programmaverantwoording (hoofdstuk 2 van de jaarstukken). De (materiële) afwijkingen van de verantwoording ten opzichte van de begroting 2018 zijn gemeld aan het bestuur via buraps.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 13 december 2018 is het controleprotocol voor 2018 vastgesteld. Het normenkader bij het begrotingscriterium is als volgt:

- a. *Bij de staat van baten en lasten:* Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake indien het totaal van de baten of de lasten per programma met minimaal € 100.000 is overschreden c.q. onderschreden. In de rapportage worden de verschillen boven deze drempel verantwoord;
- b. *Bij investeringen:* Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake indien het toegestane investeringsvolume per programma met minimaal € 100.000 of 10% is overschreden. In het rapport van bevindingen worden de verschillen boven deze drempel verantwoord.

Bij de jaarstukken vindt een analyse van de verschillen ten opzichte van de begroting plaats, conform artikel 28 van het BBV. Bij de analyse moet in ieder geval aan de volgende elementen aandacht worden besteed:

- de oorzaak van de afwijking;
- de relatie met de prestaties;
- de passendheid in het beleid;
- de dekking vanuit andere programma's (alternatieve dekking);
- mogelijke eerdere informatievoorziening over de afwijking aan het Algemeen Bestuur;
- eventueel de mate van verwijtbaarheid.

Bij de overschrijdingen dient aangegeven te worden welke van de volgende twaalf soorten van begrotingsonrechtmatigheid aan de orde is.

1. Onjuist programma, product, budget;
2. Onjuist begrotingsjaar;
3. Extra kosten gedekt door baten c.q. minder baten gecompenseerd door minder kosten;
4. Extra kosten of minder baten, tijdigesignaleerd;
5. Extra kosten of minder baten, achteraf onrechtmatig;
6. Extra uitgaven door hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen;
7. Fout in de begroting;
8. Extra kosten of minder baten, niet tijdigesignaleerd;
9. Extra kosten of minder baten, opzettelijk stil gehouden;
10. Extra investeringen, kosten komen later (afschrijvings- en financieringslast);
11. Extra kosten door niet passende activiteiten;
12. Minder kosten, maar te lage passende activiteiten.

De oorzaken genoemd onder 1 tot en met 7, zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring. De oorzaken die onder de punten 8 tot en met 12 worden genoemd zijn dat in principe wel en kunnen bij het vaststellen van de jaarstukken alsnog worden goedgekeurd. De tolerantie van onrechtmatigheid is door het Algemeen Bestuur bepaald op 1% van de totale lasten. Dit is een bedrag van ongeveer € 1,5 miljoen.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de GR DG&J binnen de gestelde limiet blijft.

(bedragen x € 1.000)

bedragen x € 1.000)

Programma	Afwijking	Onrechtmatig	Soort onrechtmatigheid en toelichting	Oordeel
Dienst Gezondheid en Jeugd				
Publieke Gezondheid		0	De resultaten zijn positief of vallen onder de grens van € 100.000. Gelet op het protocol heeft e.e.a. geen invloed op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Maatschappelijke zorg		0		Rechtmatig
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt		0		Rechtmatig
Jeugdgezondheidszorg		0		Rechtmatig
Bestuur en Organisatie		0		Rechtmatig
Algemene Dekkingsmiddelen		0		Rechtmatig
Regionale Ambulance Voorziening				
Ambulancehulpverlening		0	Betreft hier een positief resultaat waardoor het, gezien het protocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Meldkamer Ambulancezorg		0		Rechtmatig
Serviceorganisatie Jeugd				
Serviceorganisatie Jeugd		0	De hogere lasten worden gedekt door aanvullende gemeentelijke bijdrage. Vanwege resultaatbepaling is het saldo hierdoor € 0.	Rechtmatig
Totaal		0		

3.6. Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Inleiding

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is een nieuwe Europese wet die vanaf 25 mei 2018 van kracht is gegaan en de oude Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) heeft vervangen. Doordat de AVG in 2018 in werking is getreden en mede gelet op de impact voor de organisatie, is in de jaarstukken 2018 een afzonderlijke paragraaf over de AVG opgenomen.

Omdat de AVG een verordening is, heeft deze directe werking in het Nederlandse recht en is omzetting van de AVG in nationale wetgeving niet nodig.

De AVG stelt enkele nieuwe eisen en bevat enkele aanscherpingen op de oude wetgeving. Bestaande rechten en plichten van betrokkenen – maar ook van partijen die persoonsgegevens verwerken – worden in de AVG uitgebreid. Tevens enkele nieuwe verplichtingen voor organisaties.

Deze voortgangsrapportage is bedoeld om het bestuur op de hoogte te stellen van de voortgang ten aanzien van de waarborging van de AVG.

Privacy compliance: organisatie en coördinatie

Per september 2018 is een Functionaris Gegevensbescherming en een privacycoördinator aangesteld. Dit zijn twee nieuwe functies binnen de DG&J. De focus voor de Functionaris Gegevensbescherming zal meer op toezicht en handhaving van de privacywetgeving liggen.

Het streven is het systematisch organiseren van privacy en daarnaast het breed beleggen van privacy binnen de organisatie, zodat dit niet langer puur ervaren wordt als een juridische of informatiebeveiligingskwestie. Zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens zal deel gaan uitmaken van de bedrijfsvoering. Binnen deze visie past het dat uitvoerende privacytaken ook belegd worden binnen de verschillende afdelingen.

De eerste stappen zijn inmiddels gezet. Deze zijn gericht op het zo veel mogelijk in controle komen op gebied van privacy, het voldoen aan de verplichtingen die de AVG met zich meebrengt en het neerzetten van de organisatie. Zorgdragen dat werkprocessen voldoen aan de beginselen uit de AVG is hierbij nog een aandachtspunt. De volgende stap zal zijn verhogen van het volwassenheidsniveau zodat geanticipeerd kan worden op nieuwe ontwikkelingen. Denk daarbij aan preventie en vroegsignalering, die een impact kunnen hebben op privacy en waar rekening mee gehouden zal moeten worden bij het inrichten van werkprocessen. Andere ontwikkelingen zijn data-analyse en datagestuurd werken. Hoe kunnen we innovaties verantwoord opnemen in onze dienstverlening waarbij we tegelijk oog houden voor de hulpvraag en privacy van betrokken personen? Met dergelijke ethische vragen zal de organisatie rekening dienen te houden bij het uitvoeren van de wettelijke taken.

Datalekken

De DG&J registreert alle interne beveiligingsincidenten in een register en doet melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens van datalekken met mogelijke impact op privacy van betrokkenen conform de AVG.

In 2018 registreerde de DG&J in totaal 5 datalekken. Twee van deze datalekken werden veroorzaakt door derde partijen die gegevens verwerken in opdracht van de DG&J. In één geval ging het om te ruime toegang tot verzuimgegevens van medewerkers. In het andere geval ging het om toegang van één medewerker van opdrachtnemer die korte tijd toegang heeft gehad tot cliëntgegevens van de DG&J. In beide gevallen is met partijen in gesprek gegaan voor het implementeren van structurele mitigerende maatregelen.

Enkele datalekken ontstaan door organisatie van technische systemen: een printopdracht met gevoelige cliëntgegevens werd abusievelijk verzonden naar een andere Drechtstedengemeente. Datalekken die het gevolg zijn van technische problemen aan hardware of informatiesystemen meldt de DG&J direct bij de IT-afdeling van SCD met het verzoek tot het treffen van mitigerende maatregelen.

Een belangrijke oorzaak van datalekken is het versturen van e-mailberichten aan verkeerde ontvangers. Dit wordt aangepakt door het in gebruik nemen van een beveiligd systeem van informatie-uitwisseling (Zivver). Nieuwe gegevensdragers zijn standaard uitgerust met beveiliging. Hierdoor is informatie beveiligd en kan de informatie op het toestel, bij diefstal of verlies, op afstand worden gewist. Dit geldt nog niet voor enkele oudere toestellen die nog in gebruik zijn. Hiervoor zullen nog passende beveiligingsmaatregelen genomen dienen te worden.

Er wordt gewerkt aan het bewustzijn van medewerkers zodat kennis over datalekken groeit en medewerkers weten wanneer zij moeten melden en hoe zij zoveel mogelijk zelf kunnen bijdragen aan het vermijden van datalekken.

Afspraken met samenwerkingspartners

De DG&J maakt afspraken met samenwerkingspartners over omgang met persoonsgegevens. Met opdrachtnemers, die in opdracht van de DG&J taken uitvoeren en daarbij persoonsgegevens verwerken, worden verwerkersovereenkomsten gesloten. Bij nieuwe uitbestedingen wordt getoetst of een verwerkersovereenkomst noodzakelijk is en bij opstellen van een verwerkersovereenkomst wordt erop toegezien dat deze voldoet aan de vereisten uit de AVG. Het sluiten van verwerkersovereenkomsten wordt verankerd in het aanbestedingsproces. Voor enkele bestaande dienstverleningsovereenkomsten dienen nog verwerkersovereenkomsten te worden gesloten. Intern zal nog een verwerkersovereenkomst moeten worden gesloten met het SCD over het verwerken van medewerkersgegevens en cliëntgegevens.

Met ketenpartners worden afspraken vastgelegd in convenanten. Bestaande convenanten zullen nog getoetst moeten worden aan de vereisten van de AVG.

Overige AVG-verplichtingen

Verwerkingsregister

Het opstellen van een register van alle persoonsgegevens – inclusief doelen en grondslagen van die verwerkingen – is een AVG-verplichting. Per organisatie-onderdeel is een overzicht gemaakt van de persoonsgegevens die verwerkt worden met doel en wettelijke grondslag.

Informeren betrokkenen

De DG&J sluit aan bij het privacybeleid dat in Drechtstedenverband is opgesteld. Aanvullend is een nieuwe privacyverklaring opgesteld die op de website is geplaatst. Hierin is aangegeven welke categorieën persoonsgegevens de DG&J voor het uitvoeren van welke wettelijke taken welke rechten van betrokkenen hebben. Voor het honoreren van deze rechten van betrokkenen (ondermeer recht op inzage, rectificatie en wijziging van persoonsgegevens) is een procedure ingericht.

Audits en risico-analyses

In 2019 zal gestart worden met het uitvoeren van audits en Privacy Impact Assessments. Op verwerkingen met hoge risico's voor persoonlijke levenssfeer van betrokkenen moet een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd worden. Dit is een AVG-verplichting.

Bewustwording

Organisatiebreed zijn algemene introductiesessies verzorgd over privacy en de toepasselijke regelgeving. Deze sessies worden in 2019 opgevolgd met periodieke trainingen en interactieve workshops in kleinere groepen. Het bestaande privacybeleid en de daarbij behorende procedures zullen verder gecommuniceerd. Uiteindelijk is het doel dat alle managers, teamleiders en medewerkers op de hoogte zijn van hun verantwoordelijkheden bij omgang met persoonsgegevens en een zorgvuldige afweging kunnen maken bij het werken met persoonsgegevens.

Risico's en aandachtspunten

Verantwoording

De AVG geeft organisaties een verantwoordingsplicht: zij hebben de plicht tot naleving van de AVG-beginselen en zij dienen dat te kunnen aantonen. De Autoriteit Persoonsgegevens toetst ook actief op deze zorgplicht in haar meest recente rapporten over gegevensverwerking binnen het sociaal domein. Professionals dienen voldoende te zijn uitgerust om de beoordeling van de noodzaak van een verwerking te kunnen maken. De verantwoordelijke organisatie dient te zorgen voor werkinstructies, praktische handleidingen en voldoende training voor medewerkers, zodat niet meer gegevens worden verwerkt dan noodzakelijk. Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van deze hulpmiddelen. In 2019 zal dit verder vorm moeten krijgen. Dit is ook een wens van medewerkers zelf binnen de DG&J.

Ketenpartners

Sinds het van kracht gaan van de AVG zijn veel vragen ontstaan over welke persoonsgegevens mogen worden uitgewisseld met welke samenwerkingspartners en op basis van welke rechtmatige grondslag dat kan. Gevaar is dat bij onduidelijkheden hierover te veel persoonsgegevens verstrekt worden of – het tegenovergestelde – ten onrechte geen persoonsgegevens verstrekt worden aan de andere partij. Dit zou direct gevolgen kunnen hebben voor de zorg- en dienstverlening. Het afstemmen met ketenpartners en vastleggen van afspraken over omgang met persoonsgegevens is daarom essentieel. De DG&J gaat daarom zo veel mogelijk met ketenpartners in gesprek en wil transparant zijn over haar werkwijzen middels eerder genoemde Privacy Impact Assessments (PIA). Daarnaast zal er helderheid moeten komen over taken en rollen bij ketensamenwerking, zodat voor betrokken partijen duidelijk is wie verantwoordelijkheid is voor de verwerking van persoonsgegevens bij het uitvoeren van wettelijke taken en het bijbehorende juridische kader.

4. Jaarrekening 2018

4.1. Balans GR DG&J

Balans per 31 december 2018 GR DG&J				
(bedragen x € 1,00)				
ACTIVA	2018		2017	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		6.926.810		4.437.421
Investeringen met economisch nut	6.926.810		4.437.421	
overige investeringen met een economisch nut				
Financiële vaste activa		41.255		48.131
Overige langlopende leningen	41.255		48.131	
TOTAAL VASTE ACTIVA		6.968.065		4.485.552
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		48.610		42.211
Gereed product en handelsgoederen	48.610		42.211	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		24.539.122		41.349.359
Vorderingen op openbare lichamen	4.098.661		6.089.908	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	17.500.000		32.500.000	
Overige vorderingen	2.940.461		2.759.451	
Liquide middelen		16.367.224		27.764.846
Kas	1.806		1.559	
Banken	16.365.418		27.763.287	
Overlopende activa		14.648.827		13.497.062
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		55.603.784		82.653.478
TOTAAL ACTIVA		62.571.849		87.139.030

Balans per 31 december 2018 GR DG&J

(bedragen x € 1,00)

PASSIVA	2018		2017	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		4.169.186		3.298.789
Reserves:				
Algemene reserve	226.393		24.304	
Overige bestemmingsreserves	2.632.026		3.144.821	
Gerealiseerd resultaat volgend uit het ovz van baten en lasten	1.310.767		129.663	
Voorzieningen		2.279.999		2.629.892
Overige voorzieningen	2.279.999		2.629.892	
Vaste schulden				
met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		0		0
Onderhandse leningen van:				
Overige binnenlandse sectoren	0		0	
TOTAAL VASTE PASSIVA		6.449.184		5.928.681
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden				
met een rentetypische looptijd < 1 jaar		20.370.609		33.490.679
Overige kasgeldleningen	0		0	
Banksaldi	18.012.768		30.117.013	
Overige schulden	2.357.841		3.373.666	
Overlopende passiva		35.752.056		47.719.670
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		56.122.665		81.210.349
TOTAAL PASSIVA		62.571.849		87.139.030

4.2. Het overzicht van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Publieke gezondheid	6.823	5.082	-1.740	6.659	4.853	-1.806	163	-229	-66
Veilig Thuis	4.915	6.680	1.765	4.832	6.748	1.916	83	68	151
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	2.112	2.793	681	2.081	2.711	630	31	-82	-51
Jeugd(-gezondheidszorg)	10.814	10.837	22	10.839	10.857	18	-25	20	-5
Bestuur en organisatie	773	66	-707	674	36	-638	99	-30	69
Regionale Ambulance Voorziening	14.744	18.771	4.027	14.950	19.081	4.130	-206	310	103
Serviceorganisatie Jeugd	108.718	109.023	305	110.427	110.731	305	-1.709	1.709	0
Algemene dekkingsmiddelen	13.096	9.565	-3.531	12.990	9.306	-3.684	106	-259	-153
Saldo baten en lasten	161.994	162.817	822	163.453	164.324	871	-1.459	1.507	48
Mutaties reserves	0	17	17	0	440	440	0	423	423
Gerealiseerd resultaat	161.994	162.834	840	163.453	164.764	1.311	-1.459	1.930	471

Het positieve resultaat van € 1.311.000 is voor € 1.210.000 afkomstig van de DG&J en voor € 101.000 van de RAV. Het verschil tussen begroot en werkelijk bedraagt bij de DG&J € 370.000 en voor de RAV € 101.000 wat tezamen de afwijking van € 471.000 verklaard. Het resultaat van de SOJ € 1.524.000 is als vordering op de gemeente in de jaarstukken verwerkt, waardoor dit niet in bovenstaande tabel tot uitdrukking komt.

In paragraaf 2 Programmaverantwoording is per onderdeel op hoofdlijnen een toelichting gegeven op bovenstaande afwijkingen. Daarnaast is in paragraaf 2, specifiek paragraaf 2.4, een specificatie opgenomen van de algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht van incidentele baten en lasten

De provincie Zuid-Holland toetst de gemeenten op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(bedragen x € 1.000)

Onderdeel	Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten	
		Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd
DG&J	ESF subsidie MatchMaker traject (RMC/VSV)	186	196	170	220
DG&J	Bijdrage Jeugdbescherming west Zuid-Holland opgebouwde personeelsrechten	0	0	0	110
DG&J	Voorziening bovenformatieven 2013, vrijval.	0	0	0	137
DG&J	Voorziening bovenformatieven 2015, lagere verwachte kosten - lagere vordering op gemeenten (besluit vaststelling jaarstukken 2017).	0	0	423	423
DG&J	Actualisatie van de applicatie Sociale Kaart ZHZ	17	17	17	17
	Totaal	203	213	610	907

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

De DG&J kent geen structurele toevoegingen en onttrekking aan de reserves.

Interne verrekeningen

Volgens de commissie BBV moeten verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie, onderling worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene organisatieonderdeel als de opbrengsten bij het andere organisatieonderdeel op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GR DG&J voor de subsidie die wordt verstrekt aan het Jeugd Preventie Team. Deze subsidie zit zowel in de exploitatie van de DG&J als van de SOJ. Dit omdat de SOJ de subsidie verstrekt, terwijl de DG&J hiervoor de middelen bij de gemeenten ophaalt. Daarnaast moet een eliminatie plaatsvinden voor VT Jeugd en crisisdienst. De inwonerbijdrage is opgehaald door de SOJ. Doordat de DG&J de werkzaamheden uitvoert heeft de DG&J de inwonerbijdrage bij de SOJ gefactureerd, waardoor de inkomst zowel in de exploitatie van de DG&J als van de SOJ is opgenomen.

Door de eliminaties toe te passen ontstaat het volgende overzicht van de baten en lasten.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Dienst Gezondheid en Jeugd	25.437	25.459	22	25.086	25.206	120	351	-253	98
Regionale Ambulance Voorziening	14.744	18.771	4.027	14.950	19.081	4.130	-206	310	103
Serviceorganisatie Jeugd	108.718	109.023	305	110.427	110.731	305	-1.709	1.709	0
Algemene dekkingsmiddelen	13.096	9.565	-3.531	12.990	9.306	-3.684	106	-259	-153
Saldo baten en lasten	161.994	162.817	822	163.453	164.324	871	-1.459	1.507	48
Mutaties reserves	0	17	17	0	440	440	0	423	423
Gerealiseerd resultaat	161.994	162.834	840	163.453	164.764	1.311	-1.459	1.930	471
Interne verrekeningen									
Dienst Gezondheid en Jeugd *1	-315	-315	0	-315	-315	0	0	0	0
Regionale Ambulance Voorziening	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Serviceorganisatie Jeugd *2	-3.334	-3.334	0	-3.334	-3.334	0	0	0	0
Totaal interne verrekeningen	-3.649	-3.649	0	-3.649	-3.649	0	0	0	0
Resultaat geschoond met interne verrekening									
Dienst Gezondheid en Jeugd	25.122	25.143	22	24.771	24.891	120	351	-253	98
Regionale Ambulance Voorziening	14.744	18.771	4.027	14.950	19.081	4.130	-206	310	103
Serviceorganisatie Jeugd	105.384	105.689	305	107.091	107.397	305	-1.709	1.709	0
Algemene dekkingsmiddelen	13.096	9.565	-3.531	12.990	9.306	-3.684	106	-259	-153
Saldo baten en lasten	158.345	159.168	822	159.804	160.675	871	-1.458	1.507	48
Mutaties reserves	0	17	17	0	440	440	0	423	423
Gerealiseerd resultaat	158.345	159.185	840	159.804	161.115	1.313	-1.458	1.930	471

*1 Eliminatie Jeugd Preventie Team.

*2 Eliminatie Veilig Thuis Jeugd en crisisdienst.

4.3. Taakvelden

Met ingang van 2018 zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht om de begroting, naast de inrichting die zij zelf kiest, ook op basis van verplichte taakvelden te presenteren. Door op deze wijze de begroting te presenteren kan de begroting worden vergeleken met andere openbare lichamen. In totaal zijn acht hoofdtakvelden te onderscheiden. Voor de GR DG&J is een beperkt aantal hoofdtakvelden daadwerkelijk van toepassing. In bijlage 4 is weergegeven welk onderdeel van de jaarstukken aan welk taakveld toegerekend wordt. De acht taakvelden zijn:

0. Bestuur en Ondersteuning
1. Veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal Domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

(bedragen x €1,-)

	Taakveld	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo
0.4	Overhead	12.988	159	-12.829
0.5	Treasury	1	0	-1
0.8	Overige baten en lasten	1	9.147	9.146
0.10	Mutatie reserves	0	440	440
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.081	2.711	630
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	596	880	284
6.2	Wijkteams	14.023	14.022	-1
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	81.983	85.691	3.708
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	971	1.450	479
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	18.598	16.632	-1.966
7.1	Volksgezondheid	32.211	33.632	1.421
Totaal		163.453	164.764	1.311

In bijlage 4 zijn de baten en lasten per taakveld voor zowel de begroting als voor de jaarrekening weergegeven. Daarnaast is in deze bijlage de verdeling van de programma's naar taakvelden opgenomen.

4.4. Emu-saldo

Op grond van de Europese begrotingsregels mag het landelijk EMU-tekort (het gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) van de landen die participeren in de Economische Monetaire Unie niet boven de 3% uitkomen. Om tot een goede raming van het EMU-saldo te komen is het van belang dat ook het EMU-saldo van lokale overheden, en daarmee de GR DG&J, in de cijfers worden opgenomen. Met de vernieuwing van het BBV is het verplicht gesteld om het EMU saldo te presenteren in zowel de begroting als in de jaarstukken.

(bedragen x € 1.000)

Beurzen x € 1.000)				Jaarrekening 2018 *1
Mutaties (1 januari – 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekingen en leningen	-7
			Uitzettingen	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-16.810
			Liquide middelen	-11.398
	Passiva	Vaste passiva	Overlopende activa	1.152
			Vaste schuld	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-13.120
			Overlopende passiva	-11.968
EMU saldo (Activa -/- Passiva)				-1.975

*1 Bedragen geven de mutatie weer tussen de balansstand per 31-12-2017 en de balansstand per 31-12-2018.

4.5. Toelichtingen

4.5.1. Grondslagen waardering en resultaatbepaling GR DG&J

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het "Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten" (BBV) daarvoor geeft. Volgens de BBV-voorschriften dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse per dochter op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 Programma's) van de jaarstukken, per programma onder het kopje "wat heeft het gekost?". Dit geldt ook voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en de programmarekening. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.5 waar er wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van jaarlijks gelijkblijvend volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

De GR DG&J beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar van oplevering dan wel het eerste moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Bij investeringen die bestaan uit onderdelen met een verschillende economische levensduur gebruiken we verschillende afschrijvingstermijnen. Dit wordt de componentenmethode genoemd. In 2018 is geconstateerd dat voor de investering van de huisvesting aan de Karel Lotsyweg de componentenmethode in de afgelopen jaren niet is toegepast. Hierdoor is er in de afgelopen jaren te weinig afgeschreven. In 2018 is dit gecorrigeerd, waardoor de afschrijvingslasten in 2018 hoger liggen ten opzichte van voorgaande jaren.

De nota activeren en afschrijven uit 2015 is in 2018 geactualiseerd. De vaststelling heeft plaatsgevonden in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 13 december 2018.

Voor de RAV blijven de beleidsregels uit de notitie "waarderings- en afschrijvingsbeleid RAV ZHZ" gelden, ook daar waar ze afwijken van de nieuwe nota activeren en afschrijven. Voor wat betreft de gehanteerde afschrijvingstermijnen die een relatie hebben met de RAV, wordt aangesloten bij de door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) afgegeven 'Beleidsregel Afschrijving'. De afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	niet
Nieuwbouw, renovatie, aankoop bedrijfsgebouw	50
Nieuwbouw Streefkerk (conform looptijd pachtovereenkomst grond) (RAV)	30
Technische installaties bedrijfsgebouwen, verbouw bedrijfsgebouwen	20
Inrichting en inventaris post Dordrecht (conform looptijd huurovereenkomst) (RAV)	20
Motorvoertuigen	20
Telefooninstallaties; kantoormeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke bedrijfsgebouwen, groot onderhoud bedrijfsgebouwen (RAV)	10
Medische inventaris in ambulances (RAV)	10
Meubilair	10
Ambulances, piketauto's, brancards en C-2000 apparatuur, vervoersmiddelen	5
Hardware en software	3-5

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden, indien aanwezig, gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen historische inkooprijzen. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de RAV is een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen. De omvang is hierbij gelijk aan vorderingen die langer dan 60 dagen open staan.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves, bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Het gerealiseerd resultaat van voorgaand jaar is conform het betreffende besluit van het Algemeen Bestuur verwerkt in de algemene en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag, is het gevoerde beleid toegelicht.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.5.2. Toelichting op de balans per 31 december 2018

Activa

Materiële vaste activa

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Waarde ultimo 2017	Investing	Des-investering	Afschrijvingen	Waarde ultimo 2018
Gronden en terreinen (algemene dienst)	467.131	-	-	-	467.131
Bedrijfsgebouwen	1.304.962	2.083.556	-	56.219	3.332.299
Vervoermiddelen	1.031.143	717.853	-	520.945	1.228.051
Machines, apparaten en installaties	1.460.087	590.007	-	288.525	1.761.569
Overige materiële vaste activa	174.098	-	-	36.338	137.760
Totaal	4.437.421	3.391.416	-	902.027	6.926.810

De gedane investeringen in 2018 staan in onderstaand overzicht:

(bedragen x €1.-)

Investerings	Beschikbaar krediet in 2018	Besteed in 2018	Over-/ onderschrijding	Voortgang t.o.v. planning
Nieuwbouw Papendrecht	1.635.443	1.555.433	-80.010	Afsluiten
Nieuwbouw Alblasserdam Noord	333.793	409.000	75.207	Afsluiten
Inventaris nieuwbouw Papendrecht	100.000	110.087	10.087	Afsluiten
Inventaris nieuwbouw Streefkerk	0	9.036	9.036	Afsluiten
Ambulance 3 - 2017	129.773	136.911	7.138	Afsluiten
Ambulance 1 - 2018	126.000	149.376	23.376	Afsluiten
Ambulance 2 - 2018	126.000	149.376	23.376	Afsluiten
Ambulance 3 - 2018	126.000	149.376	23.376	Afsluiten
Piketvoertuig posten 1 - 2018	35.000	40.324	5.324	Afsluiten
Piketvoertuig posten 2 - 2018	15.000	21.243	6.243	Afsluiten
Piketvoertuig BB - 2018	35.000	36.865	1.865	Afsluiten
Rapid Responder 2018	50.000	34.382	-15.618	Afsluiten
Electrische brancards 3 stuks 2018	75.000	135.761	60.761	Afsluiten
Evacuatiestoelen 19 stuks	60.000	41.382	-18.618	Afsluiten
Elektronisch toegangssysteem 2018	60.000	87.386	27.386	Afsluiten
Spalken 2018	25.000	15.369	-9.631	Afsluiten
Technische installaties nieuwbouw Papendrecht	81.600	184.644	103.044	Afsluiten
Technische installaties nieuwbouw Streefkerk	0	72.600	72.600	Afsluiten
Herinrichting 4 ^{de} etage K. Lotsyweg	55.000	52.865	-2.135	Afsluiten
Totaal	3.068.609	3.391.416	322.807	

Met uitzondering van de investering in de herinrichting 4de etage K. Lotsyweg (DG&J), hebben de investeringen betrekking op de RAV. Het betreffen investeringen in het operationele proces (voertuigen en materialen) welke dienen om de continuïteit en kwaliteit van zorg te borgen en te verbeteren. Naast de jaarlijkse vervanging van ambulances en piketvoertuigen, waren de belangrijkste investeringsprojecten in 2018 die in de nieuwbouw Papendrecht en Streefkerk en medisch materiaal voor op de ambulances.

Financiële vaste activa

(bedragen x €1.-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Investering	Aflossing	Herwaardering	Saldo 31-12-2018
Stichting Breedband	48.131		6.876		41.255

De investeringen op financiële vaste activa hebben alleen betrekking op de DG&J. Het betreft hier een in 2009 verstrekte lening aan de Stichting Breedband. Daar de GR DG&J geen belang heeft in de Stichting Breedband, is destijds gekozen voor een lening constructie. De hoofdsom van de lening bedroeg € 103.139. Hiervan is inmiddels € 61.884 afgelost.

Vorraden

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Waarde ultimo 2017	Waarde ultimo 2018
Dienst Gezondheid en Jeugd	42.211	48.610

Het betreft hier de voorraad reizigersvaccins en reizigersartikelen.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar

(bedragen x €1,-)

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar	Saldo 31-12-2018	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd 31-12-2018	Gecorrigeerd 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	4.098.661		4.098.661	6.089.908
Rekening-courantverhouding met het Rijk	17.500.000		17.500.000	32.500.000
Overige vorderingen	2.940.461	-40.667	2.981.128	2.759.451
Totaal	24.539.122	-40.667	24.579.789	41.349.359

De vorderingen op openbare lichamen betreft voornamelijk openstaande vorderingen van de SOJ op de gemeenten (€ 3,0 mln). Daarnaast betreft het hier vorderingen op de gemeenten in verband met doorgeschoven BTW (BCF € 0,4 mln) en overige baten als detacheringen en inspecties kinderopvang (DGJ € 0,6 mln).

De rekeningcourant verhouding met het Rijk heeft betrekking op het schatkistbankieren hetgeen wettelijk is voorgeschreven (Wet FIDO). De treasuryafdeling van het Servicecentrum Drechtsteden houdt toezicht op zowel de bankrekeningen als de rekening-courant Schatkistbankieren en voert waar nodig overboekingen uit.

De overige vorderingen betreffen voornamelijk gefactureerde ambulanceritten van de RAV aan zorgverzekeraars (€ 2,7 mln). Indien een vordering langer dan 60 dagen open staat, wordt hiervoor een voorziening getroffen vanuit de RAV. Daarnaast betreft het hier nog detacheringsbaten vanuit de DGJ (€ 0,1 mln).

Liquide middelen

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
a. Kas	1.806	1.559
b. Banken	16.375.579	27.767.778
c. Kruisposten	-10.161	-4.491
Totaal	16.367.224	27.764.846

De GR DG&J heeft per balansdatum per saldo een negatieve liquide positie van ongeveer € 1,6 mln (debet € 16,4 mln, credit € 18 mln). De GR DG&J kan vanuit haar overeenkomst met de BNG rood staan. Tegenover deze negatieve positie staat € 17,5 mln in 's Rijks schatkist. De totale liquide positie moet dan ook worden gezien met hetgeen wat in 's Rijks schatkist is opgenomen. In totaliteit is het positieve saldo € 15,9 mln. Dit saldo is het gevolg van nog af te rekenen declaraties van zorgaanbieders (SOJ, € 29,2 mln) en nog te verrekenen omzet met zorgverzekeraars (RAV, € 1,2 mln).

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de GR DG&J een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het

drempelbedrag voor 2018 bedraagt circa € 1 mln (artikel 52c BBV). In onderstaande tabel is weergegeven welke liquide middelen buiten 's Rijks schatkist zijn aangehouden:

(bedragen x € 1,-)

	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Bedrag	698.000	624.000	6.000	135.000

Overlopende activa

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Vooruitbetaalde bedragen	11.371.919	11.261.139
Nog te ontvangen bedragen	3.276.908	2.235.923
Totaal	14.648.827	13.497.062

De vooruitbetaalde bedragen hebben grotendeels betrekking op voorschotten aan zorgaanbieders (SOJ € 11,2 mln).

De post nog te ontvangen bedragen bestaat voor ongeveer € 0,6 mln uit nog te ontvangen gelden van de gemeenten ter dekking van de lasten als gevolg van de reorganisatie in 2015. De oorspronkelijke vordering bedroeg € 1,9 mln. De afgelopen jaren is hier door de gemeenten op afgelost. Daarnaast is in de jaarrekening 2017 de vordering met € 423.000 verlaagd, omdat de verwachte toekomstige lasten naar beneden konden worden bijgesteld.

Daarnaast bevat deze post een vordering op het Ministerie van VWS met betrekking tot kosten FLO/VOP (RAV € 332.000) en nog te ontvangen omzet van zorgverzekeraars 2017+2018 (RAV € 560.000). Ook zitten in deze balanspost nog diverse te ontvangen bedragen van gemeenten en derde partijen voor onder andere ESF subsidie RMC Matchmaker (DGJ totaal € 147.000).

Tot slot is voor de SOJ als nog te ontvangen een bedrag opgenomen van € 1,5 mln, zijnde het jaarresultaat over 2018.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen op de balans van de GR DG&J bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Algemene reserve	226.393	24.304
Bestemmingsreserves	2.632.026	3.144.822
Resultaat na bestemming volgens rekening	1.310.767	129.663
Totaal	4.169.186	3.298.789

In onderstaande tabel is het verloop van de reserves weergegeven.

(bedragen x €1,-)

	Saldo 01-01-2018	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming 2017	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	24.304			202.089	226.393
Totaal Algemene reserve	24.304	0	0	202.089	226.393
Reserve Frictiekosten Dekkingsplan 2015	422.913		422.913		0
Egalisatie reserve Gemeente Dordrecht	26.064				26.064
Bestemmingsreserve ICT	17.459		17.459		0
RAK ambulancedienst	1.915.196			-99.249	1.815.947
RAK CPA	763.190			26.825	790.015
Totaal bestemmingsreserves	3.144.822	0	440.372	-72.424	2.632.026
Totaal reserves	3.169.126	0	440.372	129.665	2.858.419

Algemene reserve DG&J

De omvang van de algemene reserve bedraagt per 31-12-2018 € 226.393. Via de resultaatbestemming van het jaarrekeningsaldo 2017 is in 2018 € 202.089 aan de reserve toegevoegd.

Reserve frictiekosten 2015 DG&J

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2017 is besloten om de reserve vrij te laten vallen en hiermee de vordering op de gemeenten te verlagen.

Egalisatiereserve gemeente Dordrecht DG&J

Deze reserve is in 2013 gevormd en bevat middelen ter uitvoering van projecten in de maatschappelijke zorg.

Reserve ICT DG&J

De reserve is ingesteld voor noodzakelijke investeringen in ICT. De reserve is in 2018 ingezet voor de actualisatie van de applicatie Sociale Kaart ZHZ.

Bestemmingsreserves RAK (CPA en Ambulance) RAV

De bestemmingsreserves RAK (CPA en Ambulance) zijn specifiek bestemd voor de egalisatie van voor- en nadelige resultaten als gevolg van afwijkingen in de exploitatie van de RAV ten opzichte van het budget.

Voorzieningen

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Waarde 1-1-2018	Toevoeging	Vrijval t.g.v. baten en lasten	Aanwen- dingen	Saldo 31-12-2018
Voorz. frictiekosten bovenformatieven 2013	822.552		137.336	55.920	629.296
Voorzieningen bovenformatieven 2015	648.296			128.587	519.709
Voorziening onderhoud posten in eigendom	157.583	20.500			178.083
Voorziening Persoonlijk Levensfase Budget	1.001.461		48.550		952.911
Totaal Voorzieningen	2.629.892	20.500	185.886	184.507	2.279.999

Bovenformatieven 2013

Vanuit de reorganisatie 2013 zijn medewerkers bovenformatief geplaatst. Grotendeels zijn deze medewerkers inmiddels elders werkzaam. Niet voor alle medewerkers was het van werk naar werk traject echter succesvol. Een aantal van deze medewerkers is ontslagen en heeft een WW-uitkering aangevraagd. De DG&J is risicodrager wat betreft de WW. Dit betekent dat de WW-lasten door het UWV (en eventuele aanvulling door APG) bij de DG&J in rekening worden gebracht, de lasten hiervan waren in 2018 € 55.920.

Daarnaast is € 137.336 van de voorziening vrijgevallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Doordat één medewerker een nieuwe baan heeft gevonden is de verwachte aanspraak op de voorziening naar beneden bijgesteld.

(bedragen x €1,-)

	Bedrag
Voorziening per 31-12-2017	822.552
Kosten 2018	55.920
Restant voorziening	766.632
Kosten 2019 tot en met 2021	629.296
Omvang voorziening per 31-12-2018	629.296
Vrijval voorziening	137.336

Bovenformativiteit 2015

In 2015 is er opnieuw gereorganiseerd en is met name de topstructuur gewijzigd. Als gevolg hiervan is afscheid genomen van zeven medewerkers. Vijf van hen zijn inmiddels elders werkzaam. Twee medewerkers zitten (deels) in de WW.

(bedragen x €1,-)

	Bedrag
Voorziening per 31-12-2017	648.296
Kosten 2018	128.587
Restant voorziening	519.709
Kosten 2019 tot en met 2024	519.709
Omvang voorziening per 31-12-2018	519.709
Toevoegen aan / vrijval voorziening	0

Ter dekking van de lasten als gevolg van deze reorganisatie is door de gemeenten een bedrag van € 1,925 miljoen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn niet daadwerkelijk opgehaald bij de gemeenten, maar is in de administratie verwerkt als een vordering op de gemeenten. Jaarlijks wordt op deze vordering ingelopen met de lasten, zoals deze daadwerkelijk voor in het jaar hebben plaatsgevonden. De jaarlasten voor 2018 bedragen € 128.587. De geraamde lasten voor de periode 2019-2024 bedragen circa € 520.000.

In onderstaande tabel is het verloop van de vordering weergegeven.

(bedragen x €1,-)

Aanvang vordering	1.925.000
Jaarschijf 2015	215.048
jaarschijf 2016	411.909
Jaarschijf 2017	226.834
Verlaging 2017	422.913
Jaarschijf 2018	128.587
Saldo	519.709

Voorziening onderhoud posten in eigendom

Voor de ambulanceposten in eigendom (Klaaswaal, Meerkerk en Zwijndrecht) is een meerjaren onderhoudsbegroting opgesteld met als doel de onderhoudskosten te egaliseren. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de totale verwachte onderhoudslasten voor de komende jaren. Met de recente oplevering van Papendrecht en Streefkerk is de meerjaren onderhoudsbegroting aan herziening toe. Omdat in 2019 de post Meerkerk zal worden afgestoten en Klaaswaal ingrijpend verbouwd wordt ervoor gekozen de huidige begroting nog even aan te houden en in 2020 een nieuwe onderhoudsbegroting op te stellen.

Voorziening Persoonlijk Levensfase Budget

In de CAO ambulancezorg, wordt aan medewerkers jaarlijks (naar rato van het dienstverband) een Persoonlijk Levensfase Budget toegekend. Medewerkers geboren in 1959 of eerder krijgen 55 uur per jaar; medewerkers geboren na 1959 krijgen 35 uur per jaar. Deze uren mogen onbeperkt worden gespaard en verjaren niet. De verwachting is dat medewerkers deze uren zullen gaan sparen om gedurende een langere periode verlof op te nemen, danwel om eerder te kunnen stoppen met werken. Het aantal PLB-uren per 31-12-2018 is gekapitaliseerd tegen het geldend uurloon met sociale lasten.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd < 1 jaar

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Banksaldi	18.012.768	30.117.013
Overige schulden	2.357.841	3.373.667
Totaal	20.370.609	33.490.680

De toelichting op de banksaldi is reeds opgenomen bij het onderdeel Vlottende activa / liquide middelen.

De overige schulden hebben hoofdzakelijk betrekking op voorschotten SVB SOJ (€ 1,1 mln) en overige nog te betalen facturen (kosten voor: huur, inhuur, bijdragen Veiligheidsregio, ICT, opleiding, Stipter) (€ 0,8 mln).

Overlopende passiva

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Vooruit ontvangen bedragen	247.985	93.133
Nog te betalen bedragen	33.769.439	47.068.798
Vooruit ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden	1.734.632	557.739
Totaal	35.752.056	47.719.670

De vooruit ontvangen bedragen hebben voornamelijk betrekking op ontvangen subsidiegelden ZonMW (€ 211.000).

De nog te betalen bedragen hebben voornamelijk betrekking op de SOJ en omvatten de volgende kosten:

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 31-12-2018
Nog te betalen kosten zorginkoop en subsidies	28.986.507
Nog te betalen organisatiekosten	374.030
Totaal	29.360.537

Daarnaast bestaat het saldo nog te betalen bedragen uit nog te verrekenen opbrengsten met Zorgverzekeraars voor de periode 2014-2017 (RAV € 0,5 mln), nog te betalen (loon)belasting (€ 1,5 mln), nog te betalen JGZ subsidie (DGJ € 1,0 mln) en overige kosten (€ 1,0 mln) van nog te betalen facturen welke in 2019 zijn ontvangen en betrekking hebben op boekjaar 2018 (kosten inhuur, SCD kwartaalbijdrage, accountantskosten, ed.).

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de vooruit ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden. Het betreft hier middelen die zijn ontvangen waarvan de feitelijke besteding in de toekomstige jaren zal plaatsvinden.

(bedragen x €1,-)

Omschrijving	Saldo 1-1-2018	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2018
Samen voor gezond 2016-2019 (DG&J)	300.946	467.992	413.467	355.471
Gezond Nieuw-Lekkerland (DG&J)	84.748	100.000	66.115	118.633
Matchmaker (DG&J)	64.385		64.385	0
Doe FF Gezond (DG&J)		30.296		30.296
Gezondheidsmonitoren (DG&J)	60.000	55.000	35.000	80.000
Ministerie VWS (ABR) (DG&J)	47.660	85.335	47.660	85.335
Transformatiefonds (SOJ)		1.064.897		1.064.897
Totaal	557.739	1.803.520	626.627	1.734.632

Niet uit de balans blijvende financiële rechten en verplichtingen

De GR DG&J heeft de navolgende langlopende verplichtingen:

- Huurovereenkomst Karel Lotsyweg (€ 356.000) (loopt af per 30-11-2030)
- Huurovereenkomst Johan de Wittstraat (€ 156.000) (loopt af per 31-08-2020)
- Huurovereenkomst Gorinchem (€ 14.000) (jaarlijks stilzwijgende verlenging per 31-03)
- Huurovereenkomst Oud-Beijerland (€ 14.000) (loopt af per 30-04-2021)
- Huurovereenkomst ambulancepost Dordrecht € 151.000 (loopt af per 01-07-2033)
- Huurovereenkomst ambulancepost Gorinchem € 65.000 (loopt af per 01-01-2020)
- Huurovereenkomst Trainingscentrum Dordrecht € 49.000 (loopt af per 30-11-2023)

De RAV heeft voor de huurovereenkomst Trainingscentrum Dordrecht een bankgarantie afgegeven ad € 12.000 (loopt af per 30-11-2023).

In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen.

4.6 Wet normering inkomens topfunctionarissen (WNT)

Op 6 december 2011 is de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen Gemeenschappelijke regelingen worden als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GR DG&J betreft het hier het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de secretaris en de oud secretaris. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn, maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

Het dagelijks bestuur van de GR DG&J is.

Naam	Functie	Werkzaam in 2018
C.M.L. Lambrechts	Voorzitter	Deel 2018
G.M.J. Janssen	Vice voorzitter	Geheel 2018
H. van der Linden	Lid/voorzitter	Geheel 2018
J.G.H. de Witte	Lid	Geheel 2018
E. Dansen	Lid	Deel 2018
A.D. Zandvliet	Lid	Deel 2018
E.M.C. Kraaijeveld	Lid	Deel 2018

Geen van deze bestuursleden ontving een vergoeding in 2018.

Het algemeen bestuur van de GR DG&J bestaat uit de volgende leden.

Naam	Functie	Werkzaam in 2018
C.M.L. Lambrechts	Voorzitter	Deel 2018
A.D. Zandvliet	Lid	Geheel 2018
A. Mol	Lid	Geheel 2018
P.L. Paans	Lid	Geheel 2018
H. van der Linden	Lid/voorzitter	Geheel 2018
H. Akkerman	Lid	Geheel 2018
G.K.C. Baggerman	Lid	Geheel 2018
P. Boogaard	Lid	Geheel 2018
C. Taal	Lid	Geheel 2018
P. Vat	Lid	Geheel 2018
D.M. van der Werf	Lid	Geheel 2018
J.R. Reuwer	Lid	Deel 2018
G.J. Visser	Lid	Geheel 2018
G.M.J. Janssen	Vice voorzitter	Geheel 2018
A. Donker	Lid	Geheel 2018
J.G.H. de Witte	Lid	Geheel 2018
P. van der Giessen	Lid	Deel 2018
E.L. Dansen	Lid	Deel 2018
J.J. Luteijn	Lid	Deel 2018
S. van Die	Lid	Deel 2018
E..M.C. Kraaijeveld	Lid	Deel 2018
P.J. Heijkoop	Lid	Deel 2018

Geen van deze bestuursleden ontving een vergoeding in 2018.

Conform de publicatieplicht wordt middels een voorgeschreven tabel de gegevens van de topfunctionarissen (de secretaris en indien aanwezig de griffier) gepresenteerd. De WNT is niet van toepassing op de directeur van de RAV en de directeur van de SOJ. Beide directeurs voldoen niet aan de definitie van topfunctionaris zoals gesteld door de minister van Binnenlandse Zaken. Namelijk "Er is alleen sprake van een topfunctionaris als leiding gegeven wordt aan de gehele rechtspersoon of instelling".

Met ingang van 1 januari 2016 is de WNT norm voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking aangepast. Deze wijziging brengt met zich mee dat de tabel in de jaarrekening voor topfunctionarissen, die zijn gestart na 1 januari 2016, afwijkt van de topfunctionarissen die voor 1 januari 2016 zijn gestart.

	K.J. van Hengel	
Functiegegevens	Secretaris/Algemeen Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	131.547,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€	18.319,00
<i>Subtotaal</i>	€	149.866,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	189.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€	-
Totale bezoldiging	€	149.866,00
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	Ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	121.868,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€	16.898,00
<i>Subtotaal</i>	€	138.766,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	181.000,00
Totale bezoldiging	€	138.766,00

4.7 Subsidierelaties

De DG&J voert voor een aantal partijen werkzaamheden uit waarvoor een subsidie wordt verstrekt. De verantwoording van deze subsidies verloopt via de jaarstukken van de DG&J en de daarbij behorende verklaring van de accountant. Deze manier van verantwoorden bij de jaarstukken is afgestemd met de centrumgemeenten Dordrecht en Nissewaard. Zie voor de detailoverzicht bijlage 2 & 3.

Voor de door de gemeente Dordrecht verleende subsidies is in totaal € 2.062.385 beschikbaar en € 2.060.381 werkelijk ingezet. Voor de door de gemeente Nissewaard verleende subsidie is € 186.276 beschikbaar en is € 174.793 werkelijk ingezet.

In de bijlagen zijn de specificaties van de verantwoording van de subsidies opgenomen. De centrumgemeenten ontvangen separaat van de jaarstukken een uitgebreide inhoudelijke en financiële verantwoording.

5. Vaststelling

Dagelijks bestuur

Als concept jaarstukken vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op 13 juni 2019

Het Dagelijks Bestuur van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid.

de secretaris,
K.J. van Hengel

de voorzitter,
H. van der Linden

Algemeen bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid in de openbare vergadering van 4 juli 2019.

de secretaris,
K.J. van Hengel

de voorzitter,
H. van der Linden

6. Controleverklaring

Tel: +31 (0)10 242 46 00
Fax: +31 (0)10 242 46 24
rotterdam@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
K.P. van der Mandelelaan 40,
3062 MB Rotterdam
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

RA10846

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel met beperking

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid te Dordrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2018 (pagina 74 tot en met pagina 75); en 2. de balans per 31 december 2018; 3. de toelichting (pagina 77 tot en met pagina nr.) met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (pagina 77 tot en met pagina 89); 4. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 97 tot en met pagina 99).	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 71 tot en met pagina 89 opgenomen jaarrekening, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur op 13 december 2018 vastgestelde controleprotocol 2018.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd., een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.

De basis voor ons oordeel met beperking

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 13 december 2018 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking, op basis van de volgende aangelegenheden:

- In de jaarrekening zijn bij het overzicht baten en lasten 'Serviceorganisatie Jeugd' lasten verantwoord vanwege toegekende jeugdgelden op grond van de Jeugdwet. Wij hebben bij de controle van de jaarrekening 2018 voor een bedrag van € 9.256.000 aan lasten onvoldoende controle informatie verkregen ten aanzien van de levering van de jeugdzorg. Daarmee is voor dit deel van de lasten niet vast te stellen of er is voldaan aan de eisen van rechtmatigheid en getrouwheid.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1.634.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking' zijn wij op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vastgestelde normenkader van 13 december 2018.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol 2018 dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 13 december 2018, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- ▶ het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 4 juli 2019

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. C.M. Steehouwer MSc RA

7. Bijlagen

Bijlage 1 Inwoner- en leerlingenbijdrage 2018

(bedragen x €1,-)

Gemeenten	Inwoners	Totaal	VGZ (1)	BLVS (2)	JPT (3)	JGZ (4)	Digitaal Dossier JGZ (5)	Extra Contact moment JGZ (6)	Samen voor gezond (7)	Cao stijging 2018	Veilig Thuis en crisisdienst
Alblasserdam	19.955	870.202	239.648	62.823	9.179	394.010	27.128	21.126	24.545	10.658	81.086
Dordrecht	118.801	5.331.811	1.426.729	317.525	116.425	2.463.935	138.596	93.030	149.689	63.450	562.431
H.I. Ambacht	29.408	1.257.226	353.172	94.298	16.763	564.665	40.812	32.325	46.759	15.706	92.725
Papendrecht	32.248	1.361.073	387.279	92.566	18.381	615.014	38.970	29.620	51.274	17.223	110.744
Sliedrecht	24.968	1.068.378	299.851	72.306	14.232	466.092	31.572	22.420	39.699	13.335	108.872
Zwijndrecht	44.454	1.903.715	533.866	117.987	25.339	861.078	50.765	37.090	70.682	23.742	183.166
Drechtsteden	269.834	11.792.405	3.240.545	757.505	200.319	5.364.795	327.844	235.611	382.648	144.115	1.139.024
Molenwaard	29.067	1.295.870	349.077	103.270	16.568	585.495	43.549	31.776	46.217	15.524	104.393
Giessenlanden	14.544	596.739	174.665	45.006	6.690	269.243	18.569	14.343	23.125	7.768	37.329
Gorinchem	35.260	1.561.751	423.451	100.553	20.098	718.327	42.591	31.807	56.063	18.832	150.027
Hardinxveld-G'dam	17.774	758.353	213.455	57.225	8.176	338.606	24.449	18.911	28.261	9.493	59.778
Leerdam	20.711	931.158	248.727	61.601	11.805	424.339	25.801	17.316	32.930	11.061	97.576
Zederik	13.718	563.941	164.745	41.833	6.310	254.370	17.966	11.229	21.812	7.327	38.349
Alblasserwaard & Vijfheerenlanden	131.074	5.707.811	1.574.120	409.489	69.648	2.590.381	172.926	125.382	208.408	70.005	487.452
Binnenmaas	28.771	1.134.707	345.522	78.105	16.399	509.008	32.191	23.193	45.746	15.366	69.177
Cromstrijen	12.755	499.475	153.180	34.338	5.867	223.547	14.048	11.071	20.280	6.812	30.331
Korendijk	10.825	440.497	130.002	32.569	4.980	195.983	13.528	9.111	17.212	5.781	31.331
Oud-Beijerland	23.851	999.635	286.436	72.360	13.595	448.842	30.245	20.596	37.923	12.739	76.899
Strijen	8.766	354.671	105.274	22.211	4.120	156.601	9.220	7.694	13.938	4.682	30.931
Hoeksche Waard	84.968	3.428.985	1.020.415	239.585	44.961	1.533.980	99.231	71.665	135.099	45.380	238.669
			-								
Totaal	485.876	20.929.201	5.835.080	1.406.579	314.928	9.489.156	600.000	432.658	726.155	259.500	1.865.145

Bijlage 2 Verantwoording subsidie gemeente Dordrecht

(bedragen x €1,-)

Subsidieonderdeel	Deelproduct	Beschikt	Werkelijk	Vershil
Veilig Thuis	Procescoördinatie AMHK	991.726	962.627	29.099
Veilig Thuis	Procesregisseur Veiligheidshuis	87.000	96.419	-9.419
Veilig Thuis	Huisvesting	41.000	42.356	-1.356
Veilig Thuis	Risicotaxaties pleger/slachtoffer (buiten kantooruren)	7.359	7.359	0
OGGZ	Basispakket OGGZ	113.036	113.036	0
OGGZ	Preventie extreme woningvervuiling	28.564	44.886	-16.322
OGGZ	High Impact Crime (HIT)	6.529	6.529	0
OGGZ	Preventieve contracten wonen	10.945	30.646	-19.701
OGGZ	Nazorg detentie	139.892	139.892	0
Doe ff gezond	programma	150.582	156.166	-5.584
Team Toeleiding en Bemoeizorg (TT&B)	programma	485.752	460.465	25.287
Totaal		2.062.385	2.060.381	2.004

Bijlage 3 Verantwoording subsidie gemeente Nissewaard

(bedragen x €1,-)

Product	Prestatieafspraken	Beschikt	Werkelijk	Verschil
OGGZ	Advies en Meldpunt	16.123	16.123	0
Veilig Thuis	Veilig Thuis	147.139	134.857	12.282
Veilig Thuis	Procesregisseur	12.486	13.846	-1.360
Veilig Thuis	Huisvesting Veilig Thuis	6.089	5.528	561
Veilig Thuis	Risicotaxaties	4.439	4.439	0
Totaal		186.276	174.793	11.483

Bijlage 4 Taakvelden

Met ingang van 2018 zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht om de jaarstukken, naast de inrichting die zij zelf kiest, ook op basis van verplichte taakvelden te presenteren. Door op deze wijze de jaarstukken te presenteren, kunnen de jaarstukken worden vergeleken met andere openbare lichamen.

(bedragen x €1,-)

	Taakveld	Begrote lasten*1	Begrote baten*1	Saldo*1	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo
0.4	Overhead	11.689	0	-11.689	12.988	159	-12.829
0.5	Treasury	0	0	0	1	0	-1
0.8	Overige baten en lasten	0	9.304	9.304	1	9.147	9.146
0.10	Mutatie reserves	0	0	0	0	440	440
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.666	2.587	921	2.081	2.711	630
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	334	696	362	596	880	284
6.2	Wijkteams	12.514	12.514	0	14.023	14.022	-1
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	69.966	69.966	0	81.983	85.691	3.708
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	535	734	199	971	1.450	479
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	14.005	14.445	440	18.598	16.632	-1.966
7.1	Volksgezondheid	29.641	30.104	463	32.211	33.632	1.421
Totaal		140.350	140.350	0	163.453	164.764	1.311

*1 Betreft de begrotingsbedragen exclusief begrotingswijzigingen, zie pagina 46 van de begroting 2018

Interne verrekeningen

Volgens de commissie BBV moeten verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie, onderling worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene organisatieonderdeel als de opbrengsten bij het andere organisatieonderdeel op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GR DG&J voor de subsidie die wordt verstrekt aan het Jeugd Preventie Team. Deze subsidie zit zowel in de exploitatie van de DG&J als van de SOJ. Dit omdat de SOJ de subsidie verstrekt, terwijl de DG&J hiervoor de middelen bij de gemeenten ophaalt. Daarnaast moet een eliminatie plaatsvinden voor Veilig Thuis Jeugd en crisisdienst. De inwonerbijdrage is opgehaald door de SOJ. Doordat de DG&J de werkzaamheden uitvoert heeft de DG&J de inwonerbijdrage bij de SOJ gefactureerd, waardoor de inkomst zowel in de exploitatie van de DG&J als van de SOJ is opgenomen.

Door de eliminaties toe te passen ontstaat het volgende overzicht van de werkelijke baten en lasten.

(bedragen x €1,-)

	Taakveld	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo
6.2	Wijkteams	-315	-315	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18+	-3.334	-3.334	0
Totaal		-3.649	-3.649	0

(bedragen x €1,-)

	Taakveld	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo
0.4	Overhead	12.988	159	-12.829
0.5	Treasury	1	0	-1
0.8	Overige baten en lasten	1	9.147	9.146
0.10	Mutatie reserves	0	440	440
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.081	2.711	630
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	596	880	284
6.2	Wijkteams	13.708	13.707	-1
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	81.983	85.691	3.708
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	971	1.450	479
6.82	Geëscaleerde zorg 18+	15.264	13.298	-1.966
7.1	Volksgesondheid	32.211	33.632	1.421
Totaal		159.804	161.115	1.311

In onderstaande tabel is de verdeling van de programma's naar taakvelden weergegeven.

Programma/product		Taakveld	
Dienst Gezondheid en Jeugd			
	Publieke Gezondheid		
	Infectieziektebestrijding	7.1	Volksgezondheid
	SOA/Sense	7.1	Volksgezondheid
	TBC-bestrijding	7.1	Volksgezondheid
	Marktgerichte taken	7.1	Volksgezondheid
	Medische Milieukunde	7.1	Volksgezondheid
	Technische Hygiëne Zorg	7.1	Volksgezondheid
	Toezicht Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
	Gezondheidsbevordering	7.1	Volksgezondheid
	Crisisorganisatie	7.1	Volksgezondheid
	OGGZ	7.1	Volksgezondheid
	Veilig Thuis		
	Veilig Thuis Volwassenen	6.81	Geëscaleerde zorg 18+
	Veilig Thuis Jeugd	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
	Crisisdienst	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
	Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt		
	Leerplicht	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
	VSV/RMC	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
	Jeugdgezondheidszorg		
	Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid
	JeugdPreventie Team	6.2	Wijkteams
	Bestuur en Organisatie		
	Bestuur en Organisatie	7.1	Volksgezondheid
	Regionale Ambulance Voorziening		
	Ambulancezorg	7.1	Volksgezondheid
	Meldkamer ambulancezorg	7.1	Volksgezondheid
	Serviceorganisatie Jeugd		
	Jeugdteams	6.2	Wijkteams
	Zorginkoop	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
	Zorginkoop LTA	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
	PGB	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
	BJZ (gecertificeerde instellingen)	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
	Gesloten Jeugdhulp	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
	Algemene dekkingsmiddelen		
	Financiering	0.5	Treasury
	Overige algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten
	Overhead	0.4	Overhead
	Vpb heffing	0.9	Vennootschapsbelasting
	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten
	Mutaties reserves & resultaat (indien van toepassing per organisatieonderdeel)		
	Mutatie reserves	0.10	Mutaties reserves
	Geraamd resultaat	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Bijlage 5 Beleidsindicatoren

Met ingang van 2018 dienen gemeenschappelijke regelingen de vanuit het BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die betrekking hebben op de gemeenschappelijke regeling in haar begroting op te nemen. In onderstaande tabel zijn de beleidsindicatoren van de GR DG&J weergegeven.

nr.	Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting	Rekening
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,54	0,72
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,58	0,80
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	€ 0,07	€ 0,07
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	9,4%	13,1%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	8,3%	7,8%
17	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0	0
18	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	31	27
19	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,7%	1,6%
29	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	10,4%	9,5%
30	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,1%	1,1%
31	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,4%	0,4%

Bijlage 6 GR DG&J 2018 inclusief toerekening overhead naar programma's

Om een vergelijking te kunnen maken met voorgaande jaren is hieronder de begroting inclusief toerekening van overhead naar de diverse programma's weergegeven.

Dienst Gezondheid en Jeugd

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Publieke gezondheid	8.959	5.082	-3.876	9.171	4.853	-4.318	-213	-229	-442
Veilig Thuis	6.884	6.680	-204	6.097	6.748	651	786	68	855
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	2.958	2.793	-165	3.069	2.711	-358	-111	-82	-193
Jeugdgezondheidszorg	10.850	10.837	-13	10.881	10.857	-25	-32	20	-12
Bestuur en organisatie	1.085	71	-1.014	1.045	47	-997	40	-24	16
Algemene dekkingsmiddelen	0	6.094	6.094	0	5.816	5.816	0	-278	-278
Saldo baten en lasten	30.735	31.558	822	30.264	31.033	770	472	-525	-53
Mutaties reserves	0	17	17	0	440	440	0	423	423
Gerealiseerd resultaat	30.735	31.575	840	30.264	31.474	1.210	472	-102	370

Programma 1 Publieke Gezondheid

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Infectieziektebestrijding	1.394	357	-1.037	1.447	289	-1.158	-53	-68	-121
SOA/sense	514	420	-94	536	434	-102	-22	13	-9
TBC	446	67	-379	442	78	-364	4	11	15
Reizigers	732	727	-6	749	717	-32	-16	-10	-26
Medische Milieukunde	312	7	-304	344	8	-336	-32	1	-32
Technische Hygiënezorg	309	50	-258	318	57	-261	-9	6	-3
Toezicht kinderopvang en WMO	873	952	80	888	880	-8	-16	-72	-88
Gezondheidsbev.	2.170	987	-1.183	2.217	996	-1.221	-47	9	-38
Crisisorganisatie	200	103	-97	285	108	-177	-85	5	-80
OGGZ	2.009	1.411	-598	1.946	1.287	-658	63	-124	-60
Saldo baten en lasten	8.959	5.082	-3.876	9.171	4.853	-4.318	-213	-229	-442
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	8.959	5.082	-3.876	9.171	4.853	-4.318	-213	-229	-442

Programma 2 Veilig Thuis

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Veilig Thuis Volwassenen	1.311	1.481	170	1.380	1.450	70	-69	-31	-100
Veilig Thuis Jeugd	4.592	4.203	-390	3.904	4.290	386	688	87	775
Crisisdienst	981	997	16	813	1.009	195	168	12	179
Saldo baten en lasten	6.884	6.680	-204	6.097	6.748	651	786	68	855
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	6.884	6.680	-204	6.097	6.748	651	786	68	855

Programma 3 Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Leerplicht	1.657	1.447	-210	1.748	1.451	-297	-91	5	-87
RMC/VSV	1.302	1.347	45	1.321	1.260	-61	-20	-87	-106
Saldo baten en lasten	2.958	2.793	-165	3.069	2.711	-358	-111	-82	-193
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	2.958	2.793	-165	3.069	2.711	-358	-111	-82	-193

Programma 4 Jeugdgezondheidszorg

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Jeugdgezondheidszorg	10.534	10.522	-12	10.565	10.542	-24	-32	20	-12
Jeugd Preventie Team	316	315	-1	316	315	-1	0	0	0
Saldo baten en lasten	10.850	10.837	-13	10.881	10.857	-25	-32	20	-12
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	10.850	10.837	-13	10.881	10.857	-25	-32	20	-12

Programma 5 Bestuur en Organisatie

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en organisatie	1.085	71	-1.014	1.045	47	-997	40	-24	16
Saldo baten en lasten	1.085	71	-1.014	1.045	47	-997	40	-24	16
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.085	71	-1.014	1.045	47	-997	40	-24	16

Algemene dekkingsmiddelen van DG&J

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Financiering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vpb heffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	6.095	6.095	0	5.817	5.817	0	-278	-278
Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	0	6.095	6.095	0	5.817	5.817	0	-278	-278
Mutaties reserves	0	17	17	0	440	440	0	423	423
Gerealiseerd resultaat	0	6.112	6.112	0	6.257	6.257	0	145	145

Regionale Ambulancevoorziening

Ambulancezorg

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
RAV Ambulancedienst	17.272	17.447	175	17.532	17.770	239	-260	323	64
Saldo baten en lasten	17.272	17.447	175	17.532	17.770	239	-260	323	64
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	17.272	17.447	175	17.532	17.770	239	-260	323	64

Meldkamer

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
RAV Meldkamer	1.600	1.425	-175	1.596	1.458	-138	4	33	37
Saldo baten en lasten	1.600	1.425	-175	1.596	1.458	-138	4	33	37
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.600	1.425	-175	1.596	1.458	-138	4	33	37

Serviceorganisatie Jeugd

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Producten	112.387	112.387	0	114.062	114.062	0	-1.675	1.675	0
Saldo baten en lasten	112.387	112.387	0	114.062	114.062	0	-1.675	1.675	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	112.387	112.387	0	30.264	30.264	0	-1.675	1.675	0

